

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסד העויר הראשון
Dr. MARTON ERNO י"ד אב תרע"ח ז"ל

PÉSZÁCH

Tel-Aviv, 1969. április 2., szerda

6294. szám

20 oldal

Ár 70 agora

Nyílt ellentét a nagyhatalmak között a Biztonsági Tanácsban

Az afro-ázsiai államok benyújtották az Izrael-ellenes javaslatot — Az Egyesült Államok és Anglia bejelentette, hogy tartózkodik a szavazástól

New York, (Reuter). — A nagyhatalmak közötti nyílt ellentét jegyében folytatott tegnap a Biztonsági Tanács ülését, amelyen az afro-ázsiai államok benyújtották Izrael elítélő javaslatukat. Az Egyesült Államok és Anglia minden erőfeszítése háttérben bizonyult, hogy az arabbarát államokat, hogy a javaslatukban említett történelmi és a Biztonsági Tanács elítélő javaslatát. Az Egyesült Államok és Anglia minden erőfeszítése háttérben bizonyult, hogy az arabbarát államokat, hogy a javaslatukban említett történelmi és a Biztonsági Tanács elítélő javaslatát.

lamok delegátusa közölte, hogy tartózkodni fog a szavazástól, mert a javaslat nem itéli el a terrorista tevékenységet, amely az izraeli támadást kiváltotta. Az angol delegátus is csatlakozott a zamerikai véleményhez és közölte, hogy tartózkodik a szavazástól, ha a javaslat nem itéli el általánosságban a tüzzöneti

egyezmény megsértését. Yost hozzáfűzte kijelentéséhez, hogy a szavazástól való tartózkodás nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok egyetért az erőszakos cselekedettel, amelyet a határozati javaslat elítél.

A Tanács ülését újra elhalasztották abban a reményben, hogy sikerült kompromisszumot találni a két felfogás között. Az ülés elhalasztása előtt Jákov Malik szovjet delegátus kijelentette, hogy a határozati javaslatot túlságosan enyhének találja. A jelek arra mutatnak, hogy a Szovjetunióval együtt Franciaország is megszavazza a javaslatot. Finnország magatartása a késő esti órákban még bizonytalan volt, holott szavazatától függött, hogy az arabbarát javaslatot megkapja-e a többséget, azaz a tízenöttagu tanácsban a kilenc szavazatot.

VEGET ÉRT SÖCHEMBEN A NŐK 24 ÓRAS ULÓSZTRAJKJA

400 asszony vett részt az Izrael-ellenes demonstrációban — Tegnap este karhatalmilag oszlatták fel a nők illegális tüntetését — AZ UJ KELET KATONAI TUDÓSÍTÓJÁTÓL —

A Söchemben meghirdetett asszonysztrájk, amelyet eredetileg 24 órára proklamáltak, tegnap estig folytatódott a város háza épületében. Körülbelül 120 asszony a városháza épületében aludt a kedde virradó éjszaka. Az asszonysztrájk hétfőn kezdődött, amikor körülbelül 400 asszony vett részt az Izrael-ellenes demonstrációban. Éjszaka azonban mindössze 120-an maradtak. Tegnap este ismét újabb asszonyok csatlakoztak a tüntetőkhöz.

Franciaország közel-keleti nagykövetei jelentést tettek Debré külügyminiszternek

Egy francia lap szerint De Gaulle ellenzte Jeruzsálem és a Gólan-fennsík Izraelnek való átadását a Nixonnal való megbeszélésen — Párizsi hír Zalmán Száz elnök és Bourgiba találkozásáról

Párizs, (Reuter). — Michel Izrael teljes szuverenitása Jeruzsálem fölött elárulása volna a keresztény és muzulmán egyházaknak, amelyek hagyományosan a jeruzsálemi szent helyek őrzője. Ugyancsak ellentétet mérlelt fel a két elnök között azért, mert Amerika hozzájárulna ahhoz, hogy a Gólan-fennsík Izrael maradjon. De Gaulle állítólag kijelentette, hogy ezzel megjelölne Izraelt „jogtalan agresszióért”. A L'Aurore megállapítja, hogy a két elnök

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

A moszkvai főrabbi pészáchi üdvözlőt küldött Niszim főrabbinak

Nagyszabású előkészületek Széder estjére — Slomo Goren tábornok, tábortól főrabbi tartja a hadsereg központi Széder estjét

Tegnap este érkezett Niszim főrabbihoz Levin moszkvai főrabbi üdvözlő távirata pészáchi ünnepére. A szovjet főváros agg főrabja jókívánságait tolmácsolja Niszim főrabbinak és Izrael népének a pészáchi alkalmából. Ugyancsak tegnap érkezett meg dr. Mose Rosen főrabbi, a romániai zsidóság főrabjában üdvözlő távirata, amit dr. Wahrhaftig vallásügyi miniszterhez küldött.

adandóval irjátok meg a megváltás nemzedékének megújított szabadság Hágadáját

mondotta Goren tábornok, katonai főrabbi, aki felhívta katonáinkat, hogy Széder este gondolatok a hősihalottakra, imádkozzanak a sebesültek felgyógyulásáért és gondoljanak azokra akik az örülésekben szolgálatukat teljesítve nem ülhetnek az terített asztal mellett. A katonai főrabbinatús az összes egységnek megette az előkészületeket a Széder est megünneplésére.

Gondoskodtak arról is, hogy a legválsóbb hadtársakban is alkalmuk legyen a katonának a Széder este élményben részesülni.

A katonai főrabbinatús lerövidített és egységes megszervezésű Hágadát bocsátott ki, amit már kiosztottak katonáinknak az összes egységnek. A katonai főrabbinatús megkezdte a Széder este előkészületeit, hogy a városokban és az új állami központjaiban társadalmi szervezetek és magán személyek vegyenek részt az új olék Széder estüvözlő látásában.

FÁTÁCH TERRORISTA HALÓZATOT LEPELTÉK LE JERUZSÁLEMBEN

Letartóztatták a banda vezetőit, akik egy jereszumi ügyvéd — Az egyik gyanúsított meghalt a fogdában — AZ UJ KELET KATONAI TUDÓSÍTÓJÁTÓL —

A rendőrség és a biztonsági szolgálat a Fátách-hoz tartozó terrorista hálózatot lepelelte Jeruzsálemben. A biztonsági hatóságok már letartóztatták a terrorizmus jereszumi sejtjének 10 tagját. Az őrizetbevetettek között van Gázi El Kuszmá (32) ügyvéd, a jereszumi Ras El Amud negyed lakója, aki azzal gyanusítanak, hogy a föld alatti sejt vezetője volt. Ugyancsak földalatti terrorizmus tagjai között volt Kaszem Abdalla El Támini, aki a fogdában meghalt.

Serefi pénzügyminiszter: KORLÁTOZNI KELL A FOGYASZTÁST

A privát fogyasztást szolgáló import növekedése hátrányosan befolyásolja fizetési mérlegünket — A kormány mérlegeli megfelelő intézkedések foganatosítását takarékoság érdekében

Zev Serefi pénzügyminiszter tegnap Jeruzsálemben előadást tartott a szovjet klubja vendégeként és elmondta, hogy a magánfogyasztás növekedése maga után vonja az import növekedését, ami viszont a fizetési mérleg deficitjét növeli. E két jelenség összefüggésére az okot — szögezte le Serefi pénzügyminiszter, aki a kereskedelem- és iparügyi minisztérium tárcáját is kezében tartja. Serefi kifejtette, hogy amennyiben a magánfogyasztás céljait szolgáló import a jelenlegi ütemben fog növekedni, szükség lesz megfelelő intézkedéseket foganatosítani ezen import megfékezésére. Az ezzel kapcsolatos számbajelölhető intézkedések sorában a pénzügyminiszter a többi között adóemelést, kényszerűesnek kivételét és a nagyközönség rendelkezésére álló bankkreditet keretnek megszorítását említtette. Egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy mint parlament nem gondol megszüntetést az intézkedések foganatosítására a választások előtt, hacsak kezelhető veszély nem fog ten-

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

HAIFA MEGNYÍLT A NEMZETKÖZI VIRÁGKIÁLLÍTÁS

Hat pavilonban 150 izraeli virágművelő és 23 idegen állam prezentálja színvonalos termékeit

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A tizenötödik nemzetközi virágkiállítás tegnap este nyílt meg a kármeli Gan Haem parkban. Aha Chusi polgármester hirtelen halála rányomta bélyegét a megnyitási ünnepély hangulatára s a gyász miatt a hagyományos tavaszi hál és egyéb műsoros eseményeket törölték a programból. A kiállítást az idegen határvárosokból származó izraeli orchideák, a pavilonokban a házi növények dominálnak és izléses elrendezésű két hollandiai virágzárkó is önkéntes munkájának köszönhető. A kiállítás április 9-én zárul.

A TAVASZ ÜNNEPÉN AZ EGGED JÓKIVÁNSÁGAI

PÉSZÁCH פֶּשָׁח

IZRAÉLI HIRLAPIRÓK PRÁGÁBAN ÉS AZ EURÓPAI MENEKÜLTÁBOROKBAN

1947-et írunk. Erec-Jisra'elben a tetőfokára hágott az angol mandátum elleni küzdelem. Valamennyien éreztük, közeledik a megváltás pillanata és megszűnik a zsidó ország. Ezekben a feszültséggel teli napokban meghívott a prágai második nemzetközi sajtókonferencián Prágában. A napirendben „Palesztina” kérdése is szerepelt és ez az egy szó azt jelentette, hogy az erec-jisra'éli újságírók fel akarják venni a nemzetközi szervezet kérdéskörébe. Természetesen mindenek előtt Golda Méir asszonyhoz, a Szochnut politikai osztálya vezetőjéhez fordultunk, aki jeruzsálemi irodájában Jesajahu Kviton, a Szochnut tájékoztatói osztályának vezetője társaságában fogadott bennünket.

Golda Méir közölte velünk, hogy rendkívüli fontosságot tulajdonít a prágai kongresszusnak való részvételünknek. Ebben a nemzetközi szakszervezetben akkor meg egyaránt tagok voltak a kommunista és a nyuanti országok hírlapírói. Méir asszony a lelkiismeret kővető, mindent tegyünk meg, hogy felvegyenek bennünket a nemzetközi szervezet tagjai közé, mert remélte, hogy ezen az úton is befolyást fog gyakorolni a világ közvéleményére.

Még ennél is fontosabbnak tartottuk, hogy minél nagyobb küldöttség utazzon Európa azzal a céllal, hogy felkeresse a menekülttáborokban tartózkodó zsidó ezreit és rávegye azokat a férfiakat és nőket, akik életben maradtak a véroзон után, arra, hogy Erec-Jisra'elbe jöjjenek. Ismeretlen kellett velük a hazájában élő zsidó nép küzdelmét az angol meg szálló hatóságok ellen, vagyis az önálló és független Izrael megerősítésért.

Hírlapírókból és az Újságíró Szövetség tisztviselőiből álló tíz tagú küldöttséget állítottunk össze. Gerson Agron (Agronski) a Palestine Post-tól (ma Jerusalem Post); Jesajahu Kviton a Szochnuttól; Michaél Aszáf és Mose Ron az Újságíró Szövetségtől; Mendel Singer Haifa-ról; Sálom Gottlieb Jeddidá (akkor Haár) dr. J. Rubin a Hámaszif (ma Chéru), I. Schwartz az Al Hámsimár, „Dávid Gild” (akkor Jeruzsálem) és Ráfiál Cheszman, a Hácófe szerkesztője tagjai tartoztak a küldöttséghez.

AMIKOR DAVID GILADI AMERIKAI KÉPVISELT...

A prágai repülőterem ünneplő öltözött hivatalos küldöttségek, továbbá az újságírók és fotóriporterek népes hadja fogadott bennünket, minden képezzel felülmúló lelkesedéssel. Valóságos ostromgyűrűbe kerülünk és az interjúk kiderültek, hogy félreértés történt, mert a repülőteremre kellett volna, hogy megérkezzon egy fontos munkás-küldöttség, amely a prágai munkás-internacionális ülésének díszvendége volt. A félreértés kiderülése után tanácsos volt.

SCHEFFER MOSE
BUTORÜZLET
Tel-Aviv, Ben Jehuda 74. — Tel. 226387
ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS: TEL-AVIV, BEN JEHUDA 162.
A tisztelt butórvásárló közönség figyelmébe ajánlom
KÜLÖNLEGES, GYÖNYÖRŰ BROKÁTTAL
bevont szalombutórok gazdag választékát.

Csodaszép színek Elegáns modellek
Hálószoba-butórok rendelés szerint a legkitűnőbb minőségben.
SAJÁT TERVEZÉS SAJÁT KÉSZÍTMÉNY
Kedves vevőinknek, rokonainknak és barátainknak
"Mossa népszerűtlen ünnepekkel k'vóna!"

PANEL — az elegáns és különleges alkalmakra.
Gvaria.
LAHAV ANYAGA
Dioleen
COTTON
Ing Dioleenből cottonnal hosszú ideig megőrzí formáját, könnyen mosódik és nem kell vasalni.
LAHAV — AZ ING. AMELYERT FERFIK ES NOK LEKESEDNEK
2a Uj Kelet 1969 IV. 2.

képen hagyott bennünket a hivatalos képviselők és a fotóriporterek hadja, s csaknem magányosan és elhagyottan álltunk a hatalmas prágai repülőterem. Egy fiatalasszony lépett hozzánk, az újságíró-kongresszus titkárnője és megkérdezte: „Az urak közül, ki jött Erec-Jisra'elből?” Valamennyien — válaszoltunk, csaknem körömben. A titkárnő csodálkozva kérdezte: „Hány lakosa van Erec-Jisra'elnek? Bizonyára több, mint Indiának...” mert Indiából csak egy delegátus érkezett...

A felbuzgózt Flóra hotelben szállástoltak el bennünket, de az izraeli zászlót csak akkor húzták fel az épület tetejére, amikor küldöttségünk hivatalosan is a szervezet tagjai lett. Megérkezésünk után nyomban elvettük a külföldi hírlapírók között és elgyektünk rábeszélni őket, hogy támogassák küldöttségünket és a zsidó nép szabadsághoz vezető küzdelmüket.

A delegátusok túlnyomó többsége minden külföldi sajtó nélkül bevezetett abba hogy mellettünk szavaz, kivétel csak Egyiptom volt. Amikor összehívták a kongresszus ázsiai részvételőit, hogy közös fényképet készítsenek, az egyiptomi delegátus vonakodása miatt a fényképezés elmaradt. A kongresszus vita idején az egyiptomi kollégáknak volt a leghevesebb ellenzőik, viszont miután megejtették a szavazást, megváltoztatta álláspontját és Michaél Aszáf legjobban baráta lett.

Amikor a kongresszus épülete felhúzták az izraeli zászlót, egy fiatal, simpatikus asszony örömmel üdvözlött bennünket, a nyakában a Kárpáti csehszlovák tájékoztatóügyi miniszter titkárnője volt, akiről csak akkor tudtuk meg, hogy a vérszékelyek menekültjei közé tartozik. Ezek után nem szenvedtünk hiányt propagandában a csehszlovák rádióban és a sajtóban.

A szovjet küldöttség vezetője, Dávid Ziszlavszki jiddisül üdvözölt bennünket és megkérdezte, köztünk van-e az Erec-Jisra'elben megjutott. „Ezek a fiúk jól tudnak jiddisül...” — mondotta mosolyogva. Bemutattunk neki dr. Rubin, a Hámaszif szerkesztője és Ziszlavszki meg Rubin hámaszoros barát, sáros eszmecserebe merült...

Prágai tartózkodásunk idején ünneplő alapításnak ötvenedik évfordulóját a Benes-Masaryk párt. Több mint száz ezer tüntető vonult fel az utcákon és elhaladtak a szálloda előtt, ahol többek között az amerikai és izraeli újságíró-küldöttség tagjai laktak. Megálltak és hangosan elmondták, az amerikaiakat. Az ünneplő tömeg türelmesen várta, hogy az amerikai delegátusok egyike az érkezől köszöntse őket, azonban ebben az órában Hosszas várakozás után elhatároztuk, hogy színhabba megünnéljük az eldolás után sem találtuk meg a tisztviselőit, felkerestük az amerikai tisztek kaszinóját. Csak hogy nem akartak beengedni bennünket. Rövid gondolkodás után elővettem a kongresszuson járt neves amerikai kollégák egyikeként a névleges és beküldtem a kaszinó igazgatójához. Néhány perc múlva kilátást előtűnt a tisztviselő kaszinó kapuja és az előlök látogatóknak kijáró tisztelettel fogadtak bennünket. De mit tesz az őrdög. A pincérlek figyelmessé lettek arra, hogy az amerikai újságírók „angol helyett heberül beszéljenek. Még a botrány kitörése előtt, angolosan távoztunk.

Egész éjszaka vártuk az angol nagykereskedés tisztviselőit. Ma már tudjuk, az volt a feladata, hogy szemmel tartson bennünket, sőt elutazott Németszorgába, hogy megakadályozza a menekülttáborokba való eljuttatásukat...

ZSIDÓ TUDOMÁNYOS KÜLDÖTTÉSEK UTAZIK NÉMETSZORGÁBA
Miután felismertük a helyzetet, elhatároztuk, hogy általában tudományos küldöttséggé, amely a németországi politikai helyzetet meg tanulmányozni. Elkészítettük a szükséges okmányokat és utunk indultunk. Olyan jó papírjaink voltak, hogy minden ajtó kinyitult előttünk. Münchenbe érkezve, levetítették az áruhát és ismét izraeli újságíró küldöttségé váltunk. Dr. Chájim Jichil (akkor Hoffmann), Jehosua Lévi, a Házisatru pénztárnoka (akkor Bruck), Avrahám Gevelbar, Jeddidá Sipka, Chájim Barsz és S.Sassman, a Joint megbízottja gondoskodtak rólunk. Az újságírók sikerült eljutnunk a menekülttáborokba, zsidó iskolákba, óvodákba és Tal-mud-Tóra intézményekbe, meg az alijára készülő „kibucokba”. Nem volt nehéz dolgunk a menekülttel. Nem kellett sekat beszélnünk, hogy meggyőzzük őket az alijázás szükségességéről. Csaknem kivétel nélkül elhárították, hogy a menekült helyzetével foglalkozó angol-amerikai vizsgálóbizottság tagjainak azt mondják, hogy kizárólag Erec-Jisra'elbe akarnak menni. Segítségünkre voltak a Joint és az UNRRA tisztviselői is.
Tudtuk viszont, hogy a fennvaldi UNRRA gyermekotthon igazgatója éber szemmel ügyel arra, nehogy növekedni kezdjen az Erec-Jisra'elbe jusson, mert onnan egyenesen Erec-Jisra'elbe vezetett az út.
Amikor felkerestük a fennvaldi gyermekotthont, nagy ünnepséget rendeztek a tisztviselőinkre. A vendégek között volt Philip Bernstein amerikai táborigabbi, aki igaz barátja volt ügyünknek. Kérték, hogy az elnökségi asztalnál foglaljunk helyet és mondjunk üdvözlő beszédet. Ekkor már tudtuk, mindent megteszünk, hogy a gyermekotthon kis növekedni kezdjen előbb utban legyenek Erec-Jisra'el felé.

Meg az ünnepségek megnyitóját, az igazgató kisérve megtekintettük a gyermekotthont és a helyiségeket. A terem ismeretében birtokában úgy döntöttünk, hogy a küldöttség minden tagja zsidó kőr és egyékszűk minél hosszabbra nyújtani a beszédet. Az volt a szándékunk, hogy a túlságosan ügybuzgó igazgató unja meg a szöveget és menjen haza. Így is történt. Az asszony néhány órán át türelmesen ült és hallgatót, de a végén idegeskedni kezdett, amikor észrevette, hogy se végé, se hossza a számára érthetetlen hebernyelvi szónoklatoknál.

Cédulát juttattak el hozzám, amelyben arra kért, hogy kísérjem haza. Örömmel vettem az ajánlatot, sőt felmentem a lakására is. A hangulat nagyszerű volt, az igazgató Heine és Schiller verseket olvasott fel eredeti nyelvében, úgy hogy az idő türelmével gyorsasággal haladt.

Abban a pillanatban, ahogy kitértük a lámbulát az intézetből, Gottlieb Jeddidá a Szochnut megbízottjának kíséretében összehívta a gyerekeket és aláíratta velük a szükséges nyomatványokat. Ezután Jeddidá az angol katonai parancsnok nevében aláírta az okmányokat. Alig hat óra tel el és az intézet valamennyi növekedője a Párizsba rohamot vonaton ült. Ejjőre jött az idő, mikor kollégáim értem jöttek az igazgató lakására és így felkészíteték életem legérdekesebb irodalmi estjére.

Másnap reggel, amikor az igazgató az intézetbe ment, hisztériás rohamot kapott, amikor meglátta az üres szobákat és tanteremeket. Azonnal riasztotta a hatóságokat, azonban már késő volt. Jobb híján, minden diák a Szochnut képviselőivel és rajtuk, az izraeli újságíróknak töltötte ki...

LETARTÓZTATÁS PÁRIZSBAN
Amikor a gyermekotthon nyomban Párizsba utaztunk, első utunk Avrahám Goldberg-hez, a Szochnut megbízottjához vezetett. Gold-berg utasította a Palesztina Hivatal egyik tisztviselőjét, hogy az előírásoknak megfelelően vegye meg az utlevéleket és a rendezésen intézze el a szükséges teendőket. A tisztviselő magához vette az utlevéleket és irasztala feljebb hagyta őket. Néhány nap múlva a francia rendőrség letartóztatta bennünket, mert nem jelentettük be ott tartózkodásunkat. Magyaráztuk a rendőröknek, hogy a Palesztina Hivatal egyik tisztviselőjére bíztuk ügyünk intézését és kértük, engedje meg, hogy összeköttetésbe lépjünk a Szochnuttal. Balszerencsére, aznap vasernap volt és valamennyi hivatal zárva volt. Felvetült az érinkezés dr. Juniesmann (többször Chéru-parti képviselő), aki akkor párizsi lakos volt és lépéseket tett szabadonbocsátásunk érdekében.
Közben múlt az idő és mi napokat töltöttünk különböző büntetőkkel közös zárkákban. Az incidensnek Goldberg vette végtárgyunk közbelepése révén végre szabaddá kerülünk.

Most, 22 évvel a történet után néhányan találkozom az akkori gyerekekkel, aki véletlenül jött polgári Izraelnek, van aki az állandó had-erő költségeket szolgál, egyesek kapták az egyetemeken, vagy közművelődési vezetők tisztviselőivé váltak.

A hatalmas nemzetközi Újságíró Szervezet egy kis kommunista szakszervezetté szorodott össze, amelyet ma „demokratikus újságírók” szervezetének neveznek. Ez a jelentéktelen csoport ma már nem hívja meg az izraeli sajtó képviselőit, sőt a Kól-Hám munkatársai sem felének meg az „izléstünek”. Az izraeli újságírók ma a Brüsszelben székelő szabad és demokrata hírlapírók szövetségéhez tartoznak.

IRTA : MOSE RON
AZSÁFI RABBI FEDETLEN FŐVEL ÉTKEZIK
A Prágában tartózkodó zsidó menekültek szombaton díszbédet adtak az izraeli küldöttség tiszteletére. Előzőleg a Máháral ósi templomában imádkoztak és az ünneplők között csak egyetlen zsidó gyereket láttunk. Így utána a menekültek köre vendégül mentünk, ahol az asztalfőre ültették bennünket. Vendéglátónk a tekintélyes külsejű, ápolott, nagyszakálú Michaél Aszáfot (ma az újságírószervezet elnöke) kértek fel, hogy kiússon a rabbi. Hallottuk amint egymás között suttogták, hogy végre eredeti erec-jisra'éli „zmire szeket” fognak hallani. Elállt a lélegzetünk azonban, amikor láttuk, hogy Aszáf fedetlen fővel étkezik. „Hát így néz ki egy szentföldi rabbi — fedetlen fővel étkezik?” — Hiába magyaráztunk, hogy Aszáf nem rabbi, bár szakkalvan. A zsidó menekültek szemében azonban mondták: „Akkor is úgy kell viselkednie, mint egy zsidónak...”

EGY ANGOL TISZTISVÉLO AKI „TÖRÖDÖTT” VELUNK
Amint megérkeztünk a szállodánkba, már várt bennünket a prágai angol nagykereskedés egyik tisztviselője. Folyékonyan beszélt heberül, érdeklődést tanúsított irántunk és a kongresszus idején elmaradhatatlan kísérőnk volt. Amikor bevezetők a tárgyalások és elhatároztuk, hogy Németszorgába utazunk a menekülttáborok megerősítésére, az a tisztviselői üggyelre tett, hogy gondoskodjék a megszálló hadalmak által uralt övezetekbe szülő belépésünk engedélyéről. Azt mondták, hogy Németszorgába utazik, s mi felkészülve várjuk, hogy amikor visszatér, nyomban utunk induljunk. Sietve összehoztamotunk és várunk az angloira, aki a kitűzött időre nem érkezett vissza.

Hosszas várakozás után elhatároztuk, hogy színhabba megünnéljük az eldolás után sem találtuk meg a tisztviselőit, felkerestük az amerikai tisztek kaszinóját. Csak hogy nem akartak beengedni bennünket. Rövid gondolkodás után elővettem a kongresszuson járt neves amerikai kollégák egyikeként a névleges és beküldtem a kaszinó igazgatójához. Néhány perc múlva kilátást előtűnt a tisztviselő kaszinó kapuja és az előlök látogatóknak kijáró tisztelettel fogadtak bennünket. De mit tesz az őrdög. A pincérlek figyelmessé lettek arra, hogy az amerikai újságírók „angol helyett heberül beszéljenek. Még a botrány kitörése előtt, angolosan távoztunk.

Egész éjszaka vártuk az angol nagykereskedés tisztviselőit. Ma már tudjuk, az volt a feladata, hogy szemmel tartson bennünket, sőt elutazott Németszorgába, hogy megakadályozza a menekülttáborokba való eljuttatásukat...

ZSIDÓ TUDOMÁNYOS KÜLDÖTTÉSEK UTAZIK NÉMETSZORGÁBA
Miután felismertük a helyzetet, elhatároztuk, hogy általában tudományos küldöttséggé, amely a németországi politikai helyzetet meg tanulmányozni. Elkészítettük a szükséges okmányokat és utunk indultunk. Olyan jó papírjaink voltak, hogy minden ajtó kinyitult előttünk. Münchenbe érkezve, levetítették az áruhát és ismét izraeli újságíró küldöttségé váltunk. Dr. Chájim Jichil (akkor Hoffmann), Jehosua Lévi, a Házisatru pénztárnoka (akkor Bruck), Avrahám Gevelbar, Jeddidá Sipka, Chájim Barsz és S.Sassman, a Joint megbízottja gondoskodtak rólunk. Az újságírók sikerült eljutnunk a menekülttáborokba, zsidó iskolákba, óvodákba és Tal-mud-Tóra intézményekbe, meg az alijára készülő „kibucokba”. Nem volt nehéz dolgunk a menekülttel. Nem kellett sekat beszélnünk, hogy meggyőzzük őket az alijázás szükségességéről. Csaknem kivétel nélkül elhárították, hogy a menekült helyzetével foglalkozó angol-amerikai vizsgálóbizottság tagjainak azt mondják, hogy kizárólag Erec-Jisra'elbe akarnak menni. Segítségünkre voltak a Joint és az UNRRA tisztviselői is.
Tudtuk viszont, hogy a fennvaldi UNRRA gyermekotthon igazgatója éber szemmel ügyel arra, nehogy növekedni kezdjen az Erec-Jisra'elbe jusson, mert onnan egyenesen Erec-Jisra'elbe vezetett az út.
Amikor felkerestük a fennvaldi gyermekotthont, nagy ünnepséget rendeztek a tisztviselőinkre. A vendégek között volt Philip Bernstein amerikai táborigabbi, aki igaz barátja volt ügyünknek. Kérték, hogy az elnökségi asztalnál foglaljunk helyet és mondjunk üdvözlő beszédet. Ekkor már tudtuk, mindent megteszünk, hogy a gyermekotthon kis növekedni kezdjen előbb utban legyenek Erec-Jisra'el felé.

Meg az ünnepségek megnyitóját, az igazgató kisérve megtekintettük a gyermekotthont és a helyiségeket. A terem ismeretében birtokában úgy döntöttünk, hogy a küldöttség minden tagja zsidó kőr és egyékszűk minél hosszabbra nyújtani a beszédet. Az volt a szándékunk, hogy a túlságosan ügybuzgó igazgató unja meg a szöveget és menjen haza. Így is történt. Az asszony néhány órán át türelmesen ült és hallgatót, de a végén idegeskedni kezdett, amikor észrevette, hogy se végé, se hossza a számára érthetetlen hebernyelvi szónoklatoknál.

Cédulát juttattak el hozzám, amelyben arra kért, hogy kísérjem haza. Örömmel vettem az ajánlatot, sőt felmentem a lakására is. A hangulat nagyszerű volt, az igazgató Heine és Schiller verseket olvasott fel eredeti nyelvében, úgy hogy az idő türelmével gyorsasággal haladt.

Amikor a kongresszus épülete felhúzták az izraeli zászlót, egy fiatal, simpatikus asszony örömmel üdvözlött bennünket, a nyakában a Kárpáti csehszlovák tájékoztatóügyi miniszter titkárnője volt, akiről csak akkor tudtuk meg, hogy a vérszékelyek menekültjei közé tartozik. Ezek után nem szenvedtünk hiányt propagandában a csehszlovák rádióban és a sajtóban.

A szovjet küldöttség vezetője, Dávid Ziszlavszki jiddisül üdvözölt bennünket és megkérdezte, köztünk van-e az Erec-Jisra'elben megjutott. „Ezek a fiúk jól tudnak jiddisül...” — mondotta mosolyogva. Bemutattunk neki dr. Rubin, a Hámaszif szerkesztője és Ziszlavszki meg Rubin hámaszoros barát, sáros eszmecserebe merült...

Prágai tartózkodásunk idején ünneplő alapításnak ötvenedik évfordulóját a Benes-Masaryk párt. Több mint száz ezer tüntető vonult fel az utcákon és elhaladtak a szálloda előtt, ahol többek között az amerikai és izraeli újságíró-küldöttség tagjai laktak. Megálltak és hangosan elmondták, az amerikaiakat. Az ünneplő tömeg türelmesen várta, hogy az amerikai delegátusok egyike az érkezől köszöntse őket, azonban ebben az órában Hosszas várakozás után elhatároztuk, hogy színhabba megünnéljük az eldolás után sem találtuk meg a tisztviselőit, felkerestük az amerikai tisztek kaszinóját. Csak hogy nem akartak beengedni bennünket. Rövid gondolkodás után elővettem a kongresszuson járt neves amerikai kollégák egyikeként a névleges és beküldtem a kaszinó igazgatójához. Néhány perc múlva kilátást előtűnt a tisztviselő kaszinó kapuja és az előlök látogatóknak kijáró tisztelettel fogadtak bennünket. De mit tesz az őrdög. A pincérlek figyelmessé lettek arra, hogy az amerikai újságírók „angol helyett heberül beszéljenek. Még a botrány kitörése előtt, angolosan távoztunk.

Egész éjszaka vártuk az angol nagykereskedés tisztviselőit. Ma már tudjuk, az volt a feladata, hogy szemmel tartson bennünket, sőt elutazott Németszorgába, hogy megakadályozza a menekülttáborokba való eljuttatásukat...

ZSIDÓ TUDOMÁNYOS KÜLDÖTTÉSEK UTAZIK NÉMETSZORGÁBA
Miután felismertük a helyzetet, elhatároztuk, hogy általában tudományos küldöttséggé, amely a németországi politikai helyzetet meg tanulmányozni. Elkészítettük a szükséges okmányokat és utunk indultunk. Olyan jó papírjaink voltak, hogy minden ajtó kinyitult előttünk. Münchenbe érkezve, levetítették az áruhát és ismét izraeli újságíró küldöttségé váltunk. Dr. Chájim Jichil (akkor Hoffmann), Jehosua Lévi, a Házisatru pénztárnoka (akkor Bruck), Avrahám Gevelbar, Jeddidá Sipka, Chájim Barsz és S.Sassman, a Joint megbízottja gondoskodtak rólunk. Az újságírók sikerült eljutnunk a menekülttáborokba, zsidó iskolákba, óvodákba és Tal-mud-Tóra intézményekbe, meg az alijára készülő „kibucokba”. Nem volt nehéz dolgunk a menekülttel. Nem kellett sekat beszélnünk, hogy meggyőzzük őket az alijázás szükségességéről. Csaknem kivétel nélkül elhárították, hogy a menekült helyzetével foglalkozó angol-amerikai vizsgálóbizottság tagjainak azt mondják, hogy kizárólag Erec-Jisra'elbe akarnak menni. Segítségünkre voltak a Joint és az UNRRA tisztviselői is.
Tudtuk viszont, hogy a fennvaldi UNRRA gyermekotthon igazgatója éber szemmel ügyel arra, nehogy növekedni kezdjen az Erec-Jisra'elbe jusson, mert onnan egyenesen Erec-Jisra'elbe vezetett az út.
Amikor felkerestük a fennvaldi gyermekotthont, nagy ünnepséget rendeztek a tisztviselőinkre. A vendégek között volt Philip Bernstein amerikai táborigabbi, aki igaz barátja volt ügyünknek. Kérték, hogy az elnökségi asztalnál foglaljunk helyet és mondjunk üdvözlő beszédet. Ekkor már tudtuk, mindent megteszünk, hogy a gyermekotthon kis növekedni kezdjen előbb utban legyenek Erec-Jisra'el felé.

Meg az ünnepségek megnyitóját, az igazgató kisérve megtekintettük a gyermekotthont és a helyiségeket. A terem ismeretében birtokában úgy döntöttünk, hogy a küldöttség minden tagja zsidó kőr és egyékszűk minél hosszabbra nyújtani a beszédet. Az volt a szándékunk, hogy a túlságosan ügybuzgó igazgató unja meg a szöveget és menjen haza. Így is történt. Az asszony néhány órán át türelmesen ült és hallgatót, de a végén idegeskedni kezdett, amikor észrevette, hogy se végé, se hossza a számára érthetetlen hebernyelvi szónoklatoknál.

Cédulát juttattak el hozzám, amelyben arra kért, hogy kísérjem haza. Örömmel vettem az ajánlatot, sőt felmentem a lakására is. A hangulat nagyszerű volt, az igazgató Heine és Schiller verseket olvasott fel eredeti nyelvében, úgy hogy az idő türelmével gyorsasággal haladt.

AMIKOR UJJA HEGYEIG
A világ elegáns női jól tudja, milyen fontos az ajakrűz és a körömlakk színének összehangolása a ruha színével, a divattal, a hajszínnel nappal és este, a hangulathoz, sőt az időjáráshoz is hangolva a színeket. Helena Rubinstein ajakrűz és lakkot ajánl Önnek sok árnyalatban és fényben. Most ajándékosomagolásban együtt is kapható különösen lezártított áron — 10,20 forint.

Helena Rubinstein

GALILI SAROK: Az »Arkia« további fejlődés előtt áll

Bigon Lévi, az „Arkia” légitársaság vezérigazgatója a cftai Rotary Klub heti összejövetelén tartott előadásában elmondta, hogy a vállalat, amely 1950. január 15-én indította meg „Rapid” típusú géppel tartott, s első évi forgalma 84 ezer fontot tett ki, az 1968-as évtizedben a forgalom meghaladta a 11 millió fontot.

Az elmúlt 19 évben 300 ezer utasa volt a belső légitársaság, melynek részvényesei 50-50 százalékban öszenként meg az El-Ál, illetve a Házisatru között. A társaság 1967-ben 48 ezer font hasznot mutatott ki. Az 1968-as évtendő végleges mérlegét meg nem készítették el, de úgy hiszik, hogy a nettó haszon 300 ezer font lesz.

Az Arkia jelenleg 6 repülőgéppel dolgozik, amelyből egy bérelt. A társaság legmodernebb felszerelt repülőtere — amely nemrég épült — a fel-ső-galili Ros Pinán van. Itt van az a hátrány, hogy a 800 méteres kifutópályája az 50 személyes gépek számára, — leg-alább is a szél nélküli, nyári, csámszín idejében — túl rövid. Ezen időjárás mellett már az is előfordult, hogy a gépben ülő utasok közül egynehányan ki kellett szállniuk, miután félve a legkörü zavarótló, a társaság nem akarta utasainak biztonságát kockáztatni. Ezért van szükség a kifutópályára meg-hosszabbítására — mondotta.

A társaság jövővé tervére vonatkozólag Bigon Lévi vezérigazgató elmondta, hogy terve van véve egy 100 személyes repülőgép vásárlása is. A továbbiakban közölte még, hogy a 75-ös években, rövidebb távra,

helikopterek bevezetését is tervezik, melyek ugyan jóval költségesebbek a repülőgépekénel, ez szembem nincs szükség sem kifutópályára, sem pedig repülőterre.

Vasárnap, illetve pénteken a legnagyobb az utasforgalom, csúspontját a Tel Aviv—Ejlát-i vonalon éri el. Egy-egy ilyen napon az utasok száma mindvégig vonalon meghaladja a kétszázat.

Nemcsak az Arkia-nak, hanem az utazóközönségnek is nagy vesztesége lesz, ha az ille-teknek rövidlétű politikailag foga Ludrára helyezik át a tel-avivi Szulé Dov repülőteret — mondotta az Arkia vezérigazgatója.

A Gané Chamat szállodában ünneplés külsőségek között adták át a Kineret-parti város két születőjének a város kitűn-tetését.

Joszef Bahulit, akit nemrég haifa törvényszéki bírónak nevezték ki, valamint Jicchák Garbali, a haifa-i körzet most kinevezett ügyvédje vette át a város címért. A harmadik ki-tüntetett Niszim Eliav ügyvéd, aki nemrég lett Kneszet-képviselő, aki nem vehetett részt az ünnepségen, mivel a Kneszet-küldöttséggel Németszorgában tartózkodik.

A Bét Scáma, valamint a Gilboa hegyeire tekintő Kó-cháv Hájardén (Jordán csillag) nevé vérederő az elmúlt napokban megnyitották a nagy-közönség számára.

A várat meg a keresztetek és a mameľukok hiborójának ide-je, 1140-ben építettek. A leg-több hasonló vár annak idején a murzulinák hatalma alá ke-ritt, ezzel szemben a Jordán Csillaga a kevesek közé tartozik, amely hosszú ideig ellenlét a murzulin hódításnak. Csak hosszú tárgyalások után adta meg magát a várat védő 200 lovas, valamint 800 fegyver-társ Szalach A-Dinne.

A nagyközönségen való át-adás előtt — félmillió font költséggel — hat évig tartottak a várederő tartozási munkálat-ai.

Egyébként a rendezőbizot-ság helyzetéről azelőtt megsza-Kitott Hagá-felügyelet április

GALILI SAROK: Az »Arkia« további fejlődés előtt áll

Bigon Lévi, az „Arkia” légitársaság vezérigazgatója a cftai Rotary Klub heti összejövetelén tartott előadásában elmondta, hogy a vállalat, amely 1950. január 15-én indította meg „Rapid” típusú géppel tartott, s első évi forgalma 84 ezer fontot tett ki, az 1968-as évtizedben a forgalom meghaladta a 11 millió fontot.

Az elmúlt 19 évben 300 ezer utasa volt a belső légitársaság, melynek részvényesei 50-50 százalékban öszenként meg az El-Ál, illetve a Házisatru között. A társaság 1967-ben 48 ezer font hasznot mutatott ki. Az 1968-as évtendő végleges mérlegét meg nem készítették el, de úgy hiszik, hogy a nettó haszon 300 ezer font lesz.

Az Arkia jelenleg 6 repülőgéppel dolgozik, amelyből egy bérelt. A társaság legmodernebb felszerelt repülőtere — amely nemrég épült — a fel-ső-galili Ros Pinán van. Itt van az a hátrány, hogy a 800 méteres kifutópályája az 50 személyes gépek számára, — leg-alább is a szél nélküli, nyári, csámszín idejében — túl rövid. Ezen időjárás mellett már az is előfordult, hogy a gépben ülő utasok közül egynehányan ki kellett szállniuk, miután félve a legkörü zavarótló, a társaság nem akarta utasainak biztonságát kockáztatni. Ezért van szükség a kifutópályára meg-hosszabbítására — mondotta.

A társaság jövővé tervére vonatkozólag Bigon Lévi vezérigazgató elmondta, hogy terve van véve egy 100 személyes repülőgép vásárlása is. A továbbiakban közölte még, hogy a 75-ös években, rövidebb távra,

helikopterek bevezetését is tervezik, melyek ugyan jóval költségesebbek a repülőgépekénel, ez szembem nincs szükség sem kifutópályára, sem pedig repülőterre.

Vasárnap, illetve pénteken a legnagyobb az utasforgalom, csúspontját a Tel Aviv—Ejlát-i vonalon éri el. Egy-egy ilyen napon az utasok száma mindvégig vonalon meghaladja a kétszázat.

Nemcsak az Arkia-nak, hanem az utazóközönségnek is nagy vesztesége lesz, ha az ille-teknek rövidlétű politikailag foga Ludrára helyezik át a tel-avivi Szulé Dov repülőteret — mondotta az Arkia vezérigazgatója.

MODERN ANTOLOGIA

Irta és a verseket fordította: Naschitz Frigyes

Az Uj Kelet egy kirját-elezeri olvasója... „Levelek a szerkesztőhöz” rovatban...

FELTEKENY ADAM

Eden-kertben madár dalát erdő lesi, tarka rét, ének és álom között Adam dörzsölgeti két szemét —

Forró-piros sugár reszket dércsipe friss fűvön át, kergetve egy rigót és egy zaklatott nyúl árnyékát.

Ahogy Adam pártját nézi ajkán deris mosoly kél, — Eva baját befedi egy díszkrét fügefalevél.

Nézi pártját s azt gondolja: (a hátát borzolja a kéj) jó a nap világos nappal és ha sötét van, az éj.

Ezzel Adam felkelt, Testét ág legyezte, dús haraszt, közbe n sok mély lélegzettel mellre szivta a tavaszt.

Nóde hallga! Lent a völgyben zúgó patak esörgedez, mire Adam beleszéd attól, amit fölfedez

Mert a vízből rábamutt egy másik Adam-arcú kép, — mit akar a vízi-Adam, s kiesoda ő voltaképp?

Talán igaz, talán nem is, — ki tudhat már bizonyost?) Lehet, hogy a másik Adam epp Évával játszik most?

Fejveszeten rohant vissza és vajon mit látott ott? Évát, amint kezében egy kakukkot szorongatott.

Sügd meg, kérdi, kis madárkam tehozád gánes ne férjen — vajon kitartóan szeret-e Adamom, a kiesi férjem?

Eva hangja oly jól esett ennek az ös-embernek, hogy ellágyult és sirva fakadt mint egy megszeppent gyermek.

A modern román irodalom sok friss tehetséget tart számon, akik között különösen Marin Sorescu neve tűnik ki. „Shakespeare” című új hangütésű és izgalmas tartalmú verse a Román Irászövetség hivatalos folyóiratában a „Secolul 20”-ban jelent meg. Így hangzik:

Shakespeare hét nap alatt teremtette a világot. Első nap az eget, a hegyeket és a lélek tárnáit.

Második nap a folyókat, a tengert és az érzelmeket, melyeket Hamlet, Caesar, Antonius, Cleopatra,

Ophélia, Othello és a többiek örökölték, innaguk és ivadékaik javára az idők végéig.

Harmadik nap összegyűjtötte az embereket és zilésre tanította őket: boldogság, szerelem, kétségbeesés, féltékenység, dicsőség izre és így tovább, amíg minden hajlam elfogyott.

Akkor megérkezett néhány kélekedő. A Teremtő dédelgette részvét-örz kifaradt —

mondván: Gyakoroljatok csak műveit gyalázó irodalmi bírálókat.

A negyedik és ötödik napot fakó nevetésnek szentelte: megengedte a bohócoknak bukfenet hányni,

hogy királyok, császárok és más szerencsétlenek szórakozzanak. Hatodik nap heliügyeket intézett: vihart rendezett és Lear kilyt megtanította szalmakoronáját hordani.

Még hátra volt néhány apróság. Megalkotta III. Richardot. Hetedik nap körülnevelt

vajon volna-e meg tenni való? A szingagatók már kiaggatták a szinlapokat és Shakespeare annyi vesződés után arra gondolt:

kijárna neki is egy színműben résztvenni. De előbb, — mivel mérhetetlenül kifaradt — elhatározta, hogy kiesit meghal.

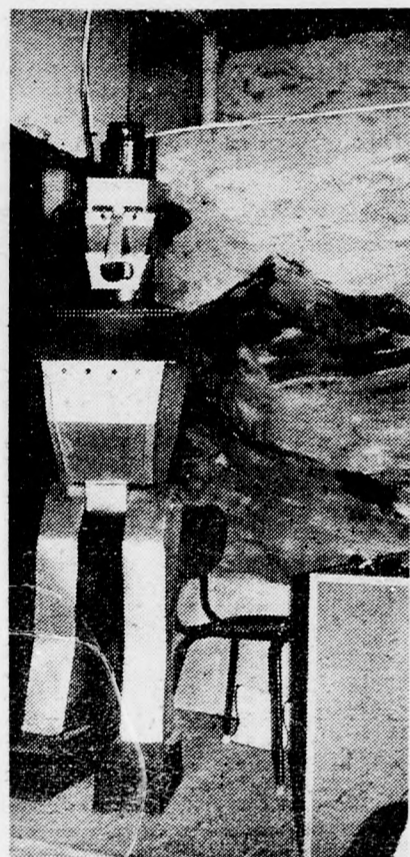
Jean Arp életirai adatai szerint nem tartozik a mai generációhoz, de költészete, amelyet a dadaizmus üllőjén kovácsolt ki, hangteljes és tartalmi vonatkozásai folytan ultratárszerű. Arp, aki szobrász és költő, Elzászból származik és mindkét téren kiválótt mondanivalója világhírt biztosított neki. Itt közölt versének címe:

FEKETE BOLDOGSÁG Kódszivemben elhal rózsá atomkepe, heveröm peremén vén, fesslett esillag ül.

Szurke pókok sűrű lbasorban sötétere láthatarra másznak mintha ég tündért temetnének — szivemből őrösség bugyog.

Siralmas álmaim szárnysegették siralmas álmaim elhamvadtak Szívem koporsóján egymashoz utódnék és surke morzsákat almadoznak.

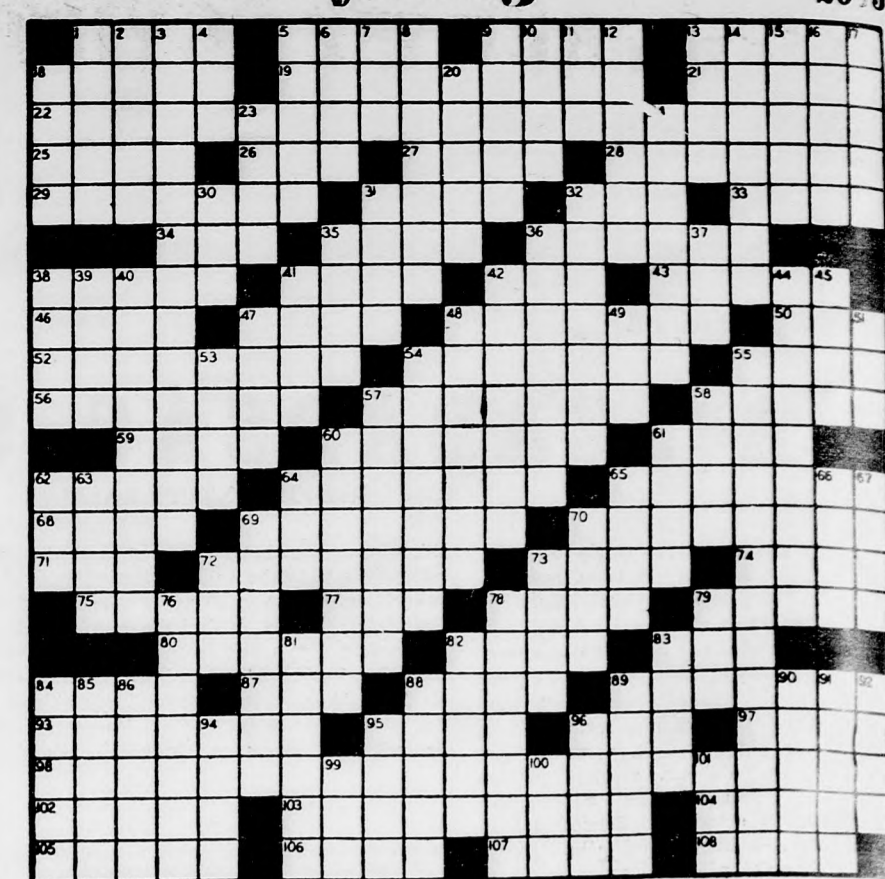
Uj nap eled — nines eröm. Az ég lehajol és betakar. Örökre tágra nyitom a szemem.

Uj lakó költözött be a telavivi állatkerbe. Nem négyhábon jár, bundája sinek, és nem jelent vesélyt az állatker kis látogatói számára. Ellenkezőleg. Az új vendég embernagyságu robot, a mókás majmokkal versenyezve szórakoztatja az állatker kis látogatóit. Ez a robot cigarettázik, beszél, sőt a fejét razzza, vagy a vejtárgait mozgatja. A robot lelke egy rejtett vezénylőtable, amelynek parancsára végrehajtja a műveleteket.

HALOSZOBRA AGYAK... ADEER... Magyarul beszélünk... 2 Uj Kelet 1969 IV. 2.

UJKELET SZELVENY 2055 REJTVENYPALYAZAT... Név: Cím:

Vizsintes: 1. Verdi opera. 5. Antoine Jean... Francia festő (1771-1835), Napoleon kedvelt udvari festője. 9. A második evangélium szerzője. 13. Csőd, pénzügyi összeomlás. — 18. Ekeztelt, Mózes apja. 19. Költemény, irodalmi szöveg elmondása, szavalása. 21. A Fülöp-szigetek (Luzon) kihalt gyapjashajú sötétbőrű őslakói. 22. Olasz szobrász, építész és festő (1598—1680). A barokk kor egyik legjellegzetesebb és legnagyobb művésze. Legfontosabb műve a római Szent Péter templom nagyarányú újjáépítése és díszítése, teljes név. 25. Betűvel az elején: izraeli zeneszerző (Ná-chum). 26. A. E. E. 27. Héber női név. — 28. Csepül, ócsárol. — 29. Berkshire grófság székhelye Angliában. 31. Bányalejárát. — 32. Fejtető mássalhangzó. 33. A mágnes teszt (S=Z). 34. Időmérő. 35. Tengerparti város Izraelben. 36. Olasz tartomány és székhelye. 38. Fiatal marha. 41. Még tisztán tejen élő szoposborjú gyomrából készült kivonat. Sajtgyártásnál használják. 42. V. O. M. — 43. Német költő (1875—1926). 46. Van sütnivalója. 47. ... iacta est. — 48. Ekeztelt: Strauss-operett címe. 50. R. L. V. 52. Azok a telesep novények, amelyeknek testében növényzöld van. 54. Ostorfajta. 55. Baromfi. — 56. Az olyan egyen, aki az Egyház kebeléből kivált. 57. Hangszin. — 58. Kis folyó. — 59. Vissza: európai ország fővárosa. 60. Ekeztelt, komám, papfásm. 61. Vissza: élelmiszer. — 62. Az ember teszi, ha nagyon éhes. — 64. Alsós (kártyajáték). — 65. Ujjatlan női körgaller. 68. A balszerencsés, utolsó kockában duplahangzó. 69. Ideiglenes lakhelyek. — 70. Táncozó, táncművész. 71. Főzékelte. — 72. Fémnek, üvegnek savakkal való kezelése, sima, vagy díszített felület készítése celjából. 73. Lesír. — 74. ... Pompilius, a monda szerint Róma második királya. 75. Tréning. 77. Átmeneti papirpenz. 78. Ázsiai ország. — 79. A tőke hozama. — 80. Torok szultán-dinasztia, 1922-ig volt uralmon. 82. A Rajna 485 kilométer hosszú baloldali mellékfolyója. 83. Szörnyeteg. 84. Vissza: keret. 87. Méhpalota. — 88. Zárt készületekben vagy szabadon elhelyezett, gyűjtőberendezéssel ellátott robbanótöltet. 89. A cári Oroszországban és Romániában a legfőbb polgári és katonai méltóságokat viselő fődíszurak. — 93. Gógol-szimfi. 95. K... é, bizottság. 96. Vissza: friss. 97. Betűvel a végén: a galambékhez tartozó madár. 98. Két szó: 1) a rádióvevőkészüléknek az a sajátossága, hogy csak a beállított hullámhosszon érkező adást fogja fel, a szomszédos hullámhosszakon működő állomások adásait pedig nem engedi át, kizsírja 2) hagyomány. — 102. Birói úton védi jogait. 103. Azok a térképekbe rajzolt vonalak, amelyek a földnek az egyenlő (közép) hőmérsékletű helyeit kötik össze. — 104. Vissza: egymást követő betűk kiejtve. — 105: Vissza: olasz költő (1544—1495). 106. Római császár. 107. Egyetemi csarnok. 108: Bibliai kommentátor.

A 2052. SZÁMÚ KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE: Vizsintes: 1. EPÉE, 5. ALAIR. — 14. GUSTAVE FLAUBERT, 15. ESZE, 23. MATISSE, 33. BAB EL MANDÉB, 37. HARFA, 43. HONEGGER, 46. TOR, 51. LETHE, 56. BORG, 61. PITON, — 64. ERUAL, — 69. ELEMZES, — 72. ERUPCIO, — 74. CIKORIA, 76. VIZSLA, — 77. RA-MEAU. Fügöleges: 1. EGEJ, 2. PUSKIN, — 6. LELET, — 7. DIAFORIZMA — 20. EDICUM, 8. ILLES, — 10. ÉBER, 12. TROPUS, 21. KENDER — 27. JOHN FLETCHER, — 32. GEORGE ENESCU, 33. BRITTE, 34. LINNE, 35. ARGOS, — 36. BATISZT, — 40. OHNET, 50. SERIF, 59. KREOL, — 62. ORGIA, 64. ELIS. NYEREMÉNYKÖNYV: AZ EZEREGY ÉJSZAKA MESÉI

A LE... Állok a Szue... kéntelem a t... Mintha súlyos... vidéken. Kihalt... kékötök jelzik... részleteket és... pontosan, mi n... Hogyan válas... egyiptomi pro... az ellenség e... Amikor a... A Csatorna... tonai tudósít... Szemben az... Ibrahim kiköt... lepek. Első... Jesájahu Gáv... parancsnoka... — Amott... füstöt erege... teherhajó v... a különben a... az utóbbi a... Négy hón... Akkor is... nünket. Az... fontosabb... utánpótlást... eli ágyúcs... óriási tét... között a... megy... Nos, Ka... mégis pró... lottunk a... készítette a... gatartásra... után sem... arab logik... beteges lé... felfogható... Akí m... kén jár... egyiptomi... hogy a I... dítményél... zaklatásb... való meg... már kesz... Tavaly... emlékeze... Pészác... ban érte... zel egy... mostoha... goztunk... fekvő ero... Az úr... vakmerő... amihez s... re kaph... Akkor t... azaz az... lyeket a... ládjaink... beli és it... Tlýmó... rezni, s... tettek, s... és egy... getni, pl... Veszé... tudódi... lövőgáz... pillanato... 1969 I...

A LEGUJABB TIZ EGYIPTOMI CSAPÁS

Írta: SCHÖN DEZSÓ

Allok a Szezi-csatorna partján és távcsóval kémlelem a túldúlt. A látvány sírmas. Mintha súlyos földrengés pusztított volna a vidéken. Kihalt utcák, hatalmas kráterek, megbentott gyártelepek, kitépelt pónák, élvált kikötők jelzik a pusztítást. Azután hallom a részleteket és kibontakozik a kép: megtudom pontosan, mi ment itt végbe március 8-ika óta: Hogyan válaszolt hadseregünk a sorozatos egyiptomi provokációkra? Milyen árat fizetett az ellenség ezekért a provokációkért?

Amikor a provokáció öngyilkosság-számba megy

A Csatorna déli bejáratánál vagyunk, katonai tudósítók mintegy husztagu csoportja. Szemben az öböl, Szez város, amott Port Ibrahim kikötője, az olajfinomító, az ipartelep. Első kézből kapjuk az információt. Jeszaju Gávis tábornok, a déli hadtest főparancsnoka magyaráz.

— Amott — mondja és kezével a fekete

GÁVIS TÁBORNOK
A déli hadtest főparancsnoka

füstöt eregető gözös felut — egy görög teherhajó vetett horgonyt. Az egyetlen életjel a különben formálmag öblében. Amint látják, az utóbbi akció óta minden sáv és kihalt.

Négy hónappal ezelőtt jártunk itt utóljára. Akkor is Gávis tábornok tájékoztatott bennünket. Azt fejtette, hogy „Egyiptom legfontosabb ipari övezete és kikötői, városai és utánpótlási vonalai itt húzódnak el — az izraeli ágyúeszközök előtt. Kairóban tudják, milyen óriási tét forog kockán. Ilyen körülmények között a provokáció öngyilkosság-számba megy.”

Nos, Kairóban mindent pontosan tudtak, — mégis provokáltak. Hosszú előadásokat hallottunk a lehetséges okokról: arról, hogy mi készítette az egyiptomiakat erre az eszelen magatartásra. Tény azonban, hogy az előadások után sem lettünk okosabbak. Az ugynevezett arab logika, a feneketlen gyűlölet, ez az egész beteges lelki komplexum idegen — és ezért felfoghatatlan számunkra.

Az egyiptomiak ismét lekésték...

Aki ma a Szezi-csatorna keleti partvidékén jár, gyorsan rájön arra, hogy az egyiptomiak ismét lekésték. Mire észrevettük, hogy a 160 kilométeres parti sáv mentén erődítményeket építettek, mire hozzáfogtak a zaklatáshoz, a munkálatok komoly formában való megakadályozásához — az erődítmények már készen is voltak.

Tavaly ősszel merültek fel a tervek. Mint emlékeztet, szeptember 8-án és október

26-án az egyiptomiak erős ágyútűzrel zúdítottak állásainkra, s a két támadás során 25 katonánk életét veszítette. Izráel történetében első ízben állóhárcra került a sor, ami arra készítette a hadvezetőséget, hogy megfelelő erődítményekkel gondoskodjék. Olyan rendszert kellett megkonstruálni, amely nemcsak az egyiptomi belvadások ellen nyújt védelmet katonáinknak, hanem meghiúsítja a további egyiptomi fenyegetések megvalósítását is — a Szezi-csatornán való átkeléshez.

Az eredeti tervnek megfelelően március elején befejeződtek a munkálatok. Az erődítmény-rendszer — az izraeli hadsereg eredeti megvalósítása. Ennek révén — egy szakértő szavaival élve — „katonáink nem a Szezi-csatorna mögött állomásoznak, hanem a Csatorna fölött gyakorolják az ellenőrzést”. Az erődítményekkel együtt hadseregünk visszanyerte akció-szabadságát. Már nem kell „lenyelni” a provokációkat, mert a lázas munkával létrehozott erődítmények állóhárcban is biztosítják fölénységünket. — A szeptemberi és októberi támadásokhoz viszonyítva, márciusi veszteségeink összehasonlíthatatlanul kisebbek. A múlt vasárnap pedig, a négy-és félórás tűzvérségi párbaj egy évtized, hogy egyetlen katonánk hajszála sem görbült meg.

Ez év március 8-ika és 23-ika között, illetve az utóbbi tűzvérségi támadások során az egész világ rájött arra, hogy az egyiptomi hűség, a nyelge és kihívó magatartás minden alapot nélkülöz. Egyiptomnak magas árat kell fizetnie a provokációért, az izraeli hadsereg utóbb is a bibliai méretű csapásokat mért rá. S jöhet 300 000 egyiptomi katonáról és 1000 ágyúeszkőről beszélnek. Gávis tábornok mosolyogva teszi hozzá, hogy ez nem egyéb, mint „papir-tigris”. Az egyiptomi élvonal nem okoz nekünk gondot azon egyszerű oknál fogva, hogy ágyúink ezt a frontvonalat a szó szoros értelmében elsepették.

Katonai vereség után — gazdasági csőd...

Aznap, amikor a Csatornánál jártunk, bukolikus hangulat uralkodott. De előző nap déli rögök az ágyúk. Látnak a gránátok nyomait. Olyan friss még minden, hogy szinte érez a puskapor szagát. A lényeg azonban, hogy az erődítmények kiállták a próbát. Az egyiptomi vereség ezalkalommal is totális volt. Katonáink szétlítették az ellenséges állásokat, a laktanyákat, a raktárakat. Kiegyeztek a járművek és a tankok. Támadás közben megfigyelhetők az egyiptomi katonákat, amint négykézláb bujnak ki a bunkerekből és fejvesztetten menekülnek. Katonáink elfoglalták a foglalkoztat az ellenséges megfigyelőtornyokkal, ahol a „majmok” gubbasztottak.

Az éremnek azonban van egy másik oldala is: a tűzvérségi harcok súlyos károkat okoztak az egyiptomi gazdaságnak. Megbénultak az egyiptomi olajfinomítók, a műtrágyagyárak a déli kikötők, a Szez város és Alexandria közötti utánpótlási vonal. A hatnapos háború következtében Egyiptom elvesztette egyik legfőbb jövedelmi forrását, a Csatornából befolyó évi 200 millió dolláros jövedelmet. Ezzel egyidejűleg idegenforgalma a minimumra csökkent. Időközben nagy erőfeszítéseket tettek a turisztika fellendítésére, de eredménytelenül. Most az utolsó nagy jövedelemtől, a petroliumtól is elesett. Nemcsak az exportról kell lemondania, de saját benzinelállításával

is baj van. Az egyiptomi évi 11 millió tonna benzinszükségletéhez ugyanis a szezei finomítók 8,5 millió tonnával járultak hozzá.

A Szezi-csatorna részvényeit csak Izráelben jegyzik...

A Szezi-csatorna partján, az állások között bukácsolva, az ember nem tud megszabadulni a történelmi meditációtól. Eszébe jutnak az ifjúkori olvasmányok: hogyan házalt Lesseps mérnök zseniális tervével, majd később — amikor a Csatornából valóság lett — a kedve pillanatnyi pénzzavarát kihaszánálva, hogyan szerezte meg a zsidó származású Disraeli angol miniszterelnök — a Rothschildok pénzével — a részvénybirtokot az angol birodalom számára. Hol az angol világbirodalom? Hol vannak a Szezei-részvények? Hol a tavalyi hó?

Majdnem két év telt el a hatnapos háború óta és ez az idő elég volt ahhoz, hogy a világ a Csatornát „leírja”. Az olajcégek két évvel ezelőtt is előrelátásról tettek tanúságot és a tank-hajók már jóval az ellenségeskedések kitörése előtt elkerültek a Csatorna táját. Azóta óriási olajszállító hajókat építettek, úgyhogy ha ma, valami csoda folytán megnyitná a Csatorna, — nem vennék igénybe, mert a negyedmillió tonnás hajók nem tudnak átkelni a szűk és sekélyvízi Csatornán.

Képletesen szólva: a Szezi-csatorna részvényei csak számunkra bírnak értékkel. Mert természetesen akadályt képeznek köztünk és Nászter hadai között. Mert a Csatorna révén eltávolodott a front.

Nem az egyiptomi ágyúk fenyegetik Izráel falvait és városait, hanem a sűrűn lakott szezei övezet, Egyiptom legfontosabb ipari vidéke, kikötői, erómu-telepei, utvonalai fekszenek az izraeli ágyúk csővei előtt.

Az improvizációk ideje lejárt...

A front-katonákkal való találkozás minden alkalommal nagy élmény. Megtudjuk, hogy az erődítmények építésével egyidejűleg a katonák fizikai és szellemi szükségleteiről is gondoskodnak. A fedezékbe beszerelik a villanyt, tussolókrol. Lényegesen feljavítják a kosztot. Gondoskodnak szórakozásról. Megkönnyítik a szabadságra való ide-odautazást. Egyszóval: az improvizációk ideje lejárt, jó hosszú időre rendezkedünk be...

Dél felé kivezénylik egy üteg legénységét. Domboldalon helyezkednek el. A tábornok kérdez — a katonák válaszolnak. Érdeklődik, ki mikor volt szabadságon, hány ütközetben vett részt, milyen célpontokra lőtt — és milyen eredménnyel.

IZRAELI KATONA TÁVCSÓVAL
"KEMELI A SZEZI-CSATORNA
EGYIPTOMI PARTJÁT

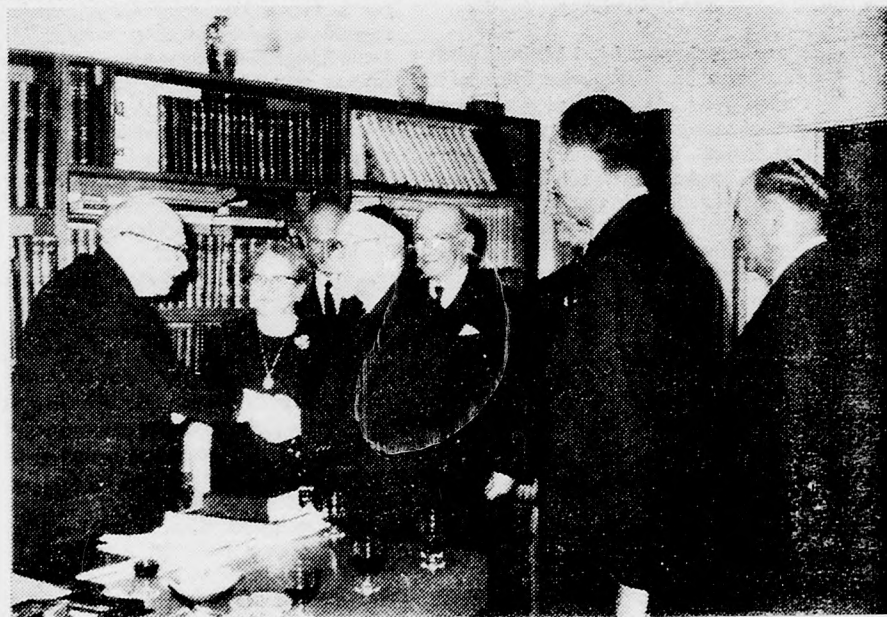
Egy szökecsakállas, 19 év körüli katona felelget, mosolyogva: Se lámpaláznak, se meghatódottságnak semmi nyoma. A mosoly körülbelül ezt mondja: „Az intelligencia körül nincs semmi hiba. Nyugodt lehetsz, parancsnokom. Pontosán tudjuk, miről van szó. Tudjuk, ki az ellenség és tudjuk — mire megy a játék. Azt is tudjuk, hogy nem tévedhetünk és nem engedhetjük meg magunknak a pazarlást. Minden ágyúgolyónak, minden gránátjának megvan a maga célja és a maga rendeltetése. Ha ellenséges hajót veszünk célba, akkor gondoskodunk róla, hogy pontosan eltaláljuk. Ugyanez a helyzet a többi célpontokkal is. Nyugodt lehetsz, tudjuk, mi a kötelességünk”

X

Mielőtt bucsuzunk a katonáktól, a tábornoknak van még néhány szava: — Azt akarom mondani, hogy nagyszerű munkát végeztek. Ha pedig a tudatlalok továbbra is szemlencsédnek, ismét a fejükre kell ütni. Addig kell ezt csinálni, amíg megjön az eszük és rájönnek arra, hogy ide nem szabad löni

Szóval addig ülünk itt, amíg megjön az egyiptomiak esze. Meglehetősen hosszú terminus. Minthogy az 8 magatartásuk elvet minden rendezést, ország-világ előtt is lehet, tővé teszük számunkra, hogy hosszú-hosszú ideig ülünk a jelenlegi vonalunkon.

Sőt, azt is lehetővé tették, hogy az új erődítmény-rendszerrel megvárásítsuk azokat.

A KOLOZSVARIÁK KÜLDÖTTSEGE AZ ÁLLAMELNÖKNÉL

Néhány nappal ezelőtt a Kolozsvárról elszármazottak küldöttsége jelent meg Sándor állameelnöknel és átnyújtották neki a héber nyelvű Jizkor-könyvet. A küldöttségben (balról jobbra) a következők vettek részt: Weissburg Etus, Ordentlich N. L., Weiss Gyula (kezet fog az elnökkel), dr. Schnabel Ede, Slomo Zimroni (eltakarva), Simon Tibor, Mozes Dezső és Schwartz Zoltán.

MEGJELENT — Grosz Eliezer szerkesztésében

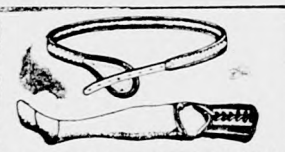
a magyar-héber szótár

ELSŐ KÖTETE (a-tól h-ig bezáróan)

kemény kötésben.

A könyv az eddig megjelent 38 füzetből 28-at tartalmaz. Mindazok, akik a 28 füzetet visszaadják, megkapják a kötetet 7.— fontért (regiszter nélkül) és 9.— fontért (regiszterrel). Akiknek hiányoznak egyes számok a 28 füzetből, minden hiányzó füzetért 1.— fontot fizetnek.

A kötet kapható és kicserélhető az Új Kelet bizományosainál, a magyar kölcsönkönyvtárakban és Grosz Eliezernél, E.A. POB. 4127. (Postacsek sz. 042376).

I. KIRSCHENBAUM & N. NATHAN

ortopéd műhely
Fűzők és betétek
Jeruzsálem • tel. 23973.
Dorot Részlet-u. 1.
Taxi Árvé" mellett.

SZÉDER ESTE DARNICÁN

Írta: SUGAR GYULA

Pészák ünnepe, 1945. tavaszán, Ukrajnában érte muszos századunkat. Akkor már közel egy éve voltunk távol hozzátartozóinktól, mostoha körülmények között erdőirtáson dolgoztunk a Kiev melletti Darnica határában fekvő erdőségekben.

Az ünnep közeledtével a század konyhásai, vakmerő meglepetés előkészítésén fáradoztak, amire sikerült megszerezni, a pénzért mindenre kapható „keret” egyes tagjainak segítségét. Akkor még nagy becsé volt a „bonok”-nak, azaz az általunk kiállított kis utalásoknak, melyeket a szabadságra utazott kerettagok, családjaiknál beváltották. Ez uton sikerült szöbéli és írásbeli üzeneteket is hazajuttatni.

Ilymódon sikerült szakácsainknak lisztet szerezni, gyurótáblát használt deszkából szerkesztettek, sodrófának jó volt a törött lapátjának... és egy szép napon elkezdtek pászkatákat sültögetni, pléből fabrikált kis dobkályhákban.

Veszélyes merész vállalkozás volt, ha kitudódik, komoly büntetés járt volna érte. E-lővigyázatosságra volt tehát szükség, sokszor pillanatok alatt kellett elütnetni a kelleket,

a he nem avatott keret, vagy a betegeket rajtatésszerűen ellenőrző tiszték elől. Ezen felül, meg a szépen szaporodó „készettel” is meg volt a gondjuk: a meglepetés érdekében, a munkából hazatérő bajtársak elől is rejtgetni kellett az édes titkot.

Széder este, amikor már mindannyian nyugóra térünk, és eltávozott az utolsó keretlegény is, a szervezők előhozták félve ábrázott kincsüket és fekvőhelyről-kekvőhelyre haladva — a már álvokat is felköltve, — mindnyájunk kezébe adtak egy-egy maceszt, ünnepi jókívánságok mellett.

A hatás leírhatatlan volt. Egyszerre elmult minden fáradság, kiment az álom mindnyájunk szemből, köszönő szavak, hall sóhajtozások, alig visszafogható zokogások töltötték meg a szállással szolgáló hatalmas raktárhelyiséget, hiszen az a kis darab kovásztalan kenyér a legbensőségesebb családi ünnep emlékéét idézte fel mindnyájunkban, nem beszélve arról, hogy a század legalább egyharmad része 42-60 év közötti volt, többen nagypapák, sőt jónéhány apa, fiával együtt volt századunkban.

Visszagondolva őseink egyiptomi kivonulási sára, aligha áztatta több könny a pusztában vándorló zsidók napszáritotta pászkatáit, mint a mieinket ott, akkor... az ukrán fennsíkon.

Pészách—akkor és mindig...

Írta: SALAMON MIHALY

Mit keres, bácsikám? — kérdezték a zsegy öreg zsidótól este a kisváros piacterén.

— A hatosomat kereselek, amit a templom udvarán vesztettem el.

— Akkor miért nem a templomudvarban keresi?

— Mert ott nagyon sötét van, — felelte meggyőződéssel az egyszerű öreg zsidó.

A régi történet mögött — sokszor úgy érzem, — tulajdonképpen az idős ember vágyódása van. A gyermekkor tájai, a probléma, mentes élet, saját kis világunk kezdetének napsütéses színe után.

Az érthetlenné lett, összekuszált világból a csendesebb felületű gyermekkor világába. A buktatóval teli zürzavarból abba a természetes világba, amely olyan csodálatosan összefüggő egész volt.

Ugy érezzük, a tett színhelyén hamarabb rájövünk, hogy kellett volna más irányba elindulni, a dolgokat másként csinálni. Mellék-sínekre tévedt, sok kudarcral és csalódással teli életünk nyitját, elhervadt reményeinket, elvesztett tizkráncunkat, a régi öreg hatost keressük a derűs, gondtalan gyermekkorunk a felkelő naptól megvilágított piacterén.

X
Ezért járom én is a közeledő ünnep hangulatában a szilágysági falvak országtájt és a zilahi utcák sorát.

Ismerősként üdvözölöm a régi vármegye házáit, meg az ártézi kút apró megkopott kis kőangyalkáit, majd felsétálok a Meszresz felvezető Nagy-utca lépcsőin, a templom irányába. Végigmegyek a keszes házakkal szegélyezett Király-utcán, ott lépdetek a Krasznai utcai park sárgakavicsos sétányjain és aztán a lejtős Temető-utca régi vadgesztenye-fái alatt. Benézek a Wesselényi utcába is, ahol a régi kollegium, meg a többi iskola épülete állott, aztán a Fő-utca felé veszem utamat.

Az utca elején, a piac felé fordulva az ódon Tisztavári-ház fogad, — vajon áll-e még, — ott születtem tudniillik, illő, hogy az utókor emlékezzen rája. Aztán felmegyek az „Alszeg” irányába, a gözmalom és a csizmadia-műhelyek felé, amelyeknek környékén a 12 éves korommal már lezáródtott ifjúságom napjai játszódtak le.

A Fő-utca hidjáról a gyermeklánctól sárga virágokkal szegélyezett ismerős fehér köveket nézem, amelyek között a patak vize a régi fűrészfélgé csörgedez, fölötté a tavasz fehér-szárnyú — 50-60 év előtt tovatűnt — pillangó, íval.

Nézem hosszan a patakat, kereselek a víz tüköréből rám visszatéklő gyermekarcomat, de semmi, semmi.

— No, öregem, — mondom magamnak, — a dolgok nyitját nem találta meg.

X
De azután a Lusztig bácsi házának udvarába tértek be, ahol minden évben pász kasitúsé folyt. Akkor ébredek rá, hogy nem lehet újakezdeni. Hiába kezdenék újra Nincs más életünk, csak az, ami van és amelyet messziről, nagyon messziről hoztunk magunkkal. Az egyes ember és a zsidó nép is.

A Lusztig bácsi zilahi pászkasitúsé kemencéjéből kikerült józagu meleg mácsz példázta nekünk, zsidóknak ezt a legjobban. A mácsz, amelynek emléke, illata és a gondolat is, amelyet bennünk ébreszt, ugyanaz volt és lesz a távoli Oroszországban, Mongóliában, — vagy Kazakisztánban — ha a zsidók ott mostanában egyáltalán hozzájuthatnak —, mint Brooklynban, vagy Los Angelesben, a gazdag amerikai zsidók villáiban, az előkelő tel-avivi Hilton szállóban, pontosan olyan, mint a Schunát Hátkiva szegény-negyedében. Olyan marad, azokat az emlékeket, gondolatokat ébreszt bennünk, mint az évezredek előtti pusztai vándorlás naptól süttött kovásztalan kenyere, azt az érzést, amely bennünket a történelem további évezredein mindig kíséri fog.

Visszont, amióta ott a pusztában azt az első mácszt a nap melegével megsütöttük, mindig sandán néztek ránk a népek. Ha hívek, odaadók voltak hozzájuk, szolgásgába kényszerítettek. Ha más házát kerestünk magunknak, hitlen, hazafiatlan népséggé lettünk a szemükben. A sokszáz éves szolgásgát után a Farad is felháborodva kiáltott fel nagy csodálkozással: „Ime, elmenekültek...”

Amióta meg saját házát kerestünk magunknak, a népek irigykedése és gyűlölködése még inkább érezhetővé lett.

X
De nem volt nagy választási lehetősé-günk, mint egyéneknek sem. Nem járhattunk más uton, mi, az egyes emberek sem. A dolog nem rajtunk mulott. Nincs még egy nép a világon, amelynek sorsától az egyén élete annyira függővé volna téve, mint a zsidó nép.

Születésünk hely és az idő sok mindent előre meghatározott. Zsidónak születni Európában, Hitler-korszakában, — ebben magában is már sok minden benne volt, a bölcsék mondása, hogy „az embert azon az uton vezetik, amelyen haladni akar” — rajtunk egyáltalán nem teljesedett be. Egészen más uton akartunk haladni. De már Herzl megmondotta: felsőbb erők, meg nem határozható tényezők, — imponderábilák, — uralkák, viték és viszik előre a zsidó nép történelmét. Tegyük hozzá: benne a magunk egyéni — könnyebb, vagy nehezebb — életét is.

X
A hogy az idős ember, ugyanúgy az el-öregedett világ is kereső uton van ma. A görög mitológia Ariadne fonálát keresi, amelynek segítségével az állítólag elő-rehaladott emberiség homályos labirintusából a szabad levegőre juthatna ki, Valamelyik héber író állapította meg multkorában, hogy a nagy előrehaladás közben, a nagy rohanás-ban, az emberiség elvesztette a lelkét. A technológiai csoda intézői hideglelkű agyemberek, akik egyetlen megváltó gondolatot nem adtak nekünk. Csodálatos technológiai világunk megszületése után sem lettünk boldogabbak. A csodálatos emberiség szomorú öregei ezért az elvesztett Paradicsomot keresik.

De nem lettünk szabadabbak sem. Régi jóbarátom, aki modern, de zürös vilá-gunk dolgait a különféle filozófiai rendszerek valamelyikébe próbálja időnként bekatlyá-zni, azt mondja nekem: A haladásban rejlik az igazi boldogság. Hol van ma a világ at-tól a régőlől, amelyben a nincstelen paraszt olyan alázattal süvegelte meg a gazdag föl-desurat? A szürke kisembert, meg a nagyon kispénzűt is, ugyanaz az expresszóna és u-gyanaz a luxus-repülőgép kényelme veszi kör-rül és röpti a világ gyönyörű tájai felé, mint a koronás főket, meg a világ pénzfejedelmét, — mondja ő.

— De mi volt a régi világ legoligarchiku-sabb földesurának az urhatnomsága és öntel-sége modern korunk oligarchának, a fél vilá-g megfélemlített tömegei fölött uralkodó kényurainak, Brezsnyevnek és a nagy Mao-nak népeket megerőszakoló, halállal fenyege-tő szörös öklének uralmával szemben, — mondom én. Akik a csodálatos gépeknek szá-guldó tátoztású, üreslelkű világunk szem-forogató ájtatosságát még mindig Marx és Lenin „hágdáját” magyarázzák, ők maguk a-zonban már rég nem a Hágádára, hanem a „knédli-re” gondolnak. A Perza-öbölre, a Közel-Keletre, India kincseire, a petróleumra, világalomra.

Mennyivel több ma a kis népek szabadsága mint a fárók idejében volt és hol van a nagy-gyok által behirdetett felelemnélküli élet? X
Mi, a zsidó nép — történelmünk csodála-tos fordulója folytán — kereső utun-kon csaknem pontosan azoknak a tá-jakon járunk, mint annakidején, amikor az egyiptomi szolgásgát után az igazi szabadság felé meneteltünk. Technikai csodával teli ha-ladó századunk legnagyobb eredménye szá-munkra az volt, hogy ide visszatértünk.

Az elvesztett, de ismét megtalált Paradicsomot nekünk már nem a Lusztig bácsi kemencéjének meleg pászkája, hanem a színai nap-sütéstől porhanyossá lett kovásztalan kenyér hozza vissza emlékeztetőnkbe és nemcsak emlékeztetőnkbe, de az életünkbe is. Mi is vall-juk a technológia előrehaladását, de nem fe-ledekezünk meg közben a lelkünk föl sem. Az oxigénpalackról, amely miatt a Hold, a rakéta ausztronomusának is mindig vissza kell majd térnie a jó öreg földgolyóra. A gyermekkor és a népi gyermekkorának meleg mácszához — sokat írunk erről most a lapok — az utja-ban felénekvő nemzedék is lassan visszatér. A profétia szellemében, amely szerint „majd visszatéríti az apák szívét a gyermekekhez és a gyermekek szívét apák szívéhez”. Negyven évig tartott a pusztai vándorlás.

Mi már helyben vagyunk, nem vándorlásra, hanem helytállásra van szükségünk. Ennek a segítségével fogunk végleg kimenekülni a jelenkori fárók szolgásgátból és urra lenni a körülöttünk terpeszkedő mérges mocsár népei felett is. Elvégre régi mocsárszárító nép vagyunk.

Mindezt csak akkor, ha a szolgásgát és a sanaryuság kenyerére kitarítón emlékezni fogunk. Küzdeni, fejlődni, naggyá lenni és előrehaladni is csak úgy tudunk, ha közben

vissza-visszanézünk. A napokban egy hébe-fró erre vonatkozóan a szent Best, a jámbor életű Baál Sém Tov — szavait idézte: „A le-lejtés egyenlő a gáttal, az emlékezés a zsi-badságot jelenti”.

Azt hiszem, valójában azt példázta számunk-ra a Szináj-beli napon süttött kovásztalan ke-nyér, Lusztig bácsi meleg pászkájának illata, az a pászka is, melyet a szépen megteremt-szeder-asztalon ma este is boldogan látunk vizszont.

SÁRGACSILLAGOS SZÉDER ESTE

Írta: MOSE HÁREL (HELLER)

MÁ NISTANÁ — mivel különbözik ez a peszách a 25 év előtti peszáchról? Mivel különbözik az idei széder este felszabadult, boldog ünnepi hangulatával, a negyedszázad előtti szomorú, a tragikus jövőt sejtető széder estétől? Közel egy emberöltő szaladt el azóta, de ma is élesen emlékszem minden mozzanataira.

Hazajöjtünk Ukrajnából és a mohácsi karanténban tudtam meg, hogy drága édesanyám nincsen többé. Megboldogult feleségem jött Mo hácsra meglátogatni bennünket. Meg sem ö-llelhetük egymást, mert a beszélgetés alatt drótkerítés választott el bennünket. Kedvenc téstáimat hozta, de a kindli, amelyet anyám úgy süttött, mint senki a világon, valahogy nem iszett.

A másnapi találkozás megkérdettem.

— Illikékednek, anyuka süttötte a kindli-t?

Szegény Illike zavarba jött.

— Anyuka gyengédkedett — mondotta — én süttöttem, de ő mondta, hogyan kell csinálni. Még mindig nem tudtam, hogy drága anyám már két éve pihen örök álmát a Rulikovskij uti ortodox zsidó temetőben, a koha-niták sorában. Nem merték megírni nekem, félték, hogy összeroppanok, mert tudták, hogy nagyon szerettem édesanyámat, akitől az ukrajnai bevonulás előtt a kórházban búcsuztam el. Megáldott a drága:

— Edes fiam, nagyon vigyázz magadra.

En imádkozom érted.

Igy imádkoztam a bátyámról is, aki 1914-ben az első világháborúban, a galiciai front-ra ment. Akkor öklönyi gyerek voltam, de emlékszem, hogy drága anyám minden hétfőn és csütörtökön böjtölt azért, hogy hazakerüljön. Még akkor is tartotta az önként vállalt heti két böjtöt, amikor Szibériából jöttek a megnyugtató levelek. Bátyám él. Jól van. Irkutkon, Vladivostokon keresztül hazajöttek, mint ahogy engem is hazahozott a sors Ukrajnából, majd azután — a koncentrációs táborokból.

X
Műtán a feleségem elutazott Mohácsról — emlékszem — egy borus csütörtöki reggelen Sonnenwirth Sanyi, hűsüges bajtársam, aki mindenről tudott — átadta bátyám szomorú levélét, amelyben leírja drága édesanyám utolsó óráit, a temetést, unokafivérem, Groszberg Jenő — ma budapesti rabbi — búcsubeszédét, amelyben értem imádkozott. Borzalmas percek voltak. Örökig sírtam, minjárt csinálnék a karanténban, nem volt erőm elmondani a kádist, „sivá” helyett egy óráig ültem ezzel búcsuztam a szent asszonytól, a híres Reb Oser Eszlárer Groszberg belényesi főrabbi leányától, aki soha nem szállt le reggel az ágáról, amíg nem öblítette le a kezét.

X
Joggal kérdezhet az olvasó, hogyan lehet az, hogy két évem keresztül nem tudtam meg, hogy már nincs anyám.

1942 augusztus 20-án Sztary Oszkolban voltunk, aznap lőtték le a németek a Horthy-fut, a déli ebédosztásnál észrevettem, hogy a fiúk egy nagyvárosi újságot olvasnak. Mint a hejja csaptam rá a lapra, de Sonnenwirth barátom kikapta a kezemből és szétépte.

Majdnem összeverekedtünk emiatt.

Mohácson tudtam meg, hogy pont abban az újságban volt drága anyám halálhíre.

Később kaptam a lapokat.

„Drága fiam, jól vagyok, vigyázz magadra, imádkozok érted”.

Ezeket a lapokat már nem ő írta. Volt édesanyámnak egy huga, a poszonyi Regina néni, akkortájt menekült Magyarországra. Négy gyermeke Izraelben él. Pontosan egyforma íráskú volt a bátyám felkereste Pesten és számtalan lapot íratott vele. Ezeket küldöztette nekem Ukrajnába. Még század-parancsnokom, Pomázly István főhadnagy is tudott az „összeesküvésről”, mert mindig így adta át a postát:

— Majsi, írt a mama. Imádkozik érted.

Ezek a kis lapok öntöttek erőt belém, ezzel vezeltettem át Hortikbn a flektifuszot. Mindig anyámat láttam magam előtt, akit betegem hagytam a kórházban. Tudtam, hogy kell jutnom. Várnak szüleim, a feleségem, a kisfiám, Gyurika, a testvéreim.

Hazajöjtünk. A jó Isten hazasegített, de a nyámat nem találta, csak szépen ápolat sírját. Apám összetörve, betegem, sirva ölt

magához. Egyedül élt, öregem, a Dnáj Feren, „sászt” buja — a szent könyvekben nyert a gasztalát. Valamikor poszonyi böbör volt a híres Tajszej Jantev (reb Lippmann Heller) leszármazottja: két mérén-t szerzett a poszonyi jesiván. En voltam a kedvence, a kis „kadisli”, akiért élt-halt, látsólag vakán-sig dolgozott, hogy megadjon mindent nekem.

1944 március 19-én, amikor bejötték a németek, csak ennyit mondtam:

— Drága gyermekem, vigyázz van, de be-neteket megesszi a jó Isten.

X

Izgalmas napokat élünk át, új koromra új zsidó-törvények, sárga csillag. Apám tal-ra állt, minden reggel átment a szomszéd-szemédszibe, de nem akarta felvanni a sárga csillagot. Április elején volt peszách. A első peszách az ukrajnai hazatérés után. A epedve várt szabadság helyett újra a tragé-dia előzése: a sárga-csillagos peszách.

Széder este már sárga csillaggal mutatni édesapámhoz. Két menyé készített el min-dent. Bátyám felesége és az én feleségem. Voltak az unokák, de vendégek nélkül. Pedig valamikor nem volt széder este három-meg „ojrech” nélkül. Fődesapám soha nem tudta annyit „ojrechot” összeszedni a sász-csillag-ban, hogy anyámnak elég legyen. En voltam az est fénypontja. Apám a nagy talmodást döntött.

— Drága gyermekem — mondotta — Te jél haza a halálból. Te csinászt szédert.

Kicsi fiam, Gyurika, volt a legfiatalabb. Ő kérdezte a „má nistanat” és ahogy drága apámól tanultam — választoltam:

— Der Terec iz ezaj? — Avodim hoajnu.

X

Most negyedszázad után látom: az ma nem volt széder este, álmoképek kergették. Fantom-széder volt. Sárga-csillagos széder. Hát nem befejeztük. Nem volt ajánlatos éjjel az utcán máskülni. Kiszívatom öibe vittem hazá-pedig majdnem hétéves volt. Drága kicsi me-gek testével tartakam el a szívem fölfe van sárga csillagot.

X

Még Ukrajnában úgy terveztük, hogy má-jus 3-án az összes bajtársak eljönnek a 10-és ves házassági évfordulómra. Nagy ünnepe-ge akartunk rendezni, helyette aznap vittem a kakastollas esendrók a gettóba. Édesapám a kórházba került. Ott látogattam meg minden nap és amikor örökig sírtam, minjárt csinálnék a karanténban, nem volt erőm elmondani a kádist, „sivá” helyett egy óráig ültem ezzel búcsuztam a szent asszonytól, a híres Reb Oser Eszlárer Groszberg belényesi főrabbi leányától, aki soha nem szállt le reggel az ágáról, amíg nem öblítette le a kezét.

X

Joggal kérdezhet az olvasó, hogyan lehet az, hogy két évem keresztül nem tudtam meg, hogy már nincs anyám.

1942 augusztus 20-án Sztary Oszkolban voltunk, aznap lőtték le a németek a Horthy-fut, a déli ebédosztásnál észrevettem, hogy a fiúk egy nagyvárosi újságot olvasnak. Mint a hejja csaptam rá a lapra, de Sonnenwirth barátom kikapta a kezemből és szétépte.

Majdnem összeverekedtünk emiatt.

Mohácson tudtam meg, hogy pont abban az újságban volt drága anyám halálhíre.

Később kaptam a lapokat.

„Drága fiam, jól vagyok, vigyázz magadra, imádkozok érted”.

Ezeket a lapokat már nem ő írta. Volt édesanyámnak egy huga, a poszonyi Regina néni, akkortájt menekült Magyarországra. Négy gyermeke Izraelben él. Pontosan egyforma íráskú volt a bátyám felkereste Pesten és számtalan lapot íratott vele. Ezeket küldöztette nekem Ukrajnába. Még század-parancsnokom, Pomázly István főhadnagy is tudott az „összeesküvésről”, mert mindig így adta át a postát:

— Majsi, írt a mama. Imádkozik érted.

Ezek a kis lapok öntöttek erőt belém, ezzel vezeltettem át Hortikbn a flektifuszot. Mindig anyámat láttam magam előtt, akit betegem hagytam a kórházban. Tudtam, hogy kell jutnom. Várnak szüleim, a feleségem, a kisfiám, Gyurika, a testvéreim.

Hazajöjtünk. A jó Isten hazasegített, de a nyámat nem találta, csak szépen ápolat sírját. Apám összetörve, betegem, sirva ölt

Aki

Dr. Perl Gízel érdekesebb assz példája annak, vasszorgalommal mények szerencsés-lásával.

Olvasóink előtt zella neve, még ban megjelent írt könyve, „I w volt a vészorsz-veek egyike. Na Ameriában, de több kiadásban t

A Máramar Perli Gízi, mint a lágerék felsza-gulve, lefogva dr. Krausz Fe-

lett. Az amerík Gízellát. Előad-elt zsidó tragé-d hatmillió elpus-tatt benne.

Az összes o-tette, közben h-kákat végezt, között fiatal bekerült a M-is ott dolgozt minden már t Soronkívül me-ságot, rendkívül kaphassa, küle-rikai törvénye törvényt. Sol-kilényi bizott-ták meg a t

— Der Terec iz ezaj? — Avodim hoajnu.

X

Most negyedszázad után látom: az ma nem volt széder este, álmoképek kergették. Fantom-széder volt. Sárga-csillagos széder. Hát nem befejeztük. Nem volt ajánlatos éjjel az utcán máskülni. Kiszívatom öibe vittem hazá-pedig majdnem hétéves volt. Drága kicsi me-gek testével tartakam el a szívem fölfe van sárga csillagot.

X

Még Ukrajnában úgy terveztük, hogy má-jus 3-án az összes bajtársak eljönnek a 10-és ves házassági évfordulómra. Nagy ünnepe-ge akartunk rendezni, helyette aznap vittem a kakastollas esendrók a gettóba. Édesapám a kórházba került. Ott látogattam meg minden nap és amikor örökig sírtam, minjárt csinálnék a karanténban, nem volt erőm elmondani a kádist, „sivá” helyett egy óráig ültem ezzel búcsuztam a szent asszonytól, a híres Reb Oser Eszlárer Groszberg belényesi főrabbi leányától, aki soha nem szállt le reggel az ágáról, amíg nem öblítette le a kezét.

X

Joggal kérdezhet az olvasó, hogyan lehet az, hogy két évem keresztül nem tudtam meg, hogy már nincs anyám.

1942 augusztus 20-án Sztary Oszkolban voltunk, aznap lőtték le a németek a Horthy-fut, a déli ebédosztásnál észrevettem, hogy a fiúk egy nagyvárosi újságot olvasnak. Mint a hejja csaptam rá a lapra, de Sonnenwirth barátom kikapta a kezemből és szétépte.

Majdnem összeverekedtünk emiatt.

Mohácson tudtam meg, hogy pont abban az újságban volt drága anyám halálhíre.

Később kaptam a lapokat.

„Drága fiam, jól vagyok, vigyázz magadra, imádkozok érted”.

Ezeket a lapokat már nem ő írta. Volt édesanyámnak egy huga, a poszonyi Regina néni, akkortájt menekült Magyarországra. Négy gyermeke Izraelben él. Pontosan egyforma íráskú volt a bátyám felkereste Pesten és számtalan lapot íratott vele. Ezeket küldöztette nekem Ukrajnába. Még század-parancsnokom, Pomázly István főhadnagy is tudott az „összeesküvésről”, mert mindig így adta át a postát:

— Majsi, írt a mama. Imádkozik érted.

Ezek a kis lapok öntöttek erőt belém, ezzel vezeltettem át Hortikbn a flektifuszot. Mindig anyámat láttam magam előtt, akit betegem hagytam a kórházban. Tudtam, hogy kell jutnom. Várnak szüleim, a feleségem, a kisfiám, Gyurika, a testvéreim.

Hazajöjtünk. A jó Isten hazasegített, de a nyámat nem találta, csak szépen ápolat sírját. Apám összetörve, betegem, sirva ölt

Aki a természet hiányosságait «kijavítja»

Gyorsfénykép egy Amerikában élő magyar-zsidó orvosnőről

Írta: Dr. MARTON GIZELLA

Kilenc hónap múlva gyönyörű kisfiút hoztam nekik a világra. Olyan boldogok voltak vele, hogy egy év múlva megismételtük a folyamatot. A második gyermek is fiú lett. S most még elárulom a természetnek egy csodálatos, kifürkészhetetlen titkát: mind a két gyermek Joe-ra, a hivatalos apára hasonlít. Igaz, van benne valami kis része, mint meséltem, mégis meglepőnek, csodálatosnak találtam magam is ezt a hasonlóságot mindkét gyermek esetében.

— Érthető tehát, hogy szoros baráti kapcsolatot fejlődött ki közöttünk. Gyakran jönnek látogatónak hozzám a két gyönyörű gyermekkel — akik most négy és kétévesek — s magam is eljárók hozzájuk.

A mai napig mélyen vallásos dr. Perl Gizella úgy érzi, hogy Istennek tetsző dolgot művel, amikor ugyiszólván „kijavítja” a természet hiányosságait, hogy ennek nyomán új élet fakadjon.

„Mennyivel szebb és magasztosabb ez, mint ennek az ellenkezője, a sterilizálás és népszaporulat megakadályozása, ami szintén a tudomány hiányosságait, hogy ennek nyomán új élet fakadjon.

Dr. Perl Gizella gyakran jár Izráelbe látogatónak. Haifon a Kármelen lakást vett magának, be is rendezte, mert célja, hogy nemcsak a magyarok, hanem a zsidók is látogathassanak hozzá. Az év nagyrésében itt dolgozik majd, de folytatni akarja kutatómunkáját a Mount Sinay kórházban levő klinikájában is.

Dr. Perl Gizella késztetéseit egyike a legérdekesebb asszony-karriernek. Gyönyörű példája annak, mit lehet elérni tehetséggel, vasszorgalommal, emberszeretettel és a körülmenyek szerencsés összejátszásának kialakulásával.

Olvasnánk előttem nem ismeretlen dr. Perl Gizella neve, még abból az időből, amikor 1948-ban megjelent Amerikában a vészorszákról írt könyve, „I was a doctor in Auschwitz”. Ez volt a vészországi élményeiről írt első könyve egyike. Nagy felütést keltett nemcsak Amerikában, de az egész civilizált világban és több kontinensben foyogott el.

A Máramaroszigetről elszármazott dr. Perl Gizella, mint sok ezer más deportált zsidó, a lágerék felszámolása után, éhesen, legyőzve, lélegző Amerikába sodródott. Férje, dr. Krausz Ferenc, a vészországi áldozata lett. Az amerikai zsidó szervezetek, mint az United Jewish Appeal, pártfogásába vette dr. Perl Gizella. Pénzügyi támogatást nyújtottak neki, hogy a zsidó közösségek, s az amerikai zsidók a határon át emigrált európai zsidó követőt látni tudjanak.

Az összes orvosi vizsgákat egymásután letette, közben hogy megelheessen, különféle munkákat végzett, szakelőadásokat tartott, többek között, fiatal orvosoknak. Amikor 1950-ben bekerült a Mount Sinay kórházba — azóta is ott dolgozik — a csillaga kezdett fejlődni, minden már úgy ment, mint a karikacsapás. Soronkívül megkapta az amerikai állampolgárságot, rendkívüli érdemeit. De hogy ezt megkaphassa, külön törvényt írtattak be az amerikai törvények sorába — a dr. G. Perl-Krausz törvényt. Sol Bloom, az amerikai parlament külügyi bizottságának elnöke ajánlatára hozták meg ezt a törvényt.

Sol Bloom önéletrajzában (Utolsó éveim) megemlíti ezt a törvényt és azt írja, büszké rá, hogy sikerült ezt a törvényt beiktatni.

TUDOMÁNYOS ÉS KÖZLETTI MUNKÁJA

Dr. Perl az évek folyamán komoly orvosi kutatómunkákat végzett a női szervek fertőzése és a megtermékenyülés elősegítésére vonatkozó kezelések terén. Tanulmányaitól cikkek jelennek meg orvosi szaklapokban.

1965-ben dr. Zondek professzor meghívására a jeruzsálemi egyetem nőgyógyászati osztályán előadást tartott a nőgyógyászati fertőzések terén végzett kutatómunkájáról.

Nem feledekezünk meg dr. Perl Gizella közéleti munkásságáról sem. Az Eichmann-per idején a televízióban lépett fel a „Remember us” és a „Getto and Auschwitz” sorozatokban. Volt lágerlátogatás, állandó orvosi és segítője, s az Amerikába került izraeli diákok orvosa, erkölcsi és anyagi támogatója.

Többes volt alkalmunk beszélgetni dr. Perl Gizellal izraeli látogatásai alkalmával, munkájáról, sikereiről, de most, amint New Yorkban, Park Avenue-i órási, gyönyörű lakásában ülünk, ebben az annyira nékváló keretben, mintha nagy gondolatok és tettek fanatikusával beszélgetnénk.

Átszemlélt arcal mondja: — Igen, azt hiszem, a legnagyobb boldogság ha az ember munkája eredményeképpen adni tud valamit embertársainak, boldogga tud tenni másokat.

Perl Gizella szavai a szó legszorosabb értelmében fedik a tényeket. Ő alapította és vezeti ugyanis a Mount Sinay kórházban a nőgyógyászati fertőzések és gyulladások klinikáját. Mint ilyen, a megtermékenyülés folyamataiban előforduló komplikációk, megoldatlan problémák kerülnek hozzá, s ezen a téren kifejtett utóór munkájával valóságos forradalmat csinált a nőgyógyászati terén.

Azokat az eseteket tanulmányozza elsősorban évek óta, amikor mindkét szülő gyermekét akar, de a megtermékenyülés nem történik meg.

— Nagy általánosságban és laikusán megmagyarázva, azt mondhatnánk, hogy hosszú kutatásaim és kísérleteim alapján három csoportba osztottam ezeket az okokat és megtaláltam rájuk a megoldást.

AZ ANYA MINDIG BIZTOS

I. Olyan esetek, amikor az orvosok a fiatal nőt meddőnek ítélték, akin nem lehet segíteni. Rájöttem arra, hogy ez gyakran abból áll, hogy a méhvezeték egy bizonyos helyen visszalöki a spermát, nem engedi hogy az a méhbe kerüljön. Ezt sikeresen

—brít milá, születésnap, stb. — rézét veszek. Amikor arra kérjük dr. Perlt, beszéljen részletesebben egy ilyen kapcsolatról, felragyog az arca.

Igen, számos nagyon jó fiatal barátom van. Érthető, hiszen nagy és kellemes közösségek tartanak minket össze. Egyike a legkedvesebbeknek — talán, mert a legkomplikáltabb eset nyert náluk a legjobb megoldást — a következők:

— Nagyon szerelmesek voltak a fiatalok — nevezik őket Joe-nak és Liliane-nak. Joe zsidó volt, Liliane katolikus szülők gyermeke. Mindkét család viharosan ellenzte a házasságot. De a fiatalok kitartottak egymás mellett, két év telt el, amíg a szülők végre beleegyeztek a frigybe. Joe és Liliane nagy izgalommal rendezték be a régen várt lakást, s a gyermekszobát is, mert szereték volna, hogy azonnal legyen gyermekük. De a gyermek csak nem jött. Vagy másfél év múlva, amikor már számos nőgyógyász megvizsgálta Liliane-t, hozzám irányították.

A szokásos vizsgálatoknak vettem alá mind kettőjüket, s megállapítottam, hogy a baj, a jöképi, dalás külsője férjben van: túl kevés és gyenge a spermája, a megtermékenyülés a lehetetlennel határos. Leültünk hárman megvárni a dolgot, baráti alapon. A gyermekről semmiképpen nem akartak lemondani, az örökbeadás gondolatát pedig azonnal elhárították. Könyörögtek, hogy segítsek rajtuk. Elmondtam tehát, mi az, amit mint kutatásaim és tapasztalataim eredményeként ajánlhatok nekik: egy általam jól ismert fiatalember már kipróbált, eredményes, egészséges spermáját klinikámon lombikban felfogom, összekeverem a férjől lehetőleg csaknem egyidőben vett spermával és bevezetem a méhbe. Magától értetődik, hogy a spermaadó férfi ismeretlen marad előtűnik.

KIRE HASONLIT A GYEREK?

— Nagy reményekkel mentek bele ebbe a megoldásba, s az eredmény nem maradt el: ján is.

AZ EMLÉKEZÉS JEGYÉBEN

Írta: SZENES ERZSI

wedelbe 1945 április 14-én jöttek be az amerikaiak — autót adtak rendelkezésemre, hogy a környéki lágerekben családtagok után kutassak. A velem egyidőben felszabadult több száz fogolyt küldetésében jártam, akik mind annyian reménykedtek még valami csodában pedig saját szemükkel látták mind Auschwitz füstölő kéményeit. Így kerültem Cellaéba, pár kilométernyire Salzwedelől.

Az országutól kivese, egy magányos barakk állt, megállítottam a kocsit. A barak előtt, a bejáratnál, háziorok kápo postolt, fiatal lány kezében vastag bot, rongyokban, festett sarga keresztet a hátán. Amint közeltem felé, hirtelenben azt hittem örültem valamit, aki nem fogja fel a valóságot, s még mindig „Hafiling”-nek képzelet magát. Utamat állta, felemelte a kezét, hogy felém sujtson a bottal. A barakkból tompa zugás szüremlett, mintha neszek kapaszkodtak volna egymásba nagy erőfeszítéssel. Ugy tñnt csak azért bírják áttörni a riasztó csendet, mert sokan lehetnek odabent.

— Miért hadonászol ezzel a bottal — kérdeztem a lányt —, egyáltalán miért strázsálsz itt, mintha mi sem történt volna, hiszen felszabadultunk.

Kidüllettem szemmel, eszelősen bántam rá:

— Nem igaz!

— Nem érted, itt vannak az amerikaiak, az SS-ek elmenekültek.

Megingott, mint akit szédülés fog el, eldobta a botot, de hang nem jött ki a torkán.

Gyengéden félretoltam, s már odabent voltam. A meglehetősen homályos blokkban, köröskörül a földön, nők kuporgtak, félig elnyulva feküdtek, az általam olyan jól ismert letargiában, jöttömre alig rezzentek fel, a szemekben szomorító tompaság, közöny, lét és nemlét között. Egy-két percig eltartott míg a döbbenettől összeszedtem magam.

— Szabadok vagyunk, itt vannak az amerikaiak. Miért vagytok még itt, kik vagytok, hová valók? — kiabáltam össze, vissza, s hogy a németről magyarra váltottam át, valaki megszólalt a mélyből:

— Igarat mondasz? Te ki vagy? Mi többesben szlovákiaiak vagyunk, én perjesi...

— Te Jóisten, hogy hívják?

— Neumann Sári-nak.

— Csak nem Neumann doktor orvos rokona?

— A hűga...

Erre én is meegondtam a nevem. Neumann Sári rongyokban, árnyékban, csontig apadva, hozzám rohant és átölelt.

— Hihettek neki — mondotta — ösmerem, irónó...

Mindnyájan feltámaszkodtak, körülvettek, izgatottan kiabáltak és sirtak az örömtől. Elmondtam, hogy Cella, Salzwedel, Bergen-Belsen felszabadult, szabadok vagyunk, szabadok...

Öket a németek szó nélkül otthagyták, a felszabadított meg elkerülték valamiképpen a magányos, magában álló barakkot, napok óta élelem nélkül, már annyira el voltak csigázva, hogy ki sem léptek a barakkból. Köröskörül halott némaság honolt, a félelem teljesen megbénította mindjüket, beletörődtek, hogy éhhalálra vannak itélve. Csak az a strázsáló őrszem leste még mindig élelem miatt a németeket, valóban szinte észlelően, azonnómód, ahogyan az SS-ek odaállították.

Visszarohantam a kocsimhoz, kértem az amerikai katonát, a sofőrt, hogy kapcsoljon rá, s amilyen gyorsan csak lehet, vigyen vissza Salz vedelbe.

Amikor a majornak az esetet jelenttem, nem hitt a fülemnek, azt hitte, álmodom. De azután mégis intézkedett, telefonált Cellaéba az amerikai parancsnokságra, s ő maga is küldetett élelmet, hogy minél hamarabb elkezzem segítséget.

A TUDATLAN SZÉDERE

egyikében lakhat."

A rabbi úgy rendelkezett, hogy tüstént keressék meg és hozzák elébe. Amazok azonnal megindultak felkutatására. A caddik szobájába tért és fel-alá járt, hogy háborgó lelkének nyugalmat szerezzen. „Bizonyal az Isten kiválasztottjáról van szó”, — mondta fennhangon — „aki holmi szolga képében él közöttünk és akinek paraszti nyersége mögött rejtezik szent lényé és csak az Ur színe előtt nyílvánu ki. Egy a harminchat caddik közül, a látáhatatlan világból, akik a világon keresztül mindig megújulnak, amely által a világ is megújul. De még ha ezek közül való lenne is, mit nézhetett mélyebben, amit én nem láttam és milyen szolgálatot ismer, amely előttem ismeretlen?”

Eközben a tanítványok bejárták a várost és mindenütt a vízfordó Chájim után érdeklődtek. Végre rátaláltak lakására, amelynek ajtajában a feleség járult a keresők elé. Amikor meghallotta, hogy azok milyen küldetésben vannak, mélyen elcsodálkozott:

„Valóban, Chájim a vízfordó, az én férjem. De nem mehet veletek, mert tegnap annyit ivott, hogy most is alszik. És hiába ébresztgetitek az ivás bágydságától megéblyözva amugy sem állhatna lábaira!”

De a tanítványok teljesíteni kívánták a rabbi parancsát. Felrúgták a vízfordó tétőléből, ám az lecsukódó szemekkel mindegyre visszahajlott. Ekkor felemelték és ugyszólván vállakon hozták a caddik elé. A néma, megzavarodott embert a rabbi magamellé ültette és hozzáajólva megkérdezte:

„Reb Chájim, kérlek, mond meg nekem, mire gondoltál akkor, amikor házadban a kovászos maradékokat összetakarítottad?”

A vízfordó mámoros szemekkel nézett kö-

rül, megrázta fejét és így válaszolt:

„Uram, gondosan felkutattam a lakás minden zegében-zugában a maradékokat és összehordtam azokat.”

„De mire gondoltál, miközben elégetted?”

„Látod, én valóban megelégedtem azok elégetéséről és most úgy tűnik, hogy a pákányon hagytam.”

„Még csak azt mond meg nekem, reb Chájim: miképpen tartottad meg a szédert?”

„Rabi, az igazat akarom neked elmondani. Valamikor hallottam, hogy a pészách nyolc napján tilos pálinkát inni. Így hát tegnap reggel annyit ittam, hogy ezzel is kiteljen az ünnepe ideje. Ettől azután elálmosodtam és lefoküdtem. Este azzal ébredtetek fe a feleségem, hogy miért nem tartom meg a szédert, mint bármely rendes zsidó? Dehát én tanulatlan ember vagyok, apám is tudatlan ember volt, nem ismerhetem én a tennivalókat. Csak annyit tudok, hogy egykor ósapaik és ósanyáink a cigányok rabságában éltek, de a mi Istenünk kivette őket a szabadságba. És látod, asszony, most is rabok vagyunk, de Istenünk innen is kivetett majd bennünket a szabadságba. Ekkor úgy láttam, hogy asztalunk felsugárik, mint a nap. És az asztalon edények vannak, meg kovászosan kenyér, tojások és egyéb ételek, de még egy üveg vörösbor is kellett magát. Az asszonnyal együtt elfogyasztottuk z ételeket, megittuk a vörösborot. Széles kedvem kerekedett és telt serleggel így köszöntöttem fel az Egek Urát: Lásd, Uram, a Te tiszteletedre ürítem a serleget! Es Te, Uram, mutass jó hajlandóságot irányunkban és tégy bennünket ismét szabadá. Ezek után újból álmoság fogott el és elaludtam.”

Igy beszélt Chájim, a vízfordó, a berdecsevi szentéletű embernek és a tanítványoknak...

„Azt hiszem, létezik egy ilyen nevű ember, de nem ismerjük és lakóhelyét sem tudjuk.”

A másik tanítvány megtoldotta:

„Bizonyára egy a tanulatlanok közül és valószínűleg a város végén, a szegények házái

PÉSZÁCH, A NEMZETI FELSZABADULÁS GONDOLATÁNAK ÜNNEPE SZIMBOLUMA

Írta: Dr. TOMASCHOFF BARUCH

szabadító munkája szárnyakat adott az elnyomott népek felszabadulási törekvéseinek.

„Ez az a folyamat, amelynek a népek — a mai napig — szabadságukat köszönhetik.

Pészách ünnepe a legragyóbb példája a zsidó népek a szabadság gondolatáért való rajongásának. Már hiszen hónapjának a beharangozása is bámulatos, amelynek a tizenötödik napjára esk az ünnepe. „Ez a hőzenedő nap legyen a hónapok elseje, ezzel kezd számítani a hónapokat”, — hirdeti a Tóra és az egész hónap külön jellegét kap, mint az a hónap, amelyben a zsidó nép szabadságát érte el. — A sábat, amely pészách ünnepeit megelőzi, „sábat hágadol” nevet viseli. Nem a jom-kipur előtti szombat, hanem ez kapta a „Nagy” elnevezést. A tradíció szerint ez a sábat azért kapta ezt a nevet, mert Malachi proféta (3.23), akinek az erre vonatkozó fejezetét ezen a napon a templomban olvassák, azt mondja, hogy:

„Ime küldöm nektek Elijáhu profétát azon „nagy” napot — a megváltás napját — megelőzőleg.”

Elijáhu ezen profétai kijelentés nyomán úgy él a zsidó nép szívében, mint aki előhírnöke lesz a messiási idők, a felszabadulás napjának, és úgy szerepel a zsidó nép képzeletében, mint a kisértő és gyógyító angyal külön széklet rezerválnak „Elijáhu profétának”. Az ünnepiessen terített szederasztalon a házban található legművészebb serleg, „Elijáhu serlege” — diszít az asztalt és a tradíció azt tartja, hogy a proféta minden zsidó család szederasztalán láthatatlanul betoppan és egy-cseppet iszik a felszabadulást jelképező serlegből. A széder körül ülő gyermekek figyelik is, hiányzik-e egy-egy csepp a pohárból?

A felszabadulás ünnepe valóságos lázba hozza a zsidó család apraját-nagyját. Minden gyermek is, új kalapot, új ruhát és lehetőleg új cipőt is kap. A házban megkülönböztetett nagytakarítás folyik már az ünnepe megelőző hetekben. A konyha is új jellegű öltöztetésre kerül és a szederasztal központjában pedig a gyermek áll. A legfiatalabbik, még olvasni sem tudó csoport kérdezi, hogy: „Miért különbözik ez az éjszaka minden más éjsz-

kától?” — és majdnem az egész hágáda a gyermeknek válaszol.

Igy még nem oltották be népbe a szabadság gondolatáért való rajongást, és ilyen módon egyetlen nép a világon sem ünnepli nemzeti függetlenségének az évfordulóját. Nem katonai felvonulás és dobpergés kíséri az ünnepet, hanem bensőséges családi körben való éneklés. Nem esoda tehát, hogy — bürmenynyre is vannak elszórvva a család tagjai, — mind hazasietnek, hogy a szederest élményét a szülői házban élvezhessék. A midras, az agáda és a chassidizmus egész sora példabeszéddel és legendával övezi körül a szederest.

Az inkvizíció korából feljegyeztek a széder estevel kapcsolatban, nagyon megható kis történetet. Egy zsidó ember a pészách előtti napokban Spanyolországba, Barcelonába vándorolt. Közeledik a szederest, és a szegény ember, aki ott erősen titkolja a zsidóságát, megvárta, hogy a szederhez szükséges kellékeket, petrezselymet, stb. vásároljon magának. Amint az egyes dolgokat válogatja, nagyon feltűnt neki, hogy egy magasabb rangú katolikus pap nem messze tőle ugyanazokat a dolgokat vásárolja össze. Követte a papot egészen annak a házáig, és ime azon vette észre, hogy a püspöki rezidencia az, ahová a pap bemege.

A talány még nagyobbá válik. A zsidó ember gondol egyet, bemege a püspöki palotába és először úgy mutatkozik be a papnak — a kiről kiderül, hogy ő a püspök. — hogy ő „volt zsidó, aki kikeresztelkedett”. A püspök erre bizalmasabban kezd beszélni vele. — és végül elárulja neki, hogy ő maga is maranus, és hogy ő is a szederre vásárolta a dolgokat, amelyet — nagy titokban — megünnepel. A hosszú párbeszédnek az volt a vége, hogy a püspök a zsidó embert meghívta a szederjéhez, amelyet könnyek között, de boldogan énekelve együtt töltöttek.

A századok folyamán ünnepeit szederesték által a mind jobban és jobban elmélyült felszabadulás utáni vágy teremette meg a harmadik zsidó államot, Izráelt, ahol nemcsak bensőségesen, hanem büszkén ünnepehetjük a szédert — saját földön, saját népünk körében.

— Még nem-hívők is büvkörébe esnek.

szí teljesít. időben ké. A televízió. időre esk. atása egy. adás „élő”. lehetséges. blak, ame. nk. Mégpe. — abban a. ga is meg. — közvet. pillanatban. nak. A sze. cselekszik. ára és ak. gyidejűség. n utóérhe. en fűrgén. ppen csak. eményeket. már nem. te, mint a. rrvélmény. sisorán is. mint a te. zonyokhoz. lehebb et.

an rokon. az alkotó. véni élmé. zió között. a televí. képpel is.

tulajdon. matossága. s művészi. an Agel” közönség. avarja az. nem élő. sa a szin. etett. séges, sőt. nu műfaj. van, hogy. otóteleme. zel a te. s ennek. onatkozó

is. Ahhoz. tenjék az. k egybe. áára van. hogy haj. akkor a. fűrkézi.

alkozni a. szűkés. Adhat. ol, hang.

nyafutása. Megol. blemát: te két he

osan je. em érhe. televízió. — vala. amit a. zsi játék. ára, fel. megmu. n. Igy a. en a ka. k fontos. mozgása. at mutat. ség köz. részt a. engedhe. át magá.

ltura jö. ugy nyi. dót, ami. nép elfe. hasonla.

élet elle. a televí. lehetősé. ség ter. maga az. g. hogy. állik-e az. z ember. asználja.

A berleisevi rabbi Lévi Jicchák féltő gondolattal tekintett a jelentőségének mélyére hatoló, últ meg az ünnepeket. Így történt ez ama szederestén is, amikor asztala caddikjai ülték körül és ő mélyeség áhítattal és körültekintéssel tartotta meg a szédert. Az emberkéz-rendezte előirások, az embert ajakkal elmondott ősi történekek, mintha élő alakot öltöttek volna a szentéletű ember asztalán. Hárshabangok zengették, a szavak mély reható erővel, mint csillagok, világították be a szédert.

Megelővencedt a rabtartó régi Egyiptom, ahol az ósok bennit lélekkel építették a Fárao városot. De elérkezett a felszabadulás ideje, az átkelés a Vörös-tengeren és mindezek a képek a rabbi előadásában bevilágították az éjszák. Így mult el az idő az első reggeli imáig, de nem fáradt el senki: a tanítványok együtt köszöntötték a caddik szavait az első hajnalban.

Ezután rabbi Lévi Jicchák visszavonult szobájába és visszagondolt a szíve mélyéből rendezett szederest. Megelegetett volt és így szólt Istenhez:

„Te alapja és hajléka létemnek, ura lelkemnek, bizonyal dicsőséggedet szolgáltam ez éjtel, ahogy fángoló dalokkal hirdetem tetteidet!”

Magabítorulva, értelme mélyéről várt választ szavaira, de abban csend honolt. Ez megdöbbenetle a szentéletű embert és szívében értő gyűjtve, újra megszólalt:

„Nem hatoltam-e, Uram, titokzatos kegyelmed mélyére? Nem mutattam-e fel a kovászosan kenyert, mint győzelem pecsétjét? A fájdalom hatásaként, nem ettem-e a keserű gyökérből? Avagy nem gondoltam-e a pészách áldozati bárányára, a lélek áldozatoságának jeleként?”

Am a tudában továbbra is csak sivár hallgatás. A rabbi felajdult:

„Nem hívtam-e asztalomhoz az éhezöket és a szomjazókat, hogy csillapítsák éhségüket és szomjaságukat? És azokat is, akiket elepszett a vágyakozás éhsége, anélkül, hogy jóllaktak volna? És azokat, akik felismerésre szomjuhoztak, mert itallal nem enyhítették szomjukat?”

Végtelen, emésztő csend. A bánat ekkor, mint fűreg rága magát a rabbi szívébe, földrevetve magát felzokogott:

„Hát nem hirdetem-e, oh Felszabadító, a Te cselekedeteidet?”

„Miért tartod szépnek és dicsőnek, amit tetél? — chbrezett most tudatában a szó, a tépő kérdésekre érkező válasz. — „Miért ne lenne kedvesebb Előttem a vízfordó Chájimnak szederestje?”

Rabbi Jicchák reszkette állt fel, maga köré gyűjtötte házanépet és tanítványait és megtudakolta tőlük, hogy ismernek-e egy Chájim nevezetű vízfordót a városban. Az összegyűlt tek tanakodtak, végre megszólalt egy tanítványt:

Éjlát a tavaszi csúcsforgalom előtt:

«60 ezer lakosu várossá akarjuk Éjlátot fejleszteni»

— mondja Aser Ázár, a déli kikötőváros magyarjái polgármestere

Irta: BOROS GYÖRGY

A vendéglátó szolgálat Éjlátot olajozott csapágyakon gördül. Jól begyakorolt, zavarok nélkül.

A vendéglátó szolgálat Éjlátot olajozott csapágyakon gördül. Jól begyakorolta, zavarok nélkül, európai színvonalon. Ennek egyik tanúságaként a repülőter kijáratánál: a szállodák sofőrjei várakoznak a kapunál kocsikkal, a néhány pillanattal ezelőtt leszállt Arkíja-gép utasaira. Angolul és héberül köz-

a városházán és még a legapróbb ügy is a kezén megy keresztül. Amióta Aser Ázár a polgármester, Éjlát magához tért és sokat fejlődött, kiépült.

„10-15 ÉVE ÉJLÁT MEG MUNKATELEP VOLT...”

Éjlát polgármesteréhez valóban csak nehézségek árán tudtuk bejutni. Eppen ülésezett a városi titkárral és a pénztárnokkal és

Áser Ázár (Roth Zoltán) Éjlát polgármestere

... az érkezéssel a képviselőnkben álló szállodák neveit. A legtöbb vendég már jóelőre rendeléssel rendelkezik és csak átnyújtja a szállodai szolgálatnak. A kocsik egymás után robognak el a tengerparti szálloda, övezet irányába. Néhány perc múlva a turista már szállodája halljában hűsülhet, vagy a teraszon napozhat, egy pohár narancslé mellett.

— Igyekeztünk arra irányulni, hogy az érkező vendég már az első percben jól érezze magát Éjlátban és jó benyomása megmaradjon utazásáig. Azt akarjuk, hogy a látogató megelégedetten távozzon tőlünk és jövőre is visszatérjen — mondja a helyi turisztikai hivatal megbízottja, aki minden érkező repülőgépnél jelen van.

Ha valami probléma merül fel, máris segít, utána néz, tanácsot ad, irányít. Mint például most is, amikor egy fiatal pár topog tanácsot kér, a szolgálati tagok a kijáratnál. Kiderül, hogy izriellek és fiatal házaspár. Na, utra jöttek Éjlátra — de szobáról nem gondoskodtak előre.

— Néhányan foglaltak nekünk szobát, de az utolsó percben. Éjlátot választottuk, mert itt már lehet fürödni a tengerben. Ha lehet, egy tengerre néző szobát szeretnénk — mondja az ifjú férj, miközben felesége zavartan lesüti a szemét. A tisztviselő egy pillantást vet a szállodák jegyzékére és megadja az utasítást egy taxifőnöknek, hová vigye a násztuzsákat.

— Mi a helyzet a szárazföldi úton érkező vendégek fogadásával? — kérdezzük.

— A turista-autobuszokkal és taxikkal érkezőket ugyancsak fogadják az idegenforgalmi hivatal emberei. A probléma a magánkocsikkal jövő vendégekkel van. Sokszor egyik szállodából a másikig szaladgálnak szobát keresve, ahelyett, hogy a turisztikai irodához fordulnának eligazításért. Ha a szállodák megadták a „turista-motel”-hez, vagy az ifjúsági táborhoz, menedékházakhoz, irányíthatjuk őket.

Mint a legilletékesebb „eligazító közegné”, nálunk érdeklődünk a városról. Ráműlt a város közepén emelkedő hételeteres, hiper-modern épülete:

— Nem lehet eltéveszteni: az állami irodák székháza. Ott van a posta is. Földszintjén a szárnyépületben van a városi háza, — vádolja. Még hozzátesszi: — De a polgármesteri irodák elváltak egymástól, nagyon elfoglalt ember. Azt mondják, hogy semmi nem történhet nélküle

mivel elkövezték azt a hibát, hogy nem kérésre előre telefonon a titkárnőjélt időpontot az interjúra — „büntetésből” ki kellett várnunk, míg végül az ügyes-bajos hivatali teendőinkkel.

De aztán bent, a hosszú tanácskozó asztal mellett, miután bemutatkoztunk, ezt mondta magyarul:

— Kár, hogy nem üzente be a titkárnővel, hogy az Új Keletől van. Nem várok rá, hogy volna ilyen sokáig. A titkárnő csak annyit mondott, hogy egy újságíró várakozik odakint...

Áser Ázár (Roth Zoltán) déli kikötővárosunk 48 éves vezetője, Szatmárról alijazott 1938-BAN. A kezdetekben az Aliját Hánoár tisztviselője, majd Nicánim kibuc alapító tagjai között van. 10 évig volt kibucban. Aztán újabb tíz évet át Jokneám községi tanácsánál dolgozik. A harmadik tíz év: Éjlát. Pontosán tíz évvel ezelőtt kezdte karrierjét, mint számvivő, aztán alpolgármesterre lépett elő. Két év óta Éjlát polgármestere.

— Miben látja a polgármester ur a különbséget a tíz évvel ezelőtti Éjlát és a mai között?

— 10-15 évvel ezelőtt Éjlát csak munkatelep volt, néhány száz lakossal. A munkások lejöttek pénzt „csinálni”, majd egy idő után visszatértek északra. Vagyis átmeneti, ideiglenes lakóhelynek tekintették Éjlátot. Ideiglenes lakosokkal nem lehet várost építeni és megtervezni, mivel csak idegenek benne. 1956-ban kezdett megváltozni a helyzet, miután a tiráni tengerszoros megnyílt az éjláti hajók előtt. A kikötőváros fejlődésnek indult és ezzel együtt megkezdtek az első, állandó jellegű lakótelepek építését is.

Röviden válaszol a herregő telefonban, majd folytatja a gondolatmenetet:

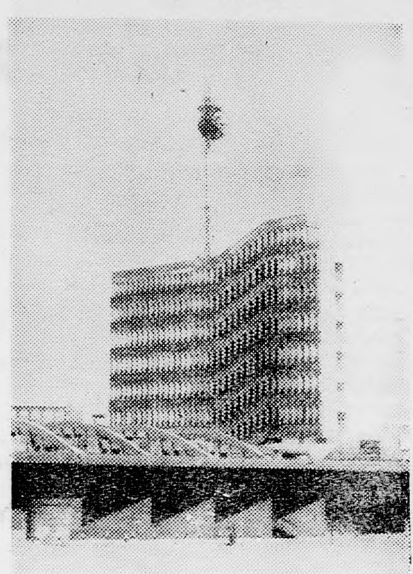
— Az elmúlt évek alatt gyökeresen megváltozott a légkör Éjlátban. Már nem megérni jönnie le az emberek, hanem itt élni családikkal együtt, állandóan. A lakosság begyökeresítésére mutat az, hogy tavaly 400 csecsemő született Éjlátban, két és félszer gyerek tanult iskolában, óvodában és elértük a 14 ezres lélekszámot. Ezzel még nem tettünk „pontot a mondat végére”: átfogó tervet dolgoztunk ki, amelynek keretében Éjlátot az elkövetkezendő 10-15 év alatt 60 ezer lakosú várossá fejlődhet ki.

LAKÁS- ÉS MUNKASHIÁNY...

— Jelenleg két tényező akadályozza a város fejlődését: a lakáshiány és a hiányzó munkások. Nem tudjuk befogadni az új jelentkezőket, illetve hónapokig kell várniuk lakásra, mert nincs üres lakás a városban. Ugyanakkor 800 munkást tudnánk azonnal foglalkoztatni. Elsősorban a kikötő vár munkásokra s a timnai rézművek, ahol ma 1000 ember dolgozik, a féldrágakő-üzemek és természetesen a szálloda- és vendéglőipar, amely Éjlát első számú gazdasági komponense.

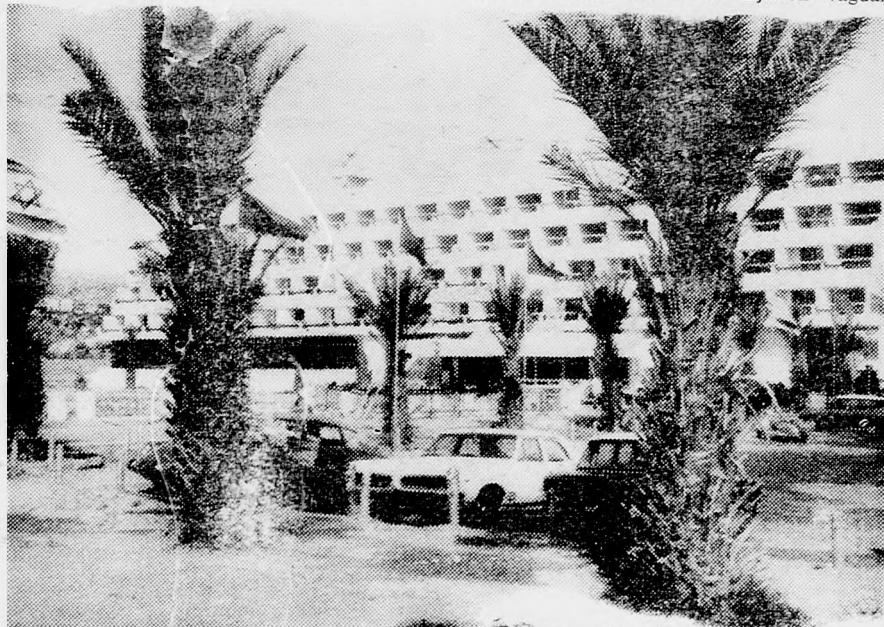
— Iparunk jóformán nincs, így a turizmus képezi fő bevételi forrásunkat — meséli Áser Ázár. — 13 szálloda, 800 szobával áll ma már a vendégek rendelkezésére. Rövidesen befejeződik még két nagy szálloda építése és ez újabb 150 szobát jelent. Persze, a tavaszi és szukoti csúcsforgalomban, amikor 20 ezer vendég fordul meg Éjlátban, ez még nem oldja meg az elhelyezési gondokat, de ilyen nagy tömegű látogatót lehetetlen tető alá juttatni, még akkor sem, ha nagy camping-, táborokat is felállítottunk.

— Tervek a turizmus fokozására? — Ezekben a napokban helyezik üzembe az Éjlát-Sárm El-Sejki vonalon közlekedő sétahajó járatot. Ez az új attrakció, minden bizonnyal nagy lökést ad majd az idegenforgalomnak. Kifejlesztjük a vízalatti halászatot, a vízi-paradicsomot is. Az idén már 20 km hosszú

Az állami közhatalok modern székháza

egyik féldrágakő-üzemet is. Összesen három ilyen vállalkozás működik Éjlátban és mind a három kitünően prosperál — hála az idegenforgalomnak. A híres éjláti zöldes-kék azurkővet és a malachitot, nagy tömbökben fejtik ki Timna közelében. Éjlátban vagdalják,

Pálmásor az Éjlát-szálló előtt

szu tengerpart vária a fürdőzőket. A parton végig illemhelyeket és ivóvízcsapokat szereltek fel. Egysszóval: felkészültünk a tömegekre...

— Mi a helyzet az orvosihiánnyal?

— Ez a probléma a kórház megnyitásával, végleg lekerült a napirendről. Ma már 18 orvos teljesít szolgálatot Éjlátban. Ami továbbra is nehézséget okoz a városnak — az az összeköttetés az ország belsejével, a nagy távolság leküzdése a közlekedés. Az elmúlt év óta 6,7 autóbusszjárat közlekedik naponta az éjláti vonalon, de ez nem elegendő. Az Arkíja 7-8 repülőjáratot tart fenn naponta Éjlátra — pészách hetében megkétszerezi repülőinek számát — de a légiközlekedés is sok kívánnivalót hagy hátra, mivel Beér-Séván már évekkel ezelőtt megszüntették a repülőteret. A Negev fővárosában székelő szervektől, közhivataloktól, iparvállalatoktól, kereskedelmi ügynökségtől el vagyunk vágva, annak ellenére, hogy közigazgatási szempontból Beér Sévához tartozunk és nem Tel-Avivhoz.

Áser Ázár még kifejti, hogy Éjlát 1969-70-es költségvetése 6 millió fontot tesz ki. A büdzsé deficités: a kiadási tételek egy millió fonttal haladják meg a várható bevételeket. De melyik izriellei város költségvetése kiegyensúlyozott?

— Szeretném, ha megemlítené — mondja még buszusú közben — hogy a fiatal házaspárkat milyen kitünő feltételek várják Éjlátban. Három szobás lakáshoz juttatjuk őket, amire csak 1500 fontot kell befizetni. Munkát biztosítunk egy a férjnek, mint feleségének. Azonkívül a szokásos éjláti kedvezmények a jövendő adó terén. És ha frizsidert akarnak venni, 350 fonttal karják olcsóbban, mert men tesítve van a vásárlási adó alól. Csak jöjjenek...

„MAGYAR” KÖCSISZOLÓK KERES-
TETNEK...

Egy perere a városházától, a forgalmas új kereskedelmi központban, megtekintettük az

csiszolók és dolgozzák ki ékszerbetétnék gyömbé, nyakláncba, díszműruvá.

— 45 munkás dolgozik nálunk — meséli Chájim Müller, az „Azuril” cég tulajdonosa — de sürgősen még 25 munkást, vagy munkást, női tudnánk foglalkoztatni. Talán akadnak a „magyarok” között? — A kor nem számít. A kát is biztosítunk számukra, sőt hű kell a kásvásárláshoz kölcsönt is nyújtunk. Ha „stancni”-készítő munkás is akadna, meg jobb lenne...

Még elmondja, hogy sürgős export-kötésegeknek kell eleget tenniük: Japánból, Nyugat-Európából és Amerikából vannak megrendelések az éjláti kövekre.

— Tavaly 135 ezer dollár értékű exportot bonyolítottunk le — mondja, nem titkolt büszkeséggel hangjában.

Szemben, az uttest tulsó oldalán, a kis vendéglő terasza zsufova beatnikekkel. A hosszú hajú, csavargó-kilisejű idegenek már egy hozzátartoznak Éjlát arculatához, mint a város-barna hegyek a panorámájához. Sütkéreznek, süttetik magukat a nappal, egy pohár gyümölcsle mellett ülve, félnapon át, ápolatlan társnők társaságában.

Miből élnek?... Néha, ha minden kötél szakad, ráfanyalodnak a munkára is. Láttunk egy építőanyagokkal megrakott teherautót az északi tengerparton, amelynél két gondórhajó beatnik rakta le a szállítmányt. Rongyos, szakadozott ingben, rövid nadrágban — de kesztyűben...

Fényképező-gépünkkel meg akartuk örökíteni a pillanatot, de tiltakozva intettek és eltakarták arcukat:

— No! No! Please...
Beatnik-körökben a munka szegény...

Láttam ... hallottam ... olvastam ...

Az öreg dáma és a professzor látogatása

Írta: SURÁNYI IMRE (Frankfurt)

A negyedszázad óta elsüllyedt magyar-zsidó világ országosan ismert „felekezeti” hetilapja, az „Egyenlőség” egyebek között kétszázötvenöt oldalas üzleti vállalkozás is volt. Néhai Szabolcsi Lajos szerkesztő jó újságírói ösztönrel megérezte, mi kell a lap asszimilációs-kispolgári közönségének. Ezért számról-számra más hazai vagy nemzetközi nagyságról nyomozta ki, hogy zsidósármázású és lelke mélyen hűségeen ápolja a szülői ház tradícióit.

A főszerkesztő így nemcsak az olvasók pietuskátságot szolgált ki, hanem ezenfelül az antiszemitizmus sokféle vekzaturájának kitett zsidó tömegek hűségét is levezette. Gondolhatták: Lám, milyen tehetségesek vagyunk, mennyivel jobbak és különbeik, és éppen ezért utálnak s üldöznek bennünket mindenfelé. Ezzel a módszerrel néhány filléért — egy-egy példány árért —, aki csak akart, tagja lehetett a méltatlanul bántottak és féltékeny tehetségesek internacionáljának.

Mindaz arról jutott eszünkbe, hogy legújabbban az amerikai négerok között hasonló tünetek észlelhetők. Radikális vezetők kiadták a gyújtó hatású jelszót: „Creativity is black”, az igazi alkotóerő — fekete. Ennek nyomán az ókor híres mesemondójától, Aesopuszról kezdve, Puskinon keresztül legújabb lett a négerszármazású titánok száma. Legutóbb Beethoven családjában fedeztek fel egy feketebőrű nagymamát. A bizonyítékok: a nagy német komponista duzzadt ajku és lapos orru volt és ha néhány napig nem borotválkozott, kiütözött bőrének sötét tónusa, végül hogy nem beszélt jól anyanyelvén, amint ezt az önkéntes emigrációba vonult Emil Ludwig írta — Hermann Cohn szemész fia — megállapította.

A hamburgi „Die Welt” e jelenségek kapcsán figyelmeztetően emeli fel újját. Arra em

lékeztet, milyen messzire vezettek a fajteória bornírtásai nem is olyan régen a Harmadik Birodalomban. A tanulságokat mi sem feledjük. Csak éppen nem teszünk egyenlőségi jelet a néger tömegek — jól-rosszul vezetett — önvédelmi harca és Rosenberg, meg Streicher gyilkos leszámárazási „elmélete” közé.

Tapintatosan hallgatnánk erről akkor, amikor fél Európa újságolvasói gurulnak még a kacagástól a most leköszönt államfő egyik utolsó elszólásán. Az ugyancsak vitatott multu

HEINRICH HEINE

és szórakozott idős ur nemrég lezajlott afrikai körutazása során az ünneplésre összegyűlt előkelőségeket így üdvözölte: „Igen tisztelt hölgyeim és uraim, kedves nézések.”

A jó példát ebben a vonatkozásban inkább a frankfurti állatkert híres tudós igazgatója szolgáltatná. Időről-időre megjelenik a televízióban egy dáma kísérőben, s az adás során mindketten figyelmesen és nem minden gyengédség nélkül tekintenek egymásra. Azal az intim pillantással nézik a másikat, ami a szerető rokonok sajátossága. Olvasóinknak elárulhatjuk, hogy a professzor a nem éppen germánvű. Grzimek és a dáma — Betsy a kissé éltes gorilla-hölgy. Mindketten tudják, mennyit érnek ezek az óskutatások jobbra és balra egyaránt.

A RAJNA ISMERETLENJE

A legnémetebb folyó partjain régóta nem az ő szavaival, a „Dalok könyve”-nek ma is frissen ható fordulataival vallanak szerelmet. Germánia tavasszal édes érzelmekre gerjedi ifjait, és talán a dushajú Loreley is feledte már nemzójét, hiszen oly sok éven át népdalnak, ismeretlen költő születésének tartották. Nagy sikereinek korában Homérosz dicsőségével fölirtott kissé ironikusnak, és azt jövendölte, hogy születésének helyéért — a görög bárdhoz hasonlóan — egykor hét város fog versengeni. Azonban a csillagokban, amelyekről annyit álmodozott, másképpen írták a jövendőt.

Szülővárosa, Düsseldorf szíveben hallgat róla, mint ahogyan a büszke Trier is örömet megelégedeznek a maga fiáról. Karl Marx és Heinrich Heine egyaránt jövevények voltak, emigránsokká lettek és századokon át, mindmáig ellenzékiek, nonkonformisták maradtak. Három olyan bünbűn marasztaltak el tehát, amit a vendéglői törzszaklatnál, a tisztes polgárok uralta városában és az egyetemen, amelyet most is jobbadán copfos professzorok irányítanak, soha nem bocsátanak meg.

Düsseldorf, amelyről egy epés szöveg közöri azt jegyezte fel, hogy nevével külföldön csak Heinevel összefüggésben ismerik, évszázados harcot folytat immár kebléről szakadt magzatával. Hiába protestálta a költői előkelő híve, a szép és melankolikus Erzsébet királyné, Ferenc József hitvese, haszatlant ajánlotta fel művészi emlékművet a városnak tisztező fia megörökítésére, ez büszkén üzenté vissza Bécsnek: a szobor felállítására kiszé-

met helyre időközben háború emlékmű került, és a kettő nem férne el egymás mellett. Amiben egyébként a tanácsuraknak tökéletesen igazuk volt.

Ez a viszony a második világháború után sem változott meg gyökeresen. Igaz, Heine utcát kapott azóta és a vele kapcsolatos tudományos kutatás az egyetemen elhelyezett Heine-gyűjtemény és levéltár révén innen sugárzik ki, most azonban, hogy felvetődött az ötlet, hogy a fiatal, negyedik évébe lépő egyetemisták, a város legnagyobb szülővárosi nevezékek el, a város háza, a polgárság és maga az érdeklőt főiskola is egyszerre mondanak terve határozott nyel-et.

Még kínosabbá vált a helyzet akkor, amikor kiderült, hogy 1300 megkérdőztet egyetemi hallgató csupán 50 százalékla tudta, ki volt Heine és egy más szerv által meginterjuvált többszáz főiskolás 70 százalékla ellentette a névadást. Ezek az adatok élesen világítottak rá arra, hogy az új német irodalomtörténeti tankönyvek ugyancsak mostohán bántanak el a Junges Deutschland-mozgalom lázadó és mindmáig aktuális költőjével, Szegény Heine! Egykor igazán hitte és boldogan hirdette világgá:

„Német költő vagyok én,
Messzi híres Németthonban.
A legjobbakat emlegetve,
Az én nevem is közöttük van.”

Nagyon szeretett volna német költő lenni, de csupán obskurus franciaországi zsidó emigráns lett belőle!

A JACHT NEM FUTOTT BE TÖRÖK KIKÖTŐBE

Nem pesti vice, hanem megröndítő pesti valóság volt, hogy a főváros megszűlésekor csak két ellenállást jegyezhetett fel a köznépi. Az egyik közismert, s Bajcsy-Zsilinszky Endre nevéhez fűződik, aki a lakásába bújó SS-legényekkel vivott tüzharcban esett el. A másik azoké a rikkancsokké volt, akik a Nagykorúton átvonuló német csapatok mellett futva, tüntetően kiáltották az egyik helyi lap nevével: „Független Magyarországot! Független Magyarországot!”

A Harmadik Birodalom hadseregét a magyar illetékesek utasításának értelmében a „hagyományos fegyverbarátság és bajtársaság” szellemében kellett fogadni. Ennek a jelzőnek propagálását később, amikor a magyar csapatok lefegyverezését elhatározták a németek tiltották, de a tilalmat később visszavonták, amíg a harcéri helyzet katasztrofális romlása miatt a magyar egységekre szükség volt a fronton.

Pedig ettől a hadseregtől a náci fővezérletnek mítsem kellett tartania. A magyarországi zsidóság fő gyilkosa, Veessenmayer, birodalmi megbízott” egyik jelentésében a magyar kormány ingadozó magatartásának kritikája után a következőket írta: „Egyetlen dolog biztos, és ezt különböző magas katonai körök önként és nyilvánvalóan szándékosan hangsúlyozták: egyetlen magyar katona sem fordítana fegyvert — még parancs esetén sem — német katona ellen. Ez a hadsereg világos állásfoglalása, és ebben a pontban egyetért a kormányzóval.”

Íde jutott az a „honvédség”, amelyet Gombos Gyula még a harmincas évek derekán megtöltött nácibarát tisztekkel. Ezekről ugyan csak Veessenmayer saját tapasztalatai alapján jelentette Berlinben: „Ha éjszakánként magyar tisztekkel mulatunk, feledésbe merül az „Éljen Hungaria!”, „Éljen Horthy!” és győz a „Heil Hitler!” — „Borban az igazság” fűz ehhez a klasszikus műveltségű és alkoholizáló értő teljathalmu „megbíztott”.

Horthyól még ennél is lesütőbb véleménye volt Veessenmayernek. Szellemileg gyengének, kormányzásra alkalmatlannak tartja és habozását gyávaágnak minősíti: annál a félelemnek, hogy Németország esetleg elveszítheti a háborút. Amikor Hitler a „tenger nagy” 75. születésnapjára jachtot ajándékozott, ezt Veessenmayer ironikus célzásnak értelmezi, mert „végsősükség esetén a magyarság vezetői mindenkor a törökországi menekülési utat választották, amelyet a kiirhatatlanul nomádverü magyarság őshazájának tekint”.

A pietvák és intrikák területén ügyes Veessenmayer nem bizonyult jó profétának. Horthy, mint ismeretes nem jachtot menekült és nem Törökországba. Egy másik diktatúrában, Portugáliában keresett és talált menedéket. Veessenmayernek még ennyire sem kellett magát megerőltetnie. Nürnbergben 20 esztendőre ítélték, ezt a büntetést 10 évre csökkentették és ebből mindössze háromat ült le. Jelenlegi helyzetéről a délhezesseni telefonkönyv „Darmstadt” város címszó alatt ad tájékoztatást:

Veessenmayer Edmund dr.
Vezérképviselet
Rosenhöweg 25
7-51-6

Erre a kutyára nem jött dér. A „Vezér” képviselője megmaradt vezérképviseelőnek.

JISZRÁEL VALIN IGAGZ. BEMUTATJA
A JIDDIS SZINPAD LEGNAGYOBB MUZIKALJANAK VILAGPREMIERE IZRAELBEN

MINDENKINEK! DI BLOYE A LEGJOBB! CIRC-PRINZESIN

2 felvonás
8 kép
Írta:
Israel Van
és Chajim
Gibori
Rendező:
Cvi Ceplovitz
Koreográfia:
B. Durciev

OPHELIA STRAHL
kifünő művésznő felléptével
és a következő szereposztásban:
Judit Kronenfeld, Jozsef Szaharov, Natan Wolfovitz, Adolf Tainer, Avrahám Kirschenboim, Uri Eylon, Avrahám Janovitz, Natan Hecht, Jiszraél Nilav, Szará Van, Charles Klein cirksuz-művész, Benny nemzetközi illuzionista és mások.

Zeneszerző és vezényelő:
DAN BLUEHTENTAL
Dalok: Cvi Bar-Hana
Diszletek: I. Van

GÁLABEMUTATÓK:

Csütörtök, moeáe peszách, április 3.		Két előadás, 7-9.15	Péntek, április 4., 8.45 órákor	
RAMAT-GAN — „KESZEM”			KIRJAT-JAM — „NICAN”	
SZOMBAT, APRILIS 5. (PESZÁCH) TEL AVIV «OHEL SHEM» 2 ELŐADÁS — 7-9.15				
Vasárnap, április 6.	Hétfő, április 7.	Kedd, (ünnep előtt), április 8., 8.45	Szerda, április 9.	Csütörtök, április 10.
GEDERA — „BET RACHEL”	HERZLIA — „HEJCHAL”	HAIFA — „ORAH”	KEFAR-ATA — „SHAVIT”	BAT-JAM — „BAT-JAM”
Péntek, április 11., 8.45		Szombat, április 12., 8.30	Vasárnap, április 13., 8.30	Csütörtök, április 17., 8.30
NAHARIA — „HOD”		JERUZSALEN — „MITCHELL”	KIRJAT-ONO — „OR-ON”	PETACH-TIKVA — „HEJCHAL”

Az egyiptomi kivonulás nyomában

Irta: FUCHS AVRÁM

— Min ven antá? (Hová való vagy?)
— Ana Máchmud, ana mászri. (Machmud vagyok, Egyiptomból való.)

A Szináj-félsziget déli részén egy festői környezetben állunk, azon az ösvényen, ahol valószínűleg 3200 évvel ezelőtt Izrael fiai jártak. Egyiptomból, a „rabszolgaság házából” jöttek és új hazát kerestek, ahol szabad emberként, szabad nép, szabad nép fiaként élhettek. A Firán-patak és oázis már mögöttünk van és párszáz méterre előttünk terül el Tárfát Kidirín oázis. Még egy-másfél óra autó és Dzsibl Muszához, az állítólagos Szináj-hegységhez érkeünk.

Machmuddal, az egyiptomival a hatnapos háború után találkozunk, amikor bejártuk az egyiptomi kivonulás valószínűleg látszó utvonulását. Machmud borotvaesetű levellű sivatagi tüskékkel benőtt kőfalmon állt, és egy ősi tamarix-fának támaszkodott. Az egyik ilyen sokszáz éves fának ágain találtuk meg a Bibliában említett manna nyomait.

Fehérkés, kissé ragacsos anyag — édes is — viszont aligha felel meg a huszadik század emberének. Izrael fiai azonban negyven évig vándoroltak a pusztában és ilyen körül, mények között még ez a gyorsan romló szék-székfű is mennyei csemegének tűnik.

Machmud egyiketől beszél, miközben rincegőből vastag meztőlbas talpát könnyedén vakarja az acélkemény tuskén: „Csempe székfű és az egyiptomi hatóságok nem akarnak visszengedni!” — mondja flegmán, mint ha legalábbis az időjárásról csevegne.

A BIBLIA, MINT UTMUTATÓ

A kora reggeli órákban indultunk utunk Port Taufik környékéről. Előzőleg áttanulmányoztuk a Biblia második és negyedik kötetét. Az első (Smot, vagy Exodus), az egyiptomi kivonulás részleteivel foglalkozik, a második (Bárád), a pusztaságban, (Deuteronomium) pedig a pusztai vándorlás történetét dolgozza fel. Miután a két könyv két különböző korszakban íródott és ma ismeretes szövege csak többszöri másolás után maradt fenn, okos, hogy ezekben a forrásmunkákban több ellentétes adatba ütköztünk. Tucatnyi izraeli és külföldi Biblia-kutató aprólékos munkája sem segített rajtunk, mert a Biblia és a Zsoltárok Könyve bizonyos fejezeteinek magyarázatán kívül, nem támasztják alá elméletüket megbízható régészeti adatokkal.

A rendelkezésünkre álló történelmi adatokat a toka szőrjén át elemeztük, állítottuk össze az egyiptomi kivonulás valószínűleg látszó utvonulának tervét.

A ZSIDÓ STRATÉGIA SZÜLETÉSE

A szekeréses karavánunk ma is létezik, csak hogy a tevék által kitaposott ösvényeket most aszfaltos borítja. Ha Mózesnek autóműszert és teherautót lettek volna, akkor három-négy óra leforgása alatt Izráelbe — bocsánat — Kánaán földjére — érkezett volna ősszel. Csak hogy Mózes 3200 évvel ezelőtt gyalog tette meg az utat és amikor megemléskült a Bibliában említett Fáraó, Marnapatach hadserege, már nem volt sietős a dolga.

Miután Mózes zseniális szervező és előrelátó politikus volt, megfontoltan látott neki az államalapítás előkészületeinek. Amikor az egyiptomi rabszolgahajásár megölése miatt menekülnie kellett, a Szináj-félsziget déli részén — a Bibliában említett Midjánban — ta, látta menekedtek. Jitro, a vendéglátója nemcsak főpap volt, hanem Midján „polgári” kormányzója is, aki sokat tanult a vándornépektől. Mózes, Fáraó „unokáját”, az akkori idők legjobb tanítóinak neveltjét, Jitro kioktatta a „modern” háborús taktikára és stratégiára. A tanultak alapján, a sivatagi vándorlás idejére Mózes felfüggesztette az önálló törzsi harci rendszert és a vándorló népet tízes (szakasz), százas (századok) és ezres (ezredek) csoportokba osztotta. Ez a módszer nemcsak a csapatok ütőképességét fokozta, hanem egysége-sítette a népet. A katonai kiképzéssel egyidejűleg az egységek élére fiatal parancsnokokat nevezett ki (szár háászárót — tízedes; szár háámót — százados; és ált — a nagyobb egységek parancsnokai, stb.).

Mózes tudta, hogy a rabszolgaságban született és felnőtt emberekkel nem lehet honfoglalást végrehajtani és ezért addig bolygott az általa jól ismert sivatagokban, amíg a rabszolgaság nemzedék utolsója is meghalt. Csakis a pusztában született, félelmet és rabszolgaságot nem ismerő néppel vállalkozott a homajapításra.

SZÖVJET SZIVATTYU AZ OÁZISBAN

Tárfát Kidirínban csak a kora reggeli órákban borítja manna a tamarix-fákat. A bedui-

nok és a Dzsibálja-törzs tagjai nem fanyalodnak rá a bibliai táplálékra. Hozzászórtak a nélkülözéshez.

Távolból vízszivattyú ítemes dobogása hallatszik. Átmászunk az alacsony kőkerítésen és előttünk hever a zakatoló masina, amelyen négy betű — SSSR — hirdeti, hogy a Szovjetunióban készült. Moszkva tehát nemcsak fegyvert, hanem szivattyukat is szállított Egyiptomnak. Bóvízfű kis oázis ez, ahol a beduinok zöldsgéffélt természetnek, sőt néhány gyümölcsfa is akad. A legalább száz méter magas, meredek sziklafalak közé szorított oázisban pompás látványt nyújtanak a fügefák, amelyekre a beduinok lopókötőt futtatnak fel.

A biznisz, az üzleti szellem már ebbe az istenhátamögötti fészekbe is eljutott, mert a sűrűn lefátyolozott beduin lánycák csak félfontnyi ércpénc ellenében hajlandó a fényképezőgépre elő állni. De jaj annak, aki előre fizet, mert miután az ifjú hölgy zsebre tette a pénzt, hirtelen „eszébe jut” a Korán parancsolata, amely tiltja, hogy idegen lássa az arcát...

A KERESŐ TAVAK — A NÁDAS TENGERT

Amikor Izrael fiai Mózes vezérletével elhagyták Egyiptomot, a Nilus deltájának ke-

ÁJUN MUSZÁ OÁZIS A SZUEZI-ÖBÖL PARTJÁN, AHO L MIRIÁM DIADALTÁNCOT JART A NÉP ELŐTT

leti részében lévő Gosen tartományból Itámba érkeztek. Itám — a mai Izmaillia — volt a kiindulópontja a Bibliában említett Sur sivatagi országútnak (ma Izmaillia, — Bir Gáfá — Bir Chamá — Abu Ágila — Nicáná).

Ösünk megkísérelték, hogy ezen az ösvényen szeljük át a sivatagot, Mózes azonban kénytelen volt visszafordulni, mert a sivatagi utat biztosító egyiptomi erődítések és helyőrségek az utját állták. Kénytelen volt tehát déli irányba menni, hogy a Széir sivatag (ma Tíja fennsík) peremén lévő párhuzamos országúton (Mitte-szoros — Nách — A-Támád — Rász Á Nákáb) szelje át Szináj.

Igy érkezett el a mai Keserü-tavakhoz, amelyet Vörös-tengerrel és a bibliai Nádas-tengerrel, vagy Vörös-tengerrel azonosít. A Nagy és Kis Keserü tó meglehetősen mély, azonban a találkozási pontjuknál sekélyes és víz és ez a széles homokpad bizonyos időben járhatóvá válik.

HOGYAN LEHET SZARAZ LÁBBAL ÁTKELNI A TENGERTEN

Most, amikor a Szezi-csatorna partján déli irányba utazunk, az országút mindkét oldalát mély mocsár szegélyezi, amelynek tetejére kemény, vékony homokrétet hordott a szél. Amikor a Vörös-tengeren dagály van, víz jelenik meg a mocsár tetején, viszont apálykor ott marad a homokkal borított ingovány, amely a hatnapos háború alatt a menekülő egyiptomi tankok és harcikosák tucatjait nyelte el. Néhány tank és páncélautó teteje ma is látható a „föld” felszínén.

Geográfus kutatók megállapították, hogy a Vörös-tenger szintjével együtt változik a Keserü-tavak vízmélysége is. A látottak nyomán feltételezhető, hogy a Keserü-tavak 3200 évvel ezelőtt tulajdonképpen a Vörös-tenger, illetve a Szezi-öböl egy kis belső öble volt. Apály idején felszínre kerül a két Keserü-tavat elválasztó homokzóna. Viszont, dagálykor a víz szökőárként percek alatt ellepi az átjárót.

Ezt az „apály-dagály” jelenséget használta ki Mózes, amikor átkelt a „Nádas-tengeren”. Amikor üldözői a harciszekerekkel felfegyverzett egyiptomi hadsereg utóirta őket, beállt

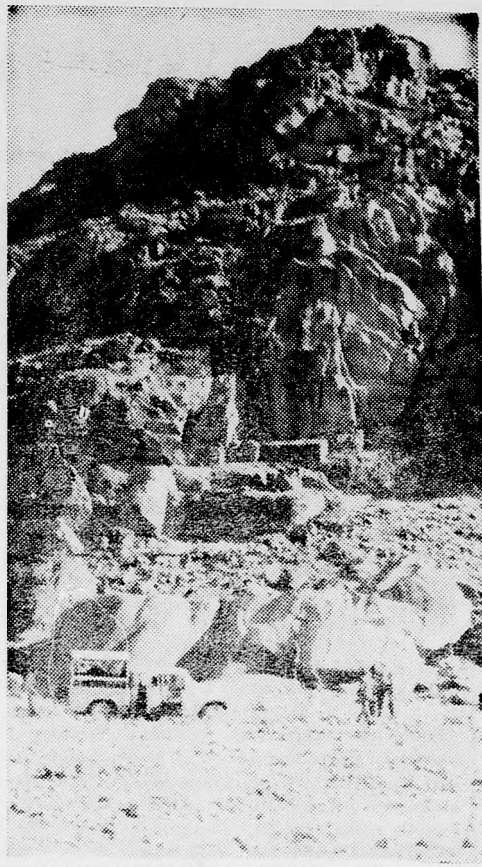
a dagály és a szökőár. „és a tenger vize lovas-tól és harciszekerektől együtt elnyelte Fáraó seregét”.

Izrael fiai szerencsésen átjutottak a „tenger” túlsó felére és amikor nem sikerült átkelniük az oázisban és ivóvizben szegény Széir sivatagon, visszafordultak és a mai Port-Taufik környékén érkeztek arra a helyre, ahol napjainkban heves tüzési párbajokat vív az izraeli és egyiptomi hadsereg. (A Szezi-csatorna akkor nem létezett). Itt csatlakozott most 3200 évvel később Mózes táborához, hogy a zsidó nép fiával együtt, az egyetlen alternatív utat bejárva, jussunk el az „Iséret földjére”. (Izmaillia — Port Taufik — Abu Rodisz — Vádi Firán — Dáhá — Rász Á Nákáb, vagy Abu Rodisz — Sárn Á-Sech — Dáhá, stb.)

„Bszorát Torá”

Ájun Muszá (Mózes forrása). Ude zöld folt Port Taufiktól délre. A hatalmas pálmák tövében kis tavakban gyűl össze a bőséges és kihasználhatatlan források vize. Az oázis csaknem lakatlan. A beduin legenda szerint ezen a helyen táncolt a nép előtt Miriám (próféta), Mózes „nővére” a sikeres egyiptomi kivonulás öröme (Smot 12. 20).

Ájun Muszá mellett 618 méter magas fe-

KESZI Á-MÁTÁTRI, A HEGY, AHO L MOZES VIZET FAKASZTOTT A SZIKLÁBÓL

szerelet találni a környéken. Mire visszatértek, kellemetlen meglepetés várta őket. A mindenhol jelenlévő és mégis láthatatlan beduinok leszerelték az autó négy kerékét, kicserélték a motorját és a terepszűri autózár most ott rozsdásodik a Santa Catherina kolostorba vezető út mentén.

AHO L MOZES VIZET FAKASZTOTT A SZIKLÁBÓL

A Firánnak ezernyi utvesztője, oldal-elágazása van. Az egyik éles kanyarban sziklamaladék zárja el az utat: Keszi Á-Mátátrin — mondja a szent helynek kijáró mélyesges tisztelt beduin kísérőnk. — Ez a hely az ahol Mózes vizet fakasztott a sziklából. Amikor botjával ráütött a hegyre és a forrás vize kibuggyant, nagy ködarabok gördültek a mély-sébe, azóta is ott hevernek. A beduinok zarándokhelye ez, mert hagyományaik szerint állí kaveset dob a sziklamaladékra, biztos gyógyulást talál testi és lelki sebére.

AMÁLEK ÉS REFIDIM

Ötven kilométer nehezen járható út áll mögöttünk, amikor déliabátszeri látványval találkozunk. A Firán oázisban vagyunk, az élettelen Szináj-sivatag 10 kilométer hosszú természeti csodájában, ahol a bőséges források tízezrei pálmákat táplálnak. A pálmahajtók árnyában lapulnak meg a beduinok vályog és kőházai.

A keskeny, sekélyes vízi patak mellett kanyargó út megtorpan egy alacsony domb előtt. Mögötte fekete meredek hegy: Al Máchrád. Az arab és a keresztény legendák szerint Al Máchrád azonos a Biblia-beli Refidimmal, ahol Mózes és Izrael fiai megütözték az Amálekkel, a zsidó nép szimbolikusá vált örök ellenségével. Az Írás szerint: „Zehor et áser ázá lóhá Amálek” — Emlékezz, amit Amálek elkövetett ellened!

Mit követett el Izrael népe ellen Amálek, a kis rablótörzsekből álló nép, amelyről a világ csak a Szentírás nyomán tud? Állandó partizán-rablóhadjáratot folytatott a pusztában vándorló zsidók ellen. Soha nem támadtak szembe, hanem mindig azokra csaptak le, akik elfáradtak és elszakadtak a tömegtől...

A kutatók közül senki nem hajlandó azt a helyet Refidimmal azonosítani, mert a Biblia szerint Refidim a Negev déli részén lévő Kádés Bárnéától 10-12 kilométer távolságban volt. (Kádés Bárné az a hely, ahol „Izrael fiai hosszú időn át táboroztak” s innen indultak utnak Mózes és Jehosua kénéi, akik egész Jerichőig eljutottak). A hegy tetején a különböző korokból származó épületek és szerszámok találhatók, amelyek közül a legidősebb a vastorszákból származik.

Benjámín Mázár professzor a hegy tövében lévő dombon 1956-ban kiásta egy fallal meg erősített város maradványait. A régészek megállapították, hogy az erődtény alapjait 3000 évvel ezelőtt, az izraeli királyság idejében építették. A VI. században a Szináj-heggyre zarándok keresztények szellemi és kereskedelmi központja volt, amelynek élén püspök állott. A VII. század derekán az arab hódítók felfedezték és lerombolták ezt a keresztény központot, amely évszázadokon át állandóan lakott volt.

(Folytatjuk.)

MIT AKARUNK?

Amikor, mintegy két évvel ezelőtt a Munkapárt központi klíta-osztálya kerelében beindult a származási országok, illetve nyelvterületek szerinti szervezkedés, megalakult a párt magyar nyelvű országos tagozata is.

A szervezkedés kezdeti időszakában sokan feltették a kérdést: mi a célja ebben a soknyelvű országban egy ilyen jellegű csoportosulásnak? Nem fog-e egy szellemi elkülönüléshez, vagy éppen szétforgácsolódáshoz vezetni? Ésszerű-e a tömegekhez korábbi országuk nyelvén szólni akkor, amikor a legszentebb nemzeti törekvésünk a héber nyelv és kultúra begyökeresése a társadalom minden rétegébe?

Próbáljuk a kérdést „magyar” szempöngből megvizsgálni.

A magyar anyanyelvét beszélö, közel 250 ezer főt kitevö lakosság túlnyomó többsége nem tud héberül pontosabban a nyelvismerete hiányos, alig terjed túl a leg-egyszerűbb kifejezések, fogalmak határára. Héber lapokat csak a „váltakb” réteg olvas, héber nyelvű politikai, társadalmi, vagy tudományos előadásokat csak egy celenyészö réteg hallgat. Sajnos, egy nyelvű fajta, vagyunk, önemzedék, amelyet a korral és a nap-napi megélhetési gondokkal járó természetes velejárók a saját gazdasági-személyi kérdéseinek megoldása felé irányították és így az ország politikai életének perifériájára szorult.

A magyar jisuv — akarva-akaratlan — elszigetelte magát az állam politikai profiljának kialakításától, aféle „önkéntes száműzetésbe” vonult. Politikai tevékenysége abban merült ki, hogy négy évenként egyik, vagy másik pártba leadta szavazatát. Politikai befolyást nem gyakoroltunk, arra nem is tettünk szert, jöhet, hogy tehetéses, rátermett vezetöszemélyiségünk útján, számáryunknál fogva erre adva voltak a lehetőségek. Így megmaradtunk a jogos, vagy vélt kollektív és egyéni sérelmeinkkel és panaszainkkal, amelyek talán az illető fórumokhoz szervezett képviselöi híján el sem jutottak.

A Munkapárt magyar tagozata legfontosabb feladatának tekinti a magyarajkú jisuv politikai izoláltságának a felszámolását. Hídat kíván teremteni a magyar nyelvű lakosság és az állam politikai, társadalmi és gazdasági intézményei között. Ki akarjuk emelni a „szellemi gettóba” ezt a külföldben a legisztaabb cionista hagyományokkal rendelkező társzert és közelebb hozni az izraeli kultúrához és politikai élethez. Tevékeny részt kívánunk venni az állam és intézményi arculatának megformálásában, részt akarunk és részt fogunk venni a döntésekben.

A Munkapárt az izraeli polgár számára szélesre tárta kapuit. A jelenleg folyamatban levö tagszámlálás egyben a magyarajkú jisuv eröpröbája is lesz. Semmi kétségünk aziránt, hogy ezt a vizsgát a magyar anyanyelvű tömegek fényesen fogják abszolválni.

AZ IZRÁELI MUNKAPÁRT MAGYAR NYELVÜ TAGOZATA országos titkársága

Szekély Sándor a magyarajkú tagozat központi titkárságának tagja, a haifai chug vezetője, a következőket mondja:

— 30 éve aktívok a pártban, ahol mindenkor elsösorban a magyarajkúak ügyét képviseltem. Meggyözödésem, hogy országunk fejlődése, gyermekeink biztos, boldog jövője csak egy demokratikus rezsimben lehetséges, ahol szilárd a kormányzat. Ezért csatlakoztam habozás nélkül a Munkapárthoz, amely nemzeti ideáljainkat maradéktalanul megfogja valósítani. Bizom benne, megesen fog felsorakozni a magyarajkú jisuv tö-

Munkapárt táborába.

Ha mostanig nem lajstromoztatta magát az Izraeli Munkapártba, kérjük, töltse ki az alanti szelvényt és küldje be a kövekező címre: „Miflegel Haavoda Hajisraelit, Mádor Ledovre Hungarit, Tel-Aviv, rech. Hájárkon 110.”

Alulirott
(név, helyiség, utca, házászám)
kérem, hogy a fenti címmel a helyi tagozat megbizottja keressen fel a Munkapártba való lajstromoztatásom (belepésem) végett.
(alíráás)

A beér-sévai magyar jisuv képviselöletet akar

A magyar-zsidók elismert és megbecsült közösséget képeznek a Negev fővárosában. A nevet, rangot és a megbecsülést a törzs nem a lélekszámmal vitta ki magának — jöhet ezen a téren is jelentös súlya van a mintegy 1000—1500 családból álló közösségnek — nem azzal, hogy az elmúlt húsz év alatt minden vonalon kivették a részüket az Atyák Városa fel-

ELIEZER SZÁDE

építéséböl. Mint azt Eliajáhu Návi polgármester a dr. Marton Ernö-tér felavatásán kifejtette: „Megtiszteltetés városunknak, hogy teret nevezhünk el a kiváló cionista közéleti emberröl, aki szóval és tettel olyan nagybecsült közösségeket buzdított az alijázásra, mint a Beér-Séva-ink és, dinamikus magyar zsidóság.”

Beér-Séva-ink, minden területen komoly pozícióban vannak a „magyarok” — a politikát, a közéletet kivéve... Mi az oka ennek a feltüno hiányosságnak, a lemaradásnak? — ezt kérdeztük Eliezer Száde-töl, a Hisztradrut ipari szakszervezetének titkárátl, aki otthonosan mozog „magyar” vonalon is, hiszen a Munkapárt magyarajkú körének egyik vezetője és a HOH elnöke is.

— A „magyarok” szenvedélyesen szeretnek politizálni, de otthon, egymás között, — Amikor arra kerül sor, hogy nyíltan is hallással hangjukat, kifejezzék véleményüket — csigaházba húzódnak vissza. A multban már voltak kezdeményezések például arra, hogy egy magyar-zsidó is helyet kapjon a városi tanácsban, de a kísérlet megbukott, a szét-húzás miatt. Szerény véleményem szerint, a három munkáfrakció egybeolvadásával, a Munkapárt létrejöttével és a Mápámmal kötött pártszövetség következésében, olyan erök egyesültek „magyar” vonalon is, hogy újböl elöterbe került ezúttal komoly formában, a régi követelés: a magyar nyelvterületröl alijázottaknak is legyen képviselöjük a városházán, valamint a Hisztradrutban és a többi fontos közintézményekben.

— Az új pártpolitikai konstellációban, a pártok tömörülése nyomán, nem fér kétség

ahhoz, hogy a polgármester és a város vezetöse a Munkapárt soraiböl fog kikérülni, — folytatja Eliezer Száde. — Ha a most folyó tagszámlálási akcióban a beér-sévai magyar nyelvterületröl származók bebizonyítják azt, hogy kellö súllyal, erövel rendelkezünk, a Munkapárt honorálni fogja követelésünket és nem zárkózik majd el egy magyar-zsidó delegálásától a város vezetöségébe. De hangsúlyozom, ezt csak abban az esetben érhetjük el, ha felsorakozunk mindannyian a Munkapárt mögött, ha demonstrálni tudjuk eröket a tagszámlálási akcióban tömeges részvételünkkel.

— Nem gondolja, hogy a „magyarokdás” már idejét múltan anakronizmus Izraelben? — Nem osztom ezt a nézetet. Nem a begyökerezett, „váltik” réteget kell nézni, hanem azokat a magyar zsidókat, akik az elmúlt 10—15 éve jöttek és nyelvi nehézségek miatt a közhivatalokban, intézményekben nem tudnak boldogulni, nem tudják a legelömbb problémáikat sem elintézni. Ezért minden magyar nyelvterületröl érkezett Hisztradrut-tag, kispáros, kiskereskedö eminen érdeke, hogy a városházán, a Hisztradrutban és más közintézményekben legyen egy képviselöje, aki mindenkör segítségére van problémái, ügyes-bajos dolgai elintézésében. Az utöbbi idöbber a beér-sévai magyar jisuv bebizonyította a HOH-ban, hogy aktív bekapcsolódásával a szervezethez, milyen kitüno rendezvényeket, kultur- és klubéletet tud létrehozni. Ez bizonyult a Munkapárt magyarajkú körének újjéléledésénél is. Most az idö sürgetö parancsa az, hogy a „mifkád”-ba is belekeessen bekapcsolódjunk, hogy eredményeket tudjunk elérni.

— Számos megfelelő és rátermett jelölt van a beér-sévai magyar jisuv körében, és általunk jölamert kijelölésbe kerül a héber nyelvet, de a városi tanácsba való kandidálásra, mint a többi közintézményekbe való jelölésre — mondja Eliezer Száde, — A közösség újjéléledésének máris megmutatkozhat eredmény: Jozsef Sächárt választották meg a Hisztradrutban a tisztviselök szakszervezetének titkárává és bekerült az országos szervezetbe is. Az állami alkalmazottak választási listáján a második helyen jölelték Jicchák Spitzer tagárszunkat. Ezen a vonalon haladva, a közeli hetekben a tagszámlálási akció még jobban kiterjesztjük és összes tagjainkat otthonukban is felkeressük majd. Merem remélni azt, hogy a beér-sévai magyar-zsidók aktív közremöködésével sikert érünk el a „mifkád”-ban és annak eredményei nyomán megvalósíthatjuk elképzeléseinket és törekvéseinket: elnyerjük majd a minket megilletö képviselöletet.

B. Gy.

Felhívjuk a magyar nyelvterületröl származók figyelmét arra, hogy a tagszámlálási kérdöv 16. számú rovatába („Erec Moa”) a „HUNGARIA” megjelölést irassak be, függetlenül attól, hogy melyik országböl alijáztak. Ezzel nem „magyarokdni” akarunk, hanem a magyar nyelven beszélö tömegek jelentkezését és erjét realisan számszerüen is ki akarjuk mutatni.

IZRAEL ELEMER

Izzig-vérig cionista, kora ifjúságától kezdve harcos mozgalmi ember. Az egykori temesvári „Barisszia” egyik alapítója, majd a Zs. N. Sz. és az Ichud tagozati elnöke volt. Így nyilatkozik: — 1950-ben történt alijázásom után jelentkeztem a párt jeruzsálemi csoportjához, ahol folytattam a Temesváron abba hagyott munkát. Minden erömmel azon tevékenykedtem, hogy az erdélyi tömegeljír értékes elemeit beszervezzem a pártba. Ugy értem, ez a törekvésem nagyjából sikerrel járt. A munkapártok egyesülése után, a Munkapárt magyarajkú tagozata élén sok lelkes munkatársammal együtt fokoztuk és fokozzuk a politikai fellépésösítö munkát a jeruzsálemi központi titkársága támogatásával. Képviselöket akarjuk vinni a párt, a város és a Hisztradrut szervezébe, hogy ezáltal is hathatósan hallassuk szavunkat elsösorban az ölék érdekében.

Minden igyekezetünk ödarányul, hogy a tagszámlálási kampány során azokat is bevonjuk, majd a Zs. N. Sz. és az Ichud tagozati elnöke volt. Így nyilatkozik: — 1950-ben történt alijázásom után jelentkeztem a párt jeruzsálemi csoportjához, ahol folytattam a Temesváron abba hagyott munkát. Minden erömmel azon tevékenykedtem, hogy az erdélyi tömegeljír értékes elemeit beszervezzem a pártba. Ugy értem, ez a törekvésem nagyjából sikerrel járt. A munkapártok egyesülése után, a Munkapárt magyarajkú tagozata élén sok lelkes munkatársammal együtt fokoztuk és fokozzuk a politikai fellépésösítö munkát a jeruzsálemi központi titkársága támogatásával. Képviselöket akarjuk vinni a párt, a város és a Hisztradrut szervezébe, hogy ezáltal is hathatósan hallassuk szavunkat elsösorban az ölék érdekében.

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

FÜRTÖS SIMON

Irta: KARMEL JOCHANAN

Miért „magyarul beszélök” csoportja?

Irta: KARMEL JOCHANAN

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

— 30 éve aktívok a pártban, ahol mindenkor elsösorban a magyarajkúak ügyét képviseltem. Meggyözödésem, hogy országunk fejlődése, gyermekeink biztos, boldog jövője csak egy demokratikus rezsimben lehetséges, ahol szilárd a kormányzat. Ezért csatlakoztam habozás nélkül a Munkapárthoz, amely nemzeti ideáljainkat maradéktalanul megfogja valósítani. Bizom benne, megesen fog felsorakozni a magyarajkú jisuv tö-

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

„Erös pártnak — demokratikus és szocialista elveket megvalósító pártnak — tudnia kell, hogy kikre támaszkodhat, különösen, amikor választások és nagy történelmi döntések előtt áll. A most folyó tagösszeírásnak ez az elsörendü feladata. Meggyözödésem, hogy a magyarajkú jisuvnak a Munkapárt soraiban van a helye, ahol tehetését és befolyási számarányának megfelelően érvényesíteni fogja és hallatni fogja a szavát az állami élet minden vonalán.”

Gestapo-tisztek a Talmud-órán

Az Új Kelet pályázatának versenyen kívül megjutalmazott élmény-riportja

Írta: GERVAI SÁNDOR

Március 19-i számunkban közöltük, hogy Gervai Sándor „Gestapo-tisztek a Talmud-órán” című és „Rabbiképző” jellegű ellátott pályaművét versenyen kívül jutalmaztuk, tekintve, hogy a pályázó — hivatalos író. Most, hogy az írást leközöljük, néhány esztendővel fel akarjuk vázolni Gervai Sándor írói portréját.

Gervainál az írás családi hagyomány. Dédapja, Reb Slomo Ganzfried Ungvár rabbi-ülneke volt, aki a „Kicuz Sulchán Aruch” című halachikus művével világhírnévre tett szert. Nagyapja, Reb Slomo Zálmán Bródy, ungvári rabbi a hagyományhű cionizmus úttörője volt és a héber publicisztika remekírói között emlegetik. Nagybátyja, dr. Chájim Bródy prágai főrabbi volt, a spanyolországi középkori héber költészet feltedezője, kiadója, tudományos feldolgozója. Erdemei elismerésül utcákat neveztek el róla Jeruzsálemben és Tel-Avivben.

Ez a családi hagyomány teszi érthetővé Gervai Sándor irodalmi munkásságának egyik fejezetét: a héber irodalom elemzését, héber írók bemutatását. E családi örökség nélkül aligha jutott volna el ehhez a feladathoz. Sem a nyiregyházi ágostai

hitvallású evangélikus „Kossuth Lajos” reálgimnáziumban, ahol középiskoláit végezte, sem a budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetem bölcsészeti karán, ahol egyetemi tanulmányait folytatta — nem kaphatott indítást ehhez az érdeklődéshez. Az Országos Rabbiképzőben eltöltött éveit Arany János verssoraival rajzolták meg:

Olvas a nagyobbik, nem ügyelve másra,
És fűből pap lesz, akárki megliassa.
Legalább is így szokta mondani az apja.
Pedig a fű nem az imádságon kapkod.
Inkább kedvelt a verseket, nótákat,
Eftélc csinálni maga is próbálgat.

Gervai Sándor első tárcái a Pesti Napló ifjúsági mellékletében jelentek meg. Regénye, szindarabja, novellái láttak napvilágot a „Remény” című ifjúsági folyóiratban. 1938-tól 1944-ig munkatársa volt a „Múlt és Jövő”-nek, majd a szabadság után az „Új Élet” című hetilap első munkatársa volt. Gervai Sándor végigjárta a kinok útját, Borban teljesített munkaszolgálatot. Az ottani élmények képezik számos no-

vellájának a témáit, amelyek egy része az Új Keletben jelent meg.

1960 óta él Jeruzsálemben. Azóta a zsidó nép örök fővárosa képei irodalmi munkásságának a központját. Magánéletére döntő módon kihatott az az iszonyatos tény, hogy családjának minden egyes tagját, továbbá diáktársait, illetve más nemzedéket, amellyel együtt nőtt fel, — kiirtották. Nem tartozik egyetlen politikai párthoz sem, de kultúr-politikai programja van, amelyen állandóan javításokat, kiegészítéseket végez.

Eddig 12 kötete jelent meg Budapesten és Jeruzsálemben. Jelenleg Jeruzsálemből szóló nagyobb regényén dolgozik.

1944 március 19. Reggel hat óra.

A Rabbiképző Intézet József körútra néző internátusában kedvetlenül ténfergek a fűdűszoba felé a diákok. Mosakodás után azonban hálálában öltözöknek. Aki elkísér az intézetletről, nem kap reggelit. T. J. imádkozik elő. Fidesapja halálának az évfordulója van ma. A templom-folyosóról nyílik. Ilyenkor, csásarnap reggel szinte rideg. Péntek este, amikor leányok is jönnek és a túllfigyőssel elkerített karzatot hallgatják a szemérmes próbaszónoklatát, a hangulat élelkebb, izgatottabb. Van valami a levegőben, ami csak a szerelmi lírában található meg...

A reggeli nem rossz, de nem bőséges. Vagy az is lehet, hogy nincs az étvágyhoz igazítva.

Nyolc órakor csenget Urbán, a segédpedelus, akinek — fia önként jelentkezett az SS-be. Apja mesélte, hogy kezdetben alig értette a fia, mit beszélnek hozzá, mert nem tudt jól németül. Lengyelországba vezényelték — zsidók közt. Ott aztán megtanulta a nyelvet, a kegyetlenkedést, a gyilkolást. Urbán néha mesél a fiúknak erről a családi titokról a szentesi borzalomról. Meghallgatták. Urbán antiochiának számítot... A fia színtelen...

Voltak akik már reggel elővásták a „Népszavát” és a „Magyar Nemzetet”. Tegnap este pedig telezavarták magukat a londoni rádió magyar adásából „zse-vitamin”-nal.

A nap Guttman tanár úr tantárgyával: középkori zsidó történelemmel kezdődött. Két ószentot órárt tartott. Szerette látni, amint tanítványai jegyzeteket készítenek előadásából. Utána Talmud-óra következett. „Pesachim” tanítás. Dr. Löwinger Sámuel órája. Berger Andor felett. Kírít közölünk, akik gimnáziumi érettségi után iratkoztunk be a teológiára. Ő a poszonyi jesivából jött. Örülünk, ha őt feleltették. Legalább „kihuzta az órárt”.

Berger Andor olyan érdeklődéssel foglalkozott az előtűnk lévő szöveggel, mintha most látta volna először. Ő nem felelt, mint mi. Ő „tanult”. Lankadás nélkül. Érezte a nagy pörbeszédet, amely kétezer éve folyik és ma sincs vége. Chizkijáhu és Abihu vitájába rabbi Jehuda és rabbi Meir is beleszólt. A dolog kezdett bonyolódni. Rási szeliden felvilágosított. A Toszefet békétlenkedési hajlamával jött elő. Na végre: Ez volt az a pillanat, amikor a poszonyi jesiva egykori növendéke elemében érezte magát. Berger Andor most bámulatosan ruganyos és élelkebb lett. Fűtyült ő ebben az órában az összes rémhírekre. Mit számított neki a környező világ minden gondja: bizonytalanság, üldözés, nélkülözés — hiszen ismét hallhatja hangját, véleményét rabbi Jechák „a Szenes”... Hát létezik még rajta kívül valaki? Persze, hogy létezik és ez nem volt más, mint maga Berger Andor, aki nem elégedve meg a talmudi szöveg ellentmondásával, kérdéseivel és, — egyelőre elfogadott, állításával, — mintegy vizsgáztatva önmagát — egyéni kétélyeit, elgondolásait és véleményét szöfte bele a nyugtalanító kérdésbe: Honnét tanulták ki, hogy pszéckhor a chámecnek még szíllatát is tiós élvezni?...

Olyan volt az egész jelenet a márciusi nap-sugárakról megvilágított, különben homályos amfiteátrum-szerűen kiképzett teremben, mint egy klasszikus opera, ahol a zene fontosabb a szövegnek a szövegnek. Neki is alkalom volt ez, hogy saját érzéseit énekelje itt végig, egy szövegre, ahol a tartalom maga háttérbe szorult valami más elől, amelyről a poszonyi talmudista, férfias szeméremből soha nem beszél mert talán nagyon fáj — és a Misna levél zívja magába, hitte: ez a gyógyszer...

Ez akkor kinyílt az ajtó.

Heten állottak ott, mint a gonoszok: Wislancy, Krumey, Hunsche és négy géppisztolyos SS.legény. Csoportkép, amely ijeszto

ÁMI RAJPARANCSNOK LETT

Írta: BENEDEK PÁL

Nem meritett-papírra nyomatatták a meghívót, néhány betűje teljesen elmosódott, a tábori sokszorosító masina nem működik azon a színvonalon, mint az ellenség által rettegett fegyvereink. Mégis örömmel volt mikor megjött. A parancsnok küldte. Ami parancsnoka.

Az unokaöskös befejezte a tanfolyamot, avatásra invitált a parancsnok. Ünnepi beszéd lesz, meg díszszemle, ahogy illik.

A nyáron, mikor leérettségizett és pályaválasztási problémákról beszélgettünk, nem is jutott eszembe, hogy kifizűből legényember lett és amikor először érkezett szabadságra az újoncképzésről, megint csak kedvetlenül hallgattam a „csizbátjait” — ez a háryjánoskodás izráeli megtelejtője — és magamban azon mulattam, hogy mennyire csodálkozna, ha megfelelő magyarázatokkal héberre fordítanám az egri bakák nótáját: Gondör hajam rövidre, gondör hajam rövidre lesz levágya — mert nálunk nem nyírják kopaszra az újoncokat.

Most tudatosult bennem igazán, hogy Ami a szemem láttára felsepeperedett és ha újra Mose Dáján katonája leszek — ha nem is a legszebb katonája — és a szolgálatban összerúgunk, akkor haptákba kell vágnom magam Ami előtt, mert rajparancsnok lett, szarsit kapog, én pedig most már baka maradok, amíg nyugállományba nem helyeznek. A régi magyar szolgálati szabályzat szerint előjáróm lett Ami, pedig két kerek évtizeddel vagyok öregebb nála: Isten látja lelkeimet, irigylem őt ezért. Nem helyesrére gondolok, de lenne ott mellette feszíteni a díszmélén, jó lenne vele egyjűvűsnek lenni, mai ismereteimből csak egyetlen apróságra tartanék igényt.

Értékelni szeretném — mert két évtizeddel ezelőtt nem tűnt fel nekem — milyen nagyszerű az, ha tizenhétéves az ember. Aminak fogalma sincs erről.

Szeretném öt néhány karácsonyával bemutatni. Falusi gyerek, kibucban született, egy mosáiban nőtt fel, a Bét Berl mezőgazdasági gimnáziumban maturált. Apjának takaros gazdasági van, Ami mégsem akar paraszt lenni. Inkább tornatanár. De falusi iskolában. A városi életől retteg. Egyszer nálunk volt másfél napig a vakációban. Séfáltunk a Dizengoffon, illetve csak én sétáltam, ő borongós hangulatban baktatott melletttem. Aggódó kérdéseimre így válaszolt:

— Nem mondom, minden szép itt, de alig várom, hogy otthon legyek. Nem bírom — áni ló szövel — a várost...

Amikor bevonult, bajok voltak vele. A legnehezebb fegyvernemhez kérte magát, de kilenc vizsgabuktató volt, nyolc esetben „nagyszerien vette a kanyart”, a kilencedik után eltanácsolták. Fél fokkal könnyebb egységhez került. Egy világ állt össze ben-

ne. Kérvényekkel bombázta a parancsnokot, kihallgatásra jelentkezett, jogait követelte. Hetekig lótt-fuott, mert a legvasatagabb végén akarta megfogni a botot, alig volt kegyensúlyozni élete első nagy csalódását.

Csak akkor csillapodott le úgy-ahogy, mikor rajparancsnok tanfolyamra küldték. Mert közüdomású, hogy ott nagy a „sif-suf”. Tényleg, egyszer sem panaszkodott az elmúlt hónapok során, hogy szanatóriumi körülmények között tartják őket, kevés az örség, vagy rövid a menetgyakorlat.

Biztosan tudom, hogy most egyre gondolunk. Gabi is azt számolgotja, akárcsak én, hogy hét év múlva ő is bevonul. Talán most határozta el, hogy ő is rajparancsnok lesz. Magam is emelkedett hangulatra kerülök, meg aztán ünnepe előtt vagyunk, ilyenkor jölesik optimistának lenni. Azt remélem,

AMI CELOZ...

A körülmények úgy alakultak, hogy belátta végre, minden fegyvernem keménységét, állóképességét és kitartást igényel, egyik sem alábbvaló a másiknál. Szerintem tiszti tanfolyamra pályázik, bár tagadja. Ez érdekes a szábre-fűknél. A tanfolyam előtt fitimálva beszélnek róla — nem vagyok én sviccer, dehogyan akarok hadnagy lenni! — aztán a legjobb tisztek válnak ki a soraik közül.

Az avatáson mindenki könnyezett. Ne tagadjuk, így van ez nálunk. Az öröm és a bánat könnyei egyszerre gyöngyöznek. A szülei arra gondoltak, milyen kár, hogy a nagyszülok nem érték meg ezt a napot — éppen huszonöt évvel ezelőtt gyilkolták meg őket Auschwitzban — anyai és apai részről is Ami az első unoka! — Anát, a fiatal raj-

ger. —Mától kezdve mi intezzük a zsidók ügyeit. On azonban, újabb utasításig, továbbra is vezetheti az Intézetet. Nézzünk körül, — rendelkezett Wisliceny.

Szemközött a diszterem. A falakon az Intézet tanárainak a fényképeivel. —Ez, ki? — mutatót rá az egyike ölet, szterien Hunsche.

Kaufmann Dávid, — válaszolta tartózkodóan dr. Löwinger. (Folyt. a 16. oldalon)

parancsnok szivszerelmének a büszkeségtől könnyes a szeme, s talán azt számolgotja, hogy hány hosszú hónap van még hátra a leszerelésig, s milyen ritka a szabadság — csak a kishuga, meg Beni, a hétéves öccse jövedvű maradéktalanul. És a fiam, Gabi, akinek nyár óta Ami az eszményképe. A család első tényleges katonája. Valóságos simogatója a fegyverét. Ezer kérdése van, majd hirtelen elhallgat.

Biztosan tudom, hogy most egyre gondolunk. Gabi is azt számolgotja, akárcsak én, hogy hét év múlva ő is bevonul. Talán most határozta el, hogy ő is rajparancsnok lesz.

Magam is emelkedett hangulatra kerülök, meg aztán ünnepe előtt vagyunk, ilyenkor jölesik optimistának lenni. Azt remélem,

hogy még Ami katonájaide alatt kitor a béké. Es mire Gabi fiam sor alá kerül, csak a nagy tavaszi hadgyakorlaton lének majd ésszel. Akkor a hadtörténeisz beosztása lesz a legveszélyesebb, mert ahogy a hazai viszonyokat ismerem, vége-hossza nem lesz az éles vitának! Mi! kellett volna csinálni a megszállt területeken 1963-ben?

Vége az ünnepségnak. Indulunk haza. A gyerekek még maradnának. Nehezen akarják megérteni, hogy nem lehetnek itt holnapig, amikor az új raj szolgálatba lép. Az a raj, amelynek Ami a parancsnoka. A mi Amink.

42.

Egy ízben nyomatékos figyelemmel részeseült Daisy édesanyjától, Polinától. Akkor történt ez, amikor Moses nagy szerelmeben élt japán barátjával, Sonóval. Polina, az öreg orosz-zsidó szüfrazset, aki akkor már ötven éve volt modern nő Zanesville-ben — Daisy édesapja 1905-től 1935-ig szódás-teherautót vezetett ebben az Ohio állambeli városban —, az öreg Polina tehát lecsapott Herzogra. Pedig akkor még sem Polina, sem Daisy nem tudott konkrétan Sono Ogukiról. Szóval... Polina berontott hozzá. Osz haj, széles csipő; kezében a kötése. Elegáns, határozott asszony. Almás rétest hozott Herzognak, egy egész dobozzal — Mosesnek még most is sajgott a szíve, ha arra gondolt, hogy nem eszik többé Polina berontott hozzá. Osz haj, széles csipő; kezében a kötése. Elegáns, határozott asszony. Almás rétest hozott még hát felnőtteknek való kérdéseket kellett eldönteniük. Polinában megvolt nemzedéke emancipált asszonyainak sajátos merevsége és szigora. Valamikor szép lehetett, de a történet idején már igencsak kiszáradt benyomást keltett. Nyolcszögű szemüveget viselt, s a szája sarka körül vénasszonyi, fehér szőrszálak ctkelenkedtek. Jiddisül társalogtak.

— Mi lesz belőled? — tette fel a kérdést Polina. — Ein Auswurf — ausgelassen? Vagyis: kivetett, züllött alak...? Az öreg hölgy puritán volt, a tolsztojánus fajtából. Húst azonban jócskán evett és zsarnoki módon viselkedett. Igénytelen volt, aszott, tisztá, tiszteltre méltó, s mindehhez felsőbbeség. De a rétes, amit készített...! Herzog azóta se evett olyan jóízű, édes, puha, jó szagú ételt, mint amilyen Polina barna cukorral, zöld almával süített rétese volt. Micsoda rendkívüli érzékiséget vitt bele Polina a réteskészítésbe! — S a receptet nem volt hajlandó elárulni Daisynek.

— Na?! Mi a véleményed? — vonta felelősségre Polina. — Egyik nő a másik után! Mi lesz ennek a vége?! Csak nem hagyis ott feleséget, gyereket ezekért a nőkért?!

Nem lett volna szabad belemennem Polinával azokba a „kimagyarázkodásokba”, gondolta magában Herzog. Vagy talán becsület dolga volt nálam, hogy mindenki előtt igazoljam magam, mindenkinek magyarázokdjom? De hiszen hogyan tudtam volna bármit is megmagyarázni? Sok mindent én magam sem értem, nem volt kulcsom a rejtélyek megfejtéséhez.

Felriadt az ábrándozásából. Ideje elindulni. Későre jár az idő, s öt várják. De még nem kelhetett útra. Új papírlapot vett elő, s írni kezdett: *Kedves Sono!*

Sono már régen visszament Japánba. Mikor is? Herzog az égne fordította a szemét, próbálta kiszámítani. De csak a Wall Street, meg a kikötő fölött úszó fehér felhőket látta. *Nem kárhoztalak, amiért hazamentél.* Herzog látta is a házról készült színes fényképeket. Kelti táj; nyulak, tyúkok, malacok a ház körül. meg az a meleg forrás, amelynek vizében Sono oly sokszor megfürdött. Annak a vak embernek a fényképét is látta Herzog, aki eljött megmasszírozni Sonót. Sono szerette a masszázst, hitt benne. Gyakran masszírozta Mosest, s Moses is őt.

Igazad volt Madeleine-nal kapcsolatban, Sono. Nem lett volna szabad elvennem. Téged kellett volna elvennem.

Sono egyetlenegyszer látta csak Madeleine-t. De ez az egy alkalom tökéletesen elég volt neki. Emlékszem, amikor ott ültem Sono állítható támlájú, törött karosszékében, s ő figyelmetlenül:

— Moso, méfie toi. Prens garde, Moso. (Ne dőlj be, Moso. Vigyázz, Moso.)

Gyengéd szívű nő volt Sono, s Herzog tudta: ha megírja neki, milyen szomorú az élete, Sono egész biztosan

(Folyt. a 6. oldalról)

MUZULMÁN LÁNYOK MINI-SZOKNYÁBAN

— Földalul, a kezdetben, néhány „modern” keresztény lány kivételével, arab lányok nem látogatták a központot. Egyik legfontosabb feladatunknak tekintettük a láthatatlan fal leborotvát, amely hermetikusan elkülöníti az arab és a zsidó ifjúságot a városban. Ugy a görög-katolikus, mint az Abbass utcai zárda római katolikus középiskolája a szó szoros értelmében zárda volt, zárt arab világ, minden kapcsolatot nélkül a zsidó fiatalokkal.

— Ez a hermetikus elszigeteltség már a múlt Manapság közös kiképző-tanfolyamokat rendezünk az arab és zsidó ifjúsági oktatók számára. Közös kirándulásokat, szervezzük a kibucokba, a galili arab falvakba. Arab fiúk-lányok együtt rojnak a horát a mieinkkel a táncoktatáson meg a közös Chanuka-karácsonyi ünnepélyeken. Okonzeratív muzulmán mámak, akiknek mentalitása évszázadnyira maradt el nemcsak a miénktől, de az arab ke-

sírva fakad. Hirtelen jött könnyekkel. Mert Sono szemében a Nyugaton szokásos előzmények nélkül jelentek meg a könnyek. Sono fekete szeme éppúgy előreugrott az arcából, mint ahogyan a melle előreugrott a testéből. Nem, nem, semmiféle szomorú hírt nem közöl Sonóval. Inkább elképzelt magának, milyen lehet most Sono, Japánban ilyenkor reggel van, Sono fürdik a gözölgő forrás vizében. Nyitva az a csöpp szája, és énekel. Sono igen gyakran fürdött, közben mindig énekel, szemét az égre fordította; ajka gyengéd volt és remegő. Edes, különös, magas hangú dalocskákat énekel, néha egészen macskanyávogásszerű hangokat hallatott.

Abban a zürzavaros időszakban, amikor Herzog már különváltan élt Daisytől, és gyakran meglátogatta Sonót West Side-i lakásán, a kis japán nő minden alkalommal nyomban kinyitotta a kis fürdőkád csapját, és fürdősót töltött a vízbe. Kigombolta Moses ingét, levette róla a ruhát, s amikor aztán beültette őt az örvénylő, habzó, illatozó vízbe („Vigyázz! Forró!”), kilépett a kombinéjából, maga is beült Herzog mögé a kádba, és dalogtatott azon a magas hangján:

— Chin-chin, je te lave le dos, mon Mo-so. (Csincsín, mosom a hátad, én Mózeském.)

Sono fiatal lányként került Párizsba, s a háború tartamára ott ragadt. Tüdőgyulladásban feküdt, amikor az amerikai csapatok megérkeztek a francia fővárosba, s még akkor is beteg volt, amikor a Transz-Szibériai Vasútvonal igénybevételel repatriált Japánba. De — mondotta — akkor már nem tetszett neki odahaza; elkényeztette őt a nyugati élet, úgyhogy Tokióban nem érezte jól magát. Jómódú édesapja belegezgett, hogy Sono New Yorkba menjen, s rajzolni tanuljon.

Sono azt mondta Herzognak, nem biztos benne, hogy ő maga hisz Istenben, de ha Moses hisz, hát akkor ő, Sono is megpróbálja, hogy higgyen. Viszont ha Moses nem kommunista, akkor ő is hajlandó azzá lenni, mert a japán nők nagyon hűségesek. Nem úgy, mint az amerikai nők. De azért az amerikai nők is egészen jól elszórakoztatták Sonót. Gyakran látta vendégül a baptista hölgyeket, akik a bevándorlási hatóságoknál vállaltak kezességet érte. Tengeri rákot, vagy halat készítettek nekik, vagy pedig teára hívták őket. Moses néha a szemben levő ház verandáján várta ki a hölgyek távozását. Sono nagy élvezettel jött oda az ablakhoz — szerette a eselszövést (ő, a női titokzatoskodás rejtelmei!) —, s jeleket adott, miközben úgy tett, mintha a növényeit öntöznék. Kis ginkgo-fákat, meg kaktuszokat nevelt Sono, joghurtos üvegekben.

Háromszobás lakása volt a West Side-on; magas szobák; mögötte bálványfa pompázott; az egyik utcai ablakban pedig óriási légkondicionáló berendezés, legalább egy tonna. A lakás teli volt a 14-ik utcában vásárolt ócskaságokkal: egy túlságosan domború diván, bronz paravánok, lámpák, nylon abroszok, művirágok tömegei, kovácsoltvas holmik, sodrott drót és üveg. Ebben a lakásban sürgött-forgott Sono meztláb, energikusan lépdelve a sarkára. Nagyszerű testét valami rá nem illő, térdig érő alsóruha fedte, persze alkalmi vétel, a Seventh Avenue közelében talált rá, egy bódében. Egyébként minden ilyen vásárlásnál összeütközésbe került a többi olcsóság-vadászal. Herzognak éles kis felkiáltásokat hallatva mondta el — miközben szabad elvettől tartotta azon a szép, puha nyakán —, hogy mi történt:

— Drágám! Képzeld, már kiválasztottam a kötetnyemet, amikor rámvette magát az a nő... Milyen fekete volt! Te úristen! És mekkora! Óriási fenék, óriási keblek. Melltartó nélkül. Egészen mint a Niagara-vízesés — csak-hogy csupa fekete husban.

Sono felfújta az arcát és úgy hajlította be a karjait, mintha azok fullasztó zsírpárnákat vennének körül: hasát kidüllesztette, aztán meg a farát dugta ki.

EGY UTTÖRŐ LÉPÉS...

resztényekétől is, bejárnak a klubba kézimunkázni. Aztán elhózzák a lányait is. A hirtelnekvé kitűnő. A nem idevaló elemeket azonban eltávolítjuk. A politika pártagitáció, szigorúan tilos. De maga az, hogy arab és zsidó fiatalok együtt tanulnak, szórakoznak, vitáesteket rendeznek, nagy haladás.

— Az evolúció — folytatja — szemléltetően észlelhető az arab lányok öltözködésében. Manapság már a muzulmán lányok is miniszoknyát viselnek és nem dől össze a világ. Igaz — teszi hozzá —, hogy csak afféle mérsékelt, 12 centire terden felüli miniszoknyát, de ez is elképzelhetetlen lett volna 2-3 évvel ezelőtt.

Botránnyra, tetlegességre, arabok és zsidók között sohasem került sor a központban meg a hatnapos háborút megelőző feszült időszakban sem. Ennek egyik főoka az, hogy a klubot látogató ifjúság javarésze lelkeleg felkészenült és kimondottan közlekedési szándékkal jön. Ezek főleg a Somér Hicair, a Noár

Övéd mozgalmak tagjai, akiknek szemében az arab ifjúsággal való barátkozás gyakorlati megvalósítása egyfajta kihívást jelent. Ez az oka annak, hogy a ház légköre jó és az elért eredmények biztatók.

ARA-ZSIDÓ JÁRÓRÖK

Kuriosumképpen Cvi elmesélte, hogy az aránylag fiatal intézet éppenséggel a hatnapos háborút megelőző feszült időszakban élte fénykorát. Akkor a tagok a kultúrtevékenységet jöpolgári tevékenységgel cserélték fel. A város vegyes negyedeiben önkéntes arab-zsidó járőrök vigyázták a rendet, felügyeltek az árakra, jelentették az arab kereskedők részéről megaláztatású áru-eladásai kísérleteket, lecsillapították a közös házakban lakó arab-zsidó szomszédok perkedéseit. A közös járőrökönknak olyan sikere volt, hogy a kultúrtevékenység jóval a háború lezajlása után is elárastották még telefonhívásokkal — a veszedelmes szomszédok kibékítésére.

— Nem, nem hölgy, én itt előbb! Nem! Nem, nem, hölgy!

Sono büszkén tágitotta ki az orrlíkát, komor, szigorú szemeket meresztett. Egyik kezét csipőre tette, Herzog a Hulladékok Hasznosító Katolikus Társaság egyik rájárából származó, állítható támlájú széken ülve hallgatta a történetet, és így szólt:

— Jól megmondtad neki, Sono! Senki se higgye, hogy a 14-ik utcában ki lehet babrálni egy szamuráj ivadékkal. Amikor lefeküdték, Herzog — mintegy kísérletekppen — meg-megérintette a mosolygó Sono szemhéját. Azok a furcsa, különös, puha, halvány szemhéjak aránylag hosszú ideig megőrizték Moses ujjainak nyomait. *Öcsém, tény szólva — írta most Moses —, sose volt olyan jó dolgom, mint veled. De nem volt elég erős a jellemem ahhoz, ilyen boldogság elviseléséhez.* Aligha tréfált Herzog, amikor ezt írta. Amikor olyan a szív, mint valami kalitka, amelyből kirepültek a keserűség sózt madarai, akkor az ember szabadnak, könnyűnek érzi magát.

Sono három magas szobájában, a villa-lakásában, át-látszó, olcsó függönyök lógtak, akár valami távolkeleti témájú filmben. Zsúfolt bútorzatú lakás volt a Sonóé. Legfelül az ágy állott. Ménta-zöld vagy színehagyott lepedők heverték rajta szerteszét; Sono sose ágyazott be, mindenütt nagy rendetlenség uralkodott. Herzog este egészen kivörösödött a fürdőben. Sono szárazra törölte és bepuderezte; aztán kimonót adott az ő fehér bőrű babájára, aki el volt ugyan ragadtatva a kényezetetlenségtől, de azért kissé nyugoskodott is. Hónaljban vágott a kimonó durva anyaga. Herzog a párnákon trónolt. Sono pedig a legszebb csészekben hozta neki a teát. Moses hallgatta Sono történetét. Sono mindig hűségesen beszámolt a tokiói lapok legfrissebb botránykrónikáiról. Egy nő meg csontkötő hűtlen szerelmest. A hiányzó testrészt az ő szalagöve csokrában találták meg. Egy mozdonyvezető szolgálat közben elaludt, persze nem vette észre a tilos jelzést, és szótvennég ember halálát okozta. Sono apjának ágyasa Volkswagenen közlekedett, de a kapu előtt volt kénytelen parkolni, az udvarba már nem engedte be a kocsi a papa.

ARJE FINKELSTEIN bemutatja

MARY SOREANU ★ FLORIN DORIAN
a nagy muzikálban:

«Oj iz dusz á mejdele»

Rendező: M. Grinstein - Vezényel: Saul Berezovskij

Csütörtök, ápr. 3. 8.30 NEVE-SÁANAN Amami	Péntek, ápr. 4. 8.30 KIRJAT ELIFZER Haifa
Szombat, ápr. 5. 7-9.15 TEL-ÁVIV — ZOÁ	Vasárnap, ápr. 6. 8.30 JAZUR „Támár”
Hétfő, ápr. 7. 8.30 RISON LEZION „Tiferet”	Kedd, ápr. 8. 8.30 CHOLON „Rina”

A központ jelenlegi költségvetése évi negyedmillió font, ennek 50 százaléka a város-háza fedezi, másik fele tagsági díjakból és szolgáltatásaiból térül meg. Teljes fizetéses alkalmazottainak létszáma 14, míg további 30 oktató, előadó és kisegítőszemélyzet részleges állást tölt be. Ezeknek munkáját a nyolctagú vegyes vezetőség egészíti ki, szigorúan önkéntes alapon. Jozsef Rájia, a Galil új görögkatolikus érseke, a millionos Khayat asszony, aktív tagjai a központnak, akár csak Jákov Ázulaj, a haifai törvényszék elnöke, Mose Ecioni bíró és számos más arab és zsidó közéleti személyiség.

Érdekes módon éppen a zsidó nagyközönség tanúsít bizonyos tartózkodást a központtal szemben. Ez a tartózkodás az adott körülmények között természetes, hiszen alig van zsidó ház, amelyen ne ejtett volna valamilyen sebet az évtizedek óta folyó konfliktus. „Bennünket is ért csalódás — mondja Cvi, — de kitarítan folytatjuk munkánkat. Bármily szerények is az eddig elért eredmények, az az értesítés, hogy új uton haladunk és — ismétli — nincs és nem is lehet más választásunk.”

IZRÁEL - A SZINÁJI VASÖKÖL

Írta: CMÁJIM CHERMES

Már régóta nagy hírnévként örvend az Egyesült Államokban S.L. A. Marshall nyugalmazott generális, mint haditörténész és katonai stratégia. Nálunk főleg a hatnapos háború után lett népszerű, mivel "Swift Sword" (Sebes Kard) című könyvében a szakerő dicsőítményét zeng a Cáhál katonáinak és parancsnokainak.

Ez év március elején a generális az egyik amerikai laposportban cikket közölt „Izrael — a szinájai vasököl” címen. Írása elején az általa nagybecsült kollegája, Mose Daján szavaira hivatkozik. Az újságban megjelent képmása a két leszerelt generális közt, más közös vonást is feltüntet. Marshall balsergejének fekete fedő takarja.

MARSHALL NIXON ELLEN

Izraeli hadügyminisztere — írja a hirmagazin — 1969 január közepén kijelentette, hogy amennyiben a háborús tevékenység országos és a szomszédos arab államok közt továbbra is gerilla-terrorizmus merítet, úgy a harcok honyára a Szezi csatorna környékén fogják lezajlani.

A világsajtó vesztjósló hírei azóta növelték a feszültség látszatát és Nixon elnök is gyakran puskaporos hordóhoz hasonlította a Közel-Keletet, mely minden percben robbanhat. Marshall generális szembeszállt ennek véleményével.

„A tervek és az erőviszonyok nem igazolják ezt a feltevést, bármennyire is óvatnak kívánunk lenni a többi arab fővárosban — írja. Azt, hogy az egyiptomiak diákosan nézik a Szezi csatorna állomásosó irizálékait, de diákosan nem képesek nekik ártani. A legújabb irizálék veszteségeket tudnak okozni, de az ellenfelek egy megdöbbenő pillanatban előbbjaink fedezékéből.”

A neves katonai szakértő szerint nem áll szembe a háborús veszély, hiszen az egyiptomi hadsereg még átvonul sem kész a mérföldszélre. A nagymennyiségű szovjet felszerelés, mely a Szezi csatorna mentén áll, egy évvel ezelőtt a katonák kezében volt. Legalábbis az eszméire lesz szükségük az egyiptomiaknak, míg bizonyos sikerrel tudják hatalmas csapatukat kezelni.

„Már arra szíves kilátásuk, hogy a Szezi csatorna partján hidat állítsanak fel. És ha meg is építik, nem tudnak tartani a területet egy izraeli ellentámadással szemben.”

Marshall meg van győződve arról, hogy az izraeli hadsereg végülis lényegesen, aránylag kevés harcossal megőrizheti a szezi csatorna felbontását: „Elég néhány tartalékos zászlóalj odavezényelni szivatai hadgyakorlatra. Bármennyire is hihetetlennek tűnik — ez a realitás!”

A hatnapos háború kétségtelenül századunk egyik legfontosabb eseménye volt — valja a generális — és gyökeresen megváltoztatta a katonai egységülte”. E változás egy példája a Szezi csatorna mentén látható, a keleti parton 30 láb magas és 100 láb széles homokdűne, melyet a csatorna kiásásakor töltöttek fel. Mígotté kopár sivatag. Ezzel szemben a nyugati oldal sik és lakott terület, tehát stratégiai érdekenyebb és nehezebben védhető.

HADAK UTJÁBÓL AKADÁLY LETT

A Szináj-sivatag a köztudatban Afrika és Ázsia kontinenseit összekötő hidként szerepel. Békés karaván-utak húzódtak keresztül a földön. De az utóbbi 20 évben Szináj Egyiptom harci ösvényévé vált, a legújabb utat Izrael határainak támadására. Ez a sivatag jelenleg az egyiptomi haderők legnagyobb akadályát képezi, mely előtt Izrael hadserege ásta be magát a csatorna partján.”

A katonai szakértő a következőkben foglalja össze azokat a stratégiai előnyöket, melyekben a hatnapos háború országunkat részesítette:

- A front 300 kilométerrel nyugatra toltódott.
- Sziarzföldi határunk hossza körülbelül 900 kilométerrel mintegy 600 kilométerre csökkent.
- Az új határt keleten a Jordán, nyugaton Szezi-csatorna vize védi.
- Egyiptomból beszivárgó terroristák száma teljesen reménytelen, hogy gyakorlatilag megszünt tudjanak kelné a Szináj-sivatagon.
- Szináj természetes topográfiaja védővonal (melynek fő pontjai: a Mitle-szoros, Bir Galfáfá és El-mázár) ma Izrael kezén van.

„Ezen a védővonalon aránylag kis erő hadsereg támadását képes visszaverni, ha a védőegységek katonái elszántak és intelligensek. 1967-ben Egyiptom kitűnően használhatta volna ki e vonal előnyeit, ha tudta volna miképp kell nagy páncélységekkel manőverezni. Valóban túl sok tankjuk volt és túl kevés taktikai tudásuk...”

GÁZA ÉS SÁRM EL SEIKET NEM SZABAD ELHAGYNI

Marshall emlékezteti olvasóit, hogy a gázai sív soha sem volt egyiptomi föld, sem Szináj, hoz nem tartozott. Már jóval Sámson ideje előtt is nagy volt a város hadászati fontossága. Bőséges vízforrásai és magaslatai tették elsőrendű védállású azok ellen, akik nyugatról kíséreltek Palesztinába betörni. El-Muntár dombja súlyos nehézségeket okozott az angol Allenby tábornoknak 1917-ben, a törökök elleni harcban. Ugyanaz a hely (mely a hatnapos háborúban a „122-es Domb” nevet viselte), nehéz áldozatokat követelt az izraeli hadseregtől.

A cikkirő felhívja az amerikai közönség figyelmét, hogy 1957-ben, a szinájai háború után, Ben Gurion csak Eisenhower határozott követelésére volt hajlandó kiadni a parancsot Gáza elhagyására. Az Egyesült Államok akkor kötelezték magukat, hogy az UNO csapatai meg fogják védeni a békét.

Megtaláltam Bélát

Írta: BARZILAY ISTVÁN

Béla különös, érdekes fiú volt. Csupa mozgás, testi és szellemi vitalitás, minden iránti érdeklődés, ami emberi. Művészfajta is mert örökölte közös őseink zenész-hajlamait. Persze, jeles tanuló volt, mert ezekkel a jellegzetesen galánti-zsidó jellemzőkkel nem is lehetett más, szükség-szerűen emelkedett ki a környezetből, így kellett védekeznie ellene. Virtuóz-zongorista is lehetett volna, ha érdeklődési köre nem annyira sokrétű. De ő szerette a kémiai, a számtani, a biológiai, a történelmi is, mindig anyai olvasnivalója akadt, hogy kenvelen volt elosztani idejét a könyvek és kották között.

Nagybátyám jókereseti ember volt, mi gazdagnak hittük mindig, csak később derült ki, hogy a jó polgári életszínvonal mögött nem húzódtott meg csak a jó védelem, amit igazgatói állásában kapott. S addig, amíg ez a kereset megvolt, Bélának minden jó kijutott, korlátlan lehetőség sokoldalúságának érvényesítésére. Az egyéni érvényesülésnek az sem zavarta meg, hogy nagybátyám fiatalon és szegényen meghalt: volt aki gondoskodott róla, hogy Béla francia egyetemen folytassa orvosi tanulmányait. Anyja nagy lakást bérelt, hogy aztán szobákra parcellázza együsműszessze, az őt szobában négy albérli lakott. Nagynénémnek elég volt egy is, pláne, hogy Béla csak a nagyvakációkra jött haza.

Egy-egy ilyen vakációban találkoztam én is vele, unokaöccsimmel, aki szívesen tudott beszélni diáklétéről, nagy művészekről, akiket meghallgatott, jövőjéről, ami nagyon egyszerűnek és akadálymentesnek látszott még a harmincas évek elején. Elvégezi az egyetemet és aztán valamelyik északafrikai francia gyarmaton fog ideiglenesen letelepedni, mert azokban az országokban keresik az orvosokat; kitűnő lehetőség van különösképpen arra, hogy bőrgyógyászatban specializálja magát. S akkor több ideje lesz zongorázni is, amit sajnos elhanyagolt — nem volt hangszere a diáklétomban és ritkán jutott hozzá a muzsikálás örömehez.

Ugyanakkor aztán kettéváltak, én 1938-ban indultam az új zsidó hazába, ő pedig akkor ötödéves lehetett, tehát egy év múlva kellett végeznie, aztán még hátra volt a klinikai inasestendő. Annóra messze kerültem tőle, hogy bizony elég ritkán idéztem fel az emléket. Nem hallottam róla évekig. Csak a háború után hozta valaki a hírt, hogy nagynéném is meghalt és úgy gondoltam, hogy Béla nem tért vissza többé Erdélybe. Mégis, sokat motoszkált a fejemben, vajon hol élhet, mi történt vele? Elvégezze vajon az egyetemet és sikerültek-e tervei az északafrikai orvosi gyakorlattal?

Városbeliktől olykor kérdeztem felőle, senki sem tudott róla. S aztán, 1957-ben, Párizsban járva, elhatároztam, hogy megkeresem Bélát. A telefonkönyvet hiába böngésztem, ezért kerestem fel az orvosövetség irodáját: ha Bélának orvosi diplomája van, nyilván szerepelnie kell valamelyik listában. Csinos lány fogadott az irodában — a franciák ördögi művészettel tudnak gondos-

„A valóságban az UNO egységei fordított szerepet tölthettek be...Nasser család fonalatával U-Tantot arra készítette, hogy az UNO katonáit eltávolítsa a határmenti területekről és Egyiptom újból fenyegethesse Izraelt... Bármely, nehéz kolone is Gáza a jeruzsálemi kormány nyakában, az ország biztonsága érdekében mégsem szabad róla meg-egyszer lemondania...”

Sarm el Sejk fontosságát Marshall részletesen megmagyarázza olvasóinak. Feltételezhető, hogy érvei meggyőzően hatnak az amerikai közvéleményre, mert megértheti az Izlát és a Távol-Kelet közti hajó-közlekedés életbevágó fontosságát.

„Feltételezhető csodálkozónk — írja a generális — ha Izrael nem építene központi légitámaszpontot a Szináj-félsziget déli csúcsán, hogy segítségével megüthessék az arab államok esetleges kísérletét a Vörös-tenger déli bejáratának lezárására...”

Vajon Izrael kormánya meghallgatja-e Marshall jótanácsát?

KÖSZÖNET ÉS HALA IZRÁELNEK
A Vörös-tengeri víziút szüksége minden vi-

tán felül áll. De amerikai oarataink szerint más a helyzet a Szezezi kapcsolatban.

„A Közel-Kelet legfontosabb stratégia-változása az 1967-es háború következtében kétségtelenül a Szezi-csatorna lezárása és elfeledése volt. 1970-ben elég óriás-tankhajó készült, bőségesen ellássa petroleummal Nyugat-Európát.”

„A csatorna lezárása kellemetlen helyzetbe hozta a Szovjetuniót. Az orosz hajózás a Földközi tengeren súlyos károkok szenvedtek. Amíg a Szezi nyitva volt, az oroszok szabadon hajóztak az Indiai Óceán vizein. Mióta a csatorna lezárult — Amerika helyzete előnyösebb.”

Ma, mikor Nagybritánia kivonja csapatait a Szezezi keletre elterülő részekről, mikor az Egyesült Államok fegyverese erejele van köze Dél-Kelet Ázsiában — nagy szolgálatot tett nekünk az, aki lezárta a Csatornát. Hála és köszönet jár érte... Mi egész jól meggyünk Szezi nélkül is...”

Ez Marshall generális véleménye.
Vajon Nixon elnök olvasta a cikket?

SZÉDERESTI KÉRDÉSEK

— Bocsáss meg édesapám, hogy az idej széder-esten nem teszem fel a család legjeltalabbiára háruló tradícionális kérdéseket, hanem olyat kérdelek, ami nincs benne a Hágadában.

— Ezek a kérdések nem könyvbe vannak lefektetve, hanem bennem élnek. Es nemcsak az ünnepi estén, hanem az év minden napján, minden irájában és percében.

— Mondd édesapám, miért van az, hogy minden népnek biztosított helye van a nap alatt, csak a zsidó nép és a zsidó ország létezési jogát vonják kétségbe?

— Miért kell megismétlődjenek oly hosszú századokon keresztül a gödölye meséje a világ oly sok táján? Miért magyarázható, hogy a vérvadászomori és primitív vádja ma ugyanúgy érvényben van, mint száz évvel ezelőtt és az emberiség — haladása és tudománya dacára — ugyanúgy hisz bennük, mint a történelem legsötétebb korszakaiban?

— Miért van az, hogy éppen mi akik gyűlöljük az erőszakot, a nyers erőt és minden inánk, fohászunk a „sálom”-békére irányul, állandó feszültségben és háboruskodás közepepete kell éljünk?

— Miért kényserül a könyv és szellem népe, a proféták késői utódai szurony-hegyeken, jegyverek árnyékában élni?

— Miért nem elegendő a tengerny sok könny és áldozat, amit eddig hoztunk létezésünkért? Ki számolhatná meg elpusztult testvérünk millióinak számát és az öldöklés még mindig nem ért véget?

— Mondd apám, meddig fognak még elesni fiataljaink, meddig nem lesz gyógyír elárvult gyermekek és anyák fájdalomra, miért engedi mind ezt, aki oly sok csodát tett őseinkkel és velünk, miért apám, miért?

Az apa fellapozza a Hágadát megfelelő lapját, amely a „má nistáná” című kérdések után következők és a tradícionális válasz-ímt mondja el gyermeke kérdéseire „Avádím hájtmu — mert rabszolgák voltunk...”

Es nem akarunk soha többé azokká lenni.

RÖSSEL MORDECHAI

AZ IDŐ SODRÁBAN KIS REGÉNY

Irtta GACS TERI

Hatalmas kézzel vezetett
ki az Örökkévaló (Hágádá)

A másodikemelti háromszobás lakás ablakai Budapest kisebb terének egyikére, a Lővölde-térre nyíltak. Ezek az ablakok éveken át, a nap legnagyobb részében zárva voltak addig, amíg a gyerekek fel nem esepereledek, mert nem volt, aki állandóan felügyeljen rájuk és felő volt, hogy ki találják hajlani a keskeny könyöklőket.

A lakás főberője, Altmann Zsófia álltál. ban, az emberek száján özvegszámba ment. A háta mögött csakis így beszéltek róla. A férjét még 1943-ban elvitték munkaszolgálatra. Azóta tizenkét esztendő telt el és semmi hír nem jött felőle. Ez alatt Zsófi asszony a nagy vörből megmenekülve, nagy szorgalommal és kiválóan nevelte gyermekeit.

Az ablakok zárlati ideje azonban már jó néhány év óta elmúlt. A legidősebb fiú, a Pali nemsokára kész mérnök lesz. A középső, a Laci, tizenegyet esztendő gimnazista és a legkisebb, a virgóné Iluska is már elmúlt tizenegy éves. Ok tudnak már magukra vigyázni és az ablakok most már csaknem állandóan nyitva vannak, kivéve, ha már nagyon türehtelen a veretek étkelen csiripelése. Ezek a kis szemtelenc, rajokban foglalták le a Lővölde-tér és a szomszédos Vilma királynő út fának ágait, fityeg-hányva a természettel kötött redeti szerződésüknek, hogy csak télvíz idején költöznek be a városba. Ugy látszik mestévesztette őket a fagas tér, kis madárzsemek csak a keskenyebb utcákat nézik városnak és itt tanyáznak a téren az év mind a négy szakában, állandóan tüntetve harsány csiripelésükkel. Tavaszton, amikor már itt a költés ideje, nyáron, amikor már repülni tanulnak a kis pelyhes fiókák, őrmujongás veri fel a madártábor egy-egy jobban sikerült, kis, gyáva kísérlet után, ősszel és télen panaszosan csivitelnek egy kis elemért, amelyet a zord természet megtagad tőlük.

Zsófi asszony naphosszat a nyitott ablaknál ül, hallgatja a madárzajongást és figyel az utcát. Két fényes, villogó kötőtű, a munkaszerszámjai, szinte maguktól, villámgyorsan dolgoznak már a hajnali óráktól. Ezekkel tartja el a gyermekeit. Ő csak mások szemében meg özvegszámba, ő maga hallani sem akarja ezt a szót. Nem hisz benne. Az őstőnei mást mondanak és ő bizik az őstőneiben, minden ellenkező látszat dacára és vár. Amikor már senki sem hisz, senki sem remél, ő bizalommal vár és ezt a bizakodást semmi sem tudja megörömi. Ez az ereje, ezért bírja a harcot már évek hosszú sora óta. A házimunkában kifáradt kezei varázslatos ügyességgel és gyorsasággal kezelik a kötőtűket, habkönyvnyű, finom, elragadóan szép gyermekholmik kerülnek elő a kezei alól úgy, hogy a munkája nagyon keresett.

Ebből áll az élete tizenkét esztendő óta. El felejtette, hogy ő is asszony; pedig még nem lépte túl az ötvenet, még elég fiatal ahhoz, hogy neki is lehessenek követelményei az életről szemben. Derült, bizakodó kedélyén nem látta meg senki belső, testi-és lelki vívódását.

Tizenkettedik ízben fordult a tavasz azóta a szomorú és gyászos szedereste óta, amikor az ura elbucszott a családjától, feleségétől és két fiától és attól az induló kis élettől, amely akkor még az anyja szíve alatt várta életrekelését. Szomorú évfordulók voltak ezek. Ma lesz a tizenkettedik szederest. A lakás már ragyogóra ki van takarítva. A frissen beeresztett padlók festékszész-szaga elvegyül a koratavaszi virágok, a hóvirág és ibolya üde illatával, de a nagy gondos tisztaság sem tudja eltüntetni a szegénység nyomait, hogy évek óta nem jutott javításokra, tartozásra. A szőnyegek kopottak, a rekamié és a karosszék huzatainak sarkai utánpótlás után kifáradtak, a régi butorok is a javító, szakértő kéz hiányától beszélnék.

A szoba közepén meg van terítve már a szederasztal. A hófehérre mosott, de sűrűn javított abroszon a fényes tisztított kegyeszek, a konyhában fő a vacsora, de Zsófia asszony még mindig villogtatja a kötőtűt. Még egy órai munkája van hátra, be akarja fejezni, hogy azután a két ünnepnap alatt pihenesse fáradt kezét.

Az ebédő egyik sarkában, egy kisebb asztal mellett a két gyerek készíti a másnapi feladatokat. Laci egy algebrafeladattal viaskodik, Iluska fogalmazványt készít. A szobában csend van, csak a tollak percéssé és a kötőtűk halk összekoccánása hallatszik.

— Készen vagyok! Készen vagyok! — robban bele Iluska a nagy csendbe és felugrik a helyéről.

— Ne olyan hangosan kislányom, zavarod Lacit a számolásban.

— Nem zavar már, anyukám. Én is elkészültem. Kemény dió volt ez a mai algebrafeladat. Nem nézéd meg, anyus?

— Csak hagyj ott az asztalon Lacikám. Pali ma korábban hazajött és át fogja nézni. Ő jobban ért hozzá. Én már kijötték a gyakorlatból.

16 Uj Kelet 1969 IV. 2.

lébe sugta. — Van az iskolánkban egy kis csoport, nem szabad beszélni róla senkinek. Cionista gyerekek. De tilva van, ha megtudják nagy baj lehet belőle. Ki is csaphatnak. Bocsság meg, ezért nem szóltam róla.

— Majd beszélünk meg erről. Most nem akarok visszatartani. Siessetek, de ne fussatok az utcán. Ne menjetek át a villamos előtt az uttesten, várjátok meg, amíg szabad az út.

— Kezit csókolom — kiáltotta a két gyerek és rohantak az ajtó felé. Ott beleszaladt az éppen belépő Pál karjaiba. Pál egyetlen öleléssel karolta át mindkettőjüket.

— Hopp! Hova, hova gyerekek?

— Holnap lesz a hangverseny az iskolában. Megyünk a főpróbára — kiáltották összevissza.

— Nézd át az algebra-dolgozatot, — kiáltotta még Laci az előszobából.

— Jó, majd átnezem. Biztosan jó lesz, mint mindig.

Zsófi asszony szeretettel simogatta meg a nagy fia vállait. Gyönyörködte nézte szép, magas, nemes homlokát, dus haját, szép arányos természetét és érdekes, sápadt arcát.

— Nem gondoltam, hogy már ilyen korán hazajössz, fiam? Van valami újság?

Pál nem felelt a kérdésre. Leült a kis asztal mellé és az algebra-dolgozatba merült.

— Ebben a gyerekekben is számos, kevés az önbizalom. Ismerem ezt. Ennek a hiányát éreztem én is mindig és még ma is gyakran rájövök a bizonytalanság érzésére és ezzel együtt a csüggedésre. Mennyi mindent, mennyi pozitív jót és hasznosat emésztettek fel ezek a kétések. Teljesen hibátlan a dolgozata.

— Nem feleltél a kérdésemre, Pali. Mi az, hogy ilyen szokatlanul korán jöttél haza?

— Hát olyan nagy baj az, ha egyszer ko-

korábban kerülök haza? — próbált tréfálni Pál. — Hiszen vártam is, hogy ma, szederesténnyire korán szabad vagyok.

Pál arcán a szeder említésére egy kis ránkán futott át. Teljesen elfeledkezett a szederestéről. A homloka elpirult a szemébe vártak lettek, mintha hirtelen egy problémát talált volna magát szemben.

— Az ám, a szederest — mondta egy nökékvő zavarral. Nini, hiszen már a szederasztal is készen áll és te még mindig dolgozol, anyám?

— Még egy kevés munkám van hátra, ez be kell fejeznem.

Pál nagyon gyengéden és mély szeretettel simogatta meg anyja munkaes kezét, aztán az ajtóhoz vitte, egyiket a másik után.

— Oh ezek a kezek. Egy percig sem pihennek. Ez az örökös kötés. Azt hiszed, nem veszem észre, mikor hajnalig kintom a konyhában, hogy a villanyfény ne zavarja a mi álmainkat. Oh ez az örökös kötés. Még egy év, jó anyám, még egy hosszú esztendő és ha megkaptam az okleveletem, nem akarok többé kötést látni. Melgátod, még jobb idők is virradnak rád, ha a nagy fiad már kész ember lesz, mérnök. Gépmérnök. A gyermekálmomból valóság lesz. Emlékszel, milyen bábész szemekkel néztem gyermekkoromban az utcán a motorokat, az autót, a gépjárműveket. Félelmetes, nagy állatoknak képzeltem őket, melyeket valami boszorkányos szellem mozgat, mert lovakat nem látam elbűbált fogva. Most majd én leszek az a boszorkányos szellem. Gépsodákat szeretnék megépíteni.

Zsófi asszony csendben, csodálkozva figyelté fiaának különösen nyugtalan, lázas hangulatát. Valami szokatlan fűt, gondolta magában, de nem akarta őt kikötkenteni gondolatainak menetéből. Majd csak meggyűlik, ha van számára mondanivalója.

— Tudod, anyus, — folytatta Pál — egy mást ostromoljak bennem a tervek és ötletek. Ebben és álomban csavarak, tengelyek, lenedítérok, fogaskerekek járnak előttem boszorkánytáncot. Azt szeretném, hogy ebből a boszorkánytáncból varázslatos csoda szülessen. Meg fogom őket fékezni, egymásba fogom őket kapcsolni. Ma ismét közelebb jutottam egy nagy elgondoláshoz. Meg fogom hálalni, hogy ösztöndíjjal tanulhattam, hogy a célmoboz segítenek, hogy az ambícióim hullanak a semmibe. Hiszen félhárom maradvány gyerekek voltam, mint várhattam az élettől.

GESTAPO-TISZTEK A TALMUD-ÓRÁN

(Folytatás)

— Mit művelt hogy ideakasztották?

— Mindenek előtt — meghalt. Csak aztán akasztottuk ide. Mi így szoktuk...

Wisliceny elmosolyodott. Krumey ránézett sokatmondóan az egyik SS-legényre — Hunsch gyanakodva mérte végig dr. Löwingeret, aki szakszerűen folytatta a felvilágosítást.

— Erzsébet királyné, aki Intézetünk névadójának, I. Ferenc József császárnak és magyar királynak volt a felesége, abban a kitüntetésben részesítette, hogy meghívta magához irodalmi előadásokat tartani Heineérl, a Loreley költőjéről.

— A célzás talált. Krumey felhorkant.

— Tévedés: A Loreley német népdal, ismeretlen szerzőtől.

— En Talmud-tanárr vagyok, nem a német irodalomtörténet, — jegyezte meg gunyosan dr. Löwinger.

— Miért vigyorog olyan gunyosan ez a zsidó?

Wisliceny csak a kezével intett. A diszteremből elég volt. Lementek az igazgatói irodába. Meglepte őket, hogy milyen elegánsan van berendezve. Deckneré, a titkárnő gépelt valamit.

— Miféle könyvek ezek itt? — mutattott a polcokra Wisliceny.

— Az Intézet holt és élő tanárainak a művei.

— De hiszen ezek mind német nyelven vannak: csodálkozott Krumey.

— Mindenki olyan nyelven ír, amelyen tud, — hangzott az oktatás.

Azután a könyvtárba mentek. A mennyezetig érő polcokon zsufolódtak a könyvek, különlenyomatok tízezrei. Fontoskodva ragadtak ki egy-egy kötetet, remélve, hogy valami gyanusra akadnak. Dr. Löwinger csak egyre figyelt: ne lopjanak! Elég volt, hogy számos fiatal rabbi innét alapozta meg a könyvtárát, észrevette, hogy e vad, barbár csoportban, Wisliceny még a legszelidebb. Hunsche gunyolódni próbált.

— Minek egy jesivának ekkora könyvtár?

— Ez az Intézet „Alma Materé” volt sok világhírű tudósak, — mondta higgadtan dr. Löwinger.

— Direktör! E könyvtár kulcsa önnél marad. Senkit ide, az én engedélyem nélkül, be-

nem enged. Senki innét egyetlen kötetet el nem vihet, semmilyen címen. Minden így marad, ahogyan a velem lélek urak ezt látják. Tudomásul vette?

— Kire hivatkozhatom?

Pillanatnyi csend, mintha a felelet már valami rendkívül jelentene.

— Wisliceny!

— Kérhetem a parancsot, irásban?

— Megkaphatja!

— Még lesz alkalma velünk találkozni! — jelentette ki mindannyiok nevése közt Krumey.

A Rabbiképző Intézet gyengyener kötetét hatalmas értéket képező könyvtára között megmenekült.

Mind a mai napig hiánytalanul megmaradt.

Az „urak” nem időztek ott tovább. Mindent megnéztek. Wisliceny megelégedését fejezte ki a menza miatt.

— Holnapot kezdve nem a teológusoknál fognak itt főzni! — jelentette ki komoran.

— Hát akkor, kinek? — fogta el az igazgatóm dr. Löwingeret. Krumey az órájára nézett.

— Estére már megtudja!...

Megtudta. Idehozták a Gestapo autóján magyar-zsidó tudósok, bankárok, orvosok, művészek legkiválóbbjait. Azt is tudni akarták, hány bejárata van az Intézetnek? Három volt. Az egyiknél a falon, embernagyságu, ranybetűs, márványtábla hirdette, hogy „I. Ferenc József apostoli király, Isten kegyelméből az Osztrák-Magyar Monarchia nepeinek uralkodója nevé őzi az Intézet.”

— Hát ez már mégis csak sok! Ilyen rabbiokolat én még életemben nem láttam, ahol a Talmudot egy germán császár nevében tanulják. Hogy csinálták ezt maguk? — kíváncsiskodott Krumey.

— A magyar zsidóságának 1849-ben, nagy hadisarcot kellett volna fizetnie a magyar szabadságharcban való részvétele miatt. A császár kegyelemből elengedte, azzal, hogy helyőle ez az Intézetet létesítsék, — értekezett dr. Löwinger.

— Hadisarc? Remek! Még tréfnélmi alap is van hozzá! Hát ezt az elmaradt hadisarcot most százszorososan fogják megfizetni a magyar-zsidók. De most nem engedünk beléle iskolákat építeni, — jelentette ki gonosz mosolyogva Krumey. És az egyik SS-legény már az ajtóhoz állította őrségbe, hogy azonn egy lélek sem távozhaték ezentul!

Tel-Aviv, 196

החודש
מספר התגובה
115
מספר
התשלום
52

OTVENEDEK
Főszerkesztő
Kiadó: UJ KELET
Tel-Aviv, HABA

Megk

A francia U
Amrika, a
ország meg
foly

New-York (H
unió, Anglia és
közvetleni válsá
résztvételre a né
társak, Armand
Avenue történet
találkoznak, min

Az ülés new-
a déli órákban
órán át tartott,
rendelték el. A
ráeli idő szerit
után találkozta
adó körök szer
biztató és kon
Francia Távirat
tesült, hogy m
mal is alapvet
tárgyaltak.

Elsőnek Loro
főmegbízott ér
Sir Lesly Glas
diplomata társ
Charles Yost,
döntés vezetőj
rom munkatár
kub Malik oro
öt ember kísé
toimás. A sz

Szov

Alexander
„az augus
Moszkva
nyegette

Prága (LP)
kommunista p
olyan helyzet
amikor a Var
megelőzve a z
zék küldött
helyreállítási
szovietellenes

Dubcsék a
vizióban kö
igen aggodalm
gyelmezett
korlátlan idő
a kapcsolatok
Szélsőséges
Csehszlovákia
legnehezebb r
Dubcsék né
hogy egy hét
jet-ellenes t
Prágában és
és ezek pént

Kapható Beé

A LEGKI
FELVÁGOTT